

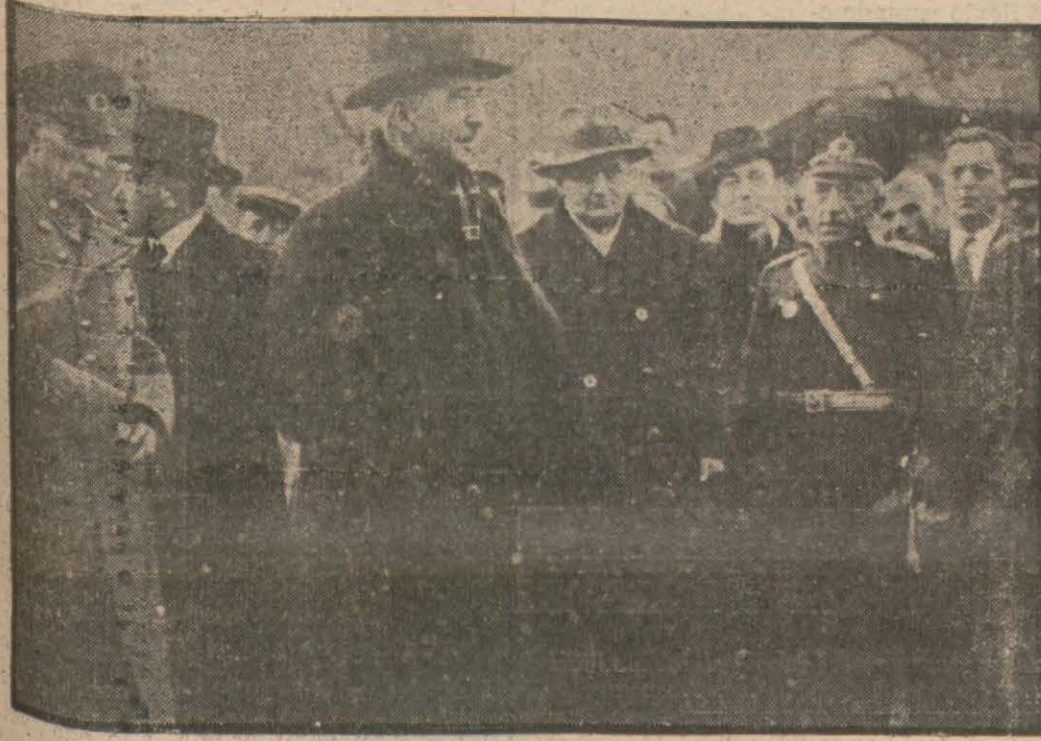

Millî Şef Ankarada

Sayın İnönü Ankaraya varıncaya kadar muhtelif yerlerde köylünün, esnafın dilekleriyle meşgul oldular

Cümhurreisi Kalecik istasyonunda Başvekil ve Dahiliye Vekili, Ankara istasyonunda da Vekiller ve büyük bir kalabalık tarafından karşılandılar

Büyük Şef İnönüden Kastamonululara selâm

Cümhurreisinin Zonguldaktaki tedkiklerinden bir intiba

Ankara 13 (Cümhurreisinin seyahatine) — Cümhurreisinin hususî treni bu tane iştirak eden arkadaşımız bildirdi - (Devamı 3 üncü sayfada)

Ankaradan İstanbula ikinci bir hat yapılıyor

Nafia Vekilinin mühim beyanati

"Artık Türk toprakları terakki ve kemal yolunu tutmuş durmadan yürüyen huzur ve refah âlemidir,"

Ankara 13 (Hususi) — Erzincan İstasyonunun açılma törenini yapan Nafia Vekili Ali Çetinkaya ile misafirler, Millî Müdafaa, Hariciye, Maarif Vekilleri, diğer davetlileri hâmil hususî tren bu akşam (Devamı 11 inci sayfada)

"En üstün millet olmak millî davamızdır,"

Ziraat Vekili artırma haftası münasebetile dün akşam radyoda mühim bir konuşma yaptı

Ankara 13 (Hususi) — Ziraat Vekili Manisa meb'usu Faik Kurdoğlu artırma haftası münasebetile bu akşam Ankara radyosunda mühim ve faydalı bir konuşma yapmıştır. Vekil, konuşmasına, kelimelerin milletlere göre değişen konvansiyonei manaları etrafında izahat ve misaller getirerek başlamış ve demiştir ki:

"Tasarruf kelimesinin bizde konvansiyonel manası ekonomiser kelimesinin tamamen mukabili olarak sarfi mümkün bir şeyin sarfedilmesidir. «Arttırma», güpşesiz «Tasarruf» kelimesinden çok daha iyidir. Çünkü bu kelime, ütekinde olduğu gibi, ihtiyacı tazyik manası yoktur."

Hatib, bundan sonra, arttırmayı te'min eden şeylerin nelerden ibaret olduğunu, arttırımı niçin bir işe veya bir banyaya yatırmak lâzım geldiğini anlattı - (Devamı 11 inci sayfada)

Ziraat Vekili Faik Kurdoğlu

Köylülerimizin başlıca dilekleri: Mekteb, fabrika

Sayın İnönü Ankaraya dönerlerken mühim tetkiklerde bulundular

Seyahate iştirak eden arkadaşımızın intibaları

Ankara 13 (Cümhurreisinin seyahatine iştirak eden arkadaşımız bildiriyor) — Cümhurreisi İnönü'nün Çankırıda Parti binasında karşısına ilk defa oturup görüştüğü köylü «Tut» köyünden İsmail Soydaş olmuştur. Aziz Şef İsmail köylünün hane miktarı, nüfus ve mekteb vaziyeti hakkında muhtelif sualler sormuştur: (Devamı 11 inci sayfada)

Birdenbire genç kızın elinde bir tabanca görüldü

Karşısında oturan güzel delikanlıyı vurmak istiyordu, mahallebici dükkânı altüst oldu

İstanbulda dün akşam geçen bir sevda hâdisesi

Müveddet

(Yazısı 9 uncu sayfamızda)

Çemberlayn'ın dünya gazetecilerine hitabesi

Londra 13 (Hususi) — Ecnebi muhabirler birliğinin kuruluşunun eliinci yıldönümü münasebetile bu gece büyük bir ziyafet verilmiştir. Otuz beş muhtelif milliyetin matbuat mümessilleri tarafın - (Devamı 3 üncü sayfada)

Londra vaziyeti tasrih ediyor

İngiltere Tunusun İtalyaya geçmesine kat'iyen muhalif olduğunu bildirdi

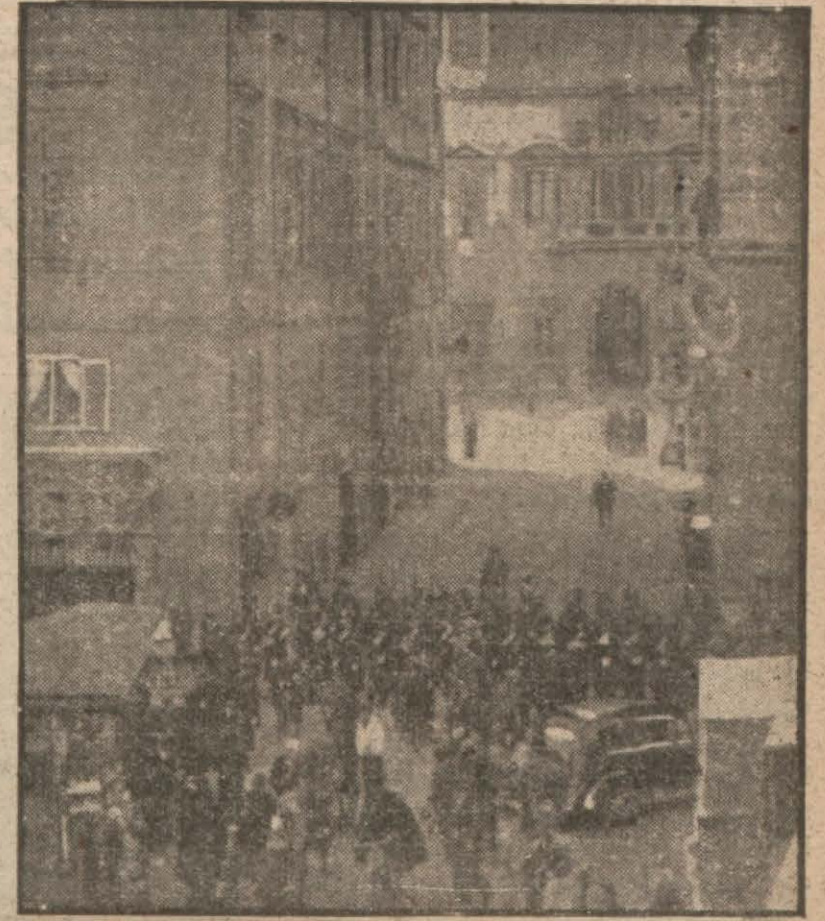
İngiliz sefiri muhtemel suitefehümlerin önüne geçmek maksadile Fransız Hariciye Nazırına vaziyeti anlattı

Paris 13 (Hususi) — İngiliz büyükelçisi Sir Erik Fips bugün hariç nazırı Bone'yi ziyaret ederek, başvekil Çemberlayn'ın dün Avam kamarasında yaptığı beyanat hakkında bazı izahat vermiştir.

İngiliz başvekil, Kamarada sorulan bir suale cevaben, İtalyanın Fransaya veya Fransız müstemlekelerine hücum ettiği takdirde İngilterenin Fransaya askeri yardımda bulunacağına dair, iki devlet arasında hiç bir anlaşma ve taahhüd mevcut olmadığını söylemiştir.

Sefir, başvekilin bu beyanatının muhtasiran sorulan suale tek ve basit bir cevap olduğunu tasrih etmiştir. Hususile ki, 1919 da akdedilmiş olan İngiliz - Fransız anlaşması ve bilâhare imzalanmış Lokarno pakti mucibince Fransa yalnız Almanya tarafından hücumu maruz kaldığı takdirde İngiltereden askerî yardım alabilecektir.

Komada nümayişçiler Fransız sefarethanesi önünden geçerlerken

Maahaza sefir, Tunusun Fransadan İtalyaya geçmesine İngilterenin kat'iyen muhalif olduğunu ve son İngiliz - İtalyan anlaşmasının Akdeniz statükosunun muhafazasını âmir bulunduğunu Boneye tekrarlamıştır.

Sir Erik Fips ile Bone arasında cereyan eden mülâkattan anlaşıldığına göre (Devamı 3 üncü sayfada)

Atatürkle 24 sene

Atatürke annesinin hediye ettiği saat olmasaydı 938 deki acıyı daha Anafartalardayken duyacaktık

Mustafa Kemal'in kazandığı büyük zaferi İstanbul hükümeti halktan saklıyordu, Onun Kolordu Kumandanlığını bildiren irade de 47 gün gizli kalmıştı Anlatan : Cevad Abbas

Atatürk Millî Mücadele sonunda İzmirde

(Yazısını 8 inci sayfada bulacaksınız)

TELGRAF HABERLERİ

İtalya ve Orta Avrupada Yahudi düşmanlığı arttı

Macaristanda 100 Yahudi gazetesi kapatıldı, Slovakya'da Yahudilere karşı tedbirler alındı

İtalyada Yahudilerden mürekkep büyük bir döviz kaçakçılığı şebekesi meydana çıkarıldı

Berlin 13 (A.A.) — Stefani:

Alman Yahudilerinin vaziyeti hakkında yarı resmî bir mebadan öğrenildiğine göre alınmış veya alınacak olan tedbirler, gerek Alman milletinin, gerekse bizzat Yahudilerin menfaatine olarak Alman Yahudilerinin muhabetlerini tahakkuk ettirmekten ibarettir. Çünkü Yahudilerin Almanya'da kalması ileride yeni güçlükler sebebiyet verecektir. Bu münasebetle Berlinde bir Yahudi mahallesi vücutte getirilmediği hakkındaki haber, tezkib edilmektedir. Gelecek sonkânunun birinden itibaren bazı büyük mağazalar ve oteller müstesna olmak üzere Alman Yahudilerinin bütün mağazalara ve umumi mahallere girmelerine müsaade edilecektir.

Muhaceret meselesine gelince, bunun da her türlü vesaitle müraaat edilerek kolaylaştırılacağı söylenmektedir. Bu işte yegâne engel ecebî dövizleri meselesidir ki, bunun da başka memleketlerdeki Yahudilerin yardımı ile halledileceği ümit edilmektedir.

İtalyada

Milano 13 (A.A.) — Yahudi unsurların milletin iktisadiyatı aleyhinde sarfetmekte oldukları yeni bir câniyane faaliyette meydana çıkarılmıştır. Meydana çıkarılan teşkilât, Milano

nun Yahudilere aid birçok müesseseler ile münasibetler olan ve Paris ve Londrada şubeleri bulunan vâsi bir teşkilâttir. Bu teşkilâtı vücutte getirmiş olan çetenin kaçakçılığı, 18 milyon liralik bulunmaktadırlar.

Teşkilâtın ajanları, İtalyaya gitmek isteyen kimselere resmî kambyodan daha ucuz fiatla liralik teklif ediyorlardı. Ve bu liralikler, Milanoda Yahudi müesseseleri tarafından tediyel olunuyor - du.

Macaristanda Yahudi gazeteleri kapatılıyor

Budapeşte 13 (A.A.) — Yahudiler hakkındaki kanunun tatbiki neticesi olarak Yahudiler tarafından neşredilmekte ve içtimai nizamı muğayir ve devlete karşı hasmane faaliyette bulunmakta olan diğer 48 gazetenin de neşri menedilmiştir.

Şimdiye kadar Yahudiler tarafından idare edilmekte olan yüz gazetenin neşri menolunmuştur.

Çekoslovakya'da

Prag 13 (A.A.) — Slovak hükümeti bir kararname neşrederek Yahudilerin Slovak arazisinde Noel oyuncakları satmalarını menetmiştir. İkinci bir kararname ile gelecek sonkânunun birinden itibaren Yahudilerin küllü içki - ler satmaları menedilmiştir.

Türkiyenin barış siyaseti

Moskova 13 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Jurnal dö Moscu, son taarruz plânlarının inkişafı üzerine Avrupada gerilen vaziyete işaret ederek, beynelmileli öyle bir vaziyette Türkiyenin son zamanlarda dış politikasının istikrarını isbat etmiş olduğunu kaydediyor ve diyor ki:

«Ezcümle Türkiye Cümhur Başkanı İsmet İnönü ile yeni Hariciye Vekili Şükri Saracoğlunun beyanatları bunu göstermektedir. İsmet İnönü yabancı matbuat mümessillerine Türkiyenin barış arzusunun bilhassa kayıt ve iare etmiş ve ezcümle, barışın tarsini için memleketin yardımı istendiği takdirde Türkiyenin daima «hazır» cevabı vereceğini bildirmektedir.»

Türkiye Hariciye Vekilinin Sovyet münasebetleri hakkındaki beyanatu pek tabii olarak Sovyetler birliğinde alâka ve dikkati çekmiştir.»

Filhakika, Vekil Sovyet dostluğunun siyasi bir efsane değil, bir gerçek olduğunu haklı olarak kaydeylemiştir.

Ankarada Sovyet delegelerine gösterilen candan kabul ve bu delegelerin Türk hükümetinin dirjanlarıyla yaptıkları görüşmeler iki memleket münasebetlerinin sağlanmasını bir kere daha göstermeye irkan vermiştir.

Fransız ve Amerikan harb gemileri 3 Japon tayyaresini düşürdüler

Berlin 13 (Hususî) — Şanghaydan bildirildiğine göre Yangtze nehrinde demirlemiş olan Fransız ve Amerikan gambotları, bugün üç Japon askeri tayyaresini düşürmüşlerdir.

Gambotların üzerinde uçmakta olan tayyarelere, evvelâ uzaklaşmaları ihtar edilmiştir. Tayyareler bu ihtara riayet etmediklerinden, gambotlar tarafından bombardan edilmiş ve yere düşürülmüşlerdir.

Kont Ciano Budapeşteye Gidiyor

Budapeşte 13 (A.A.) — Siyasî mehafil, İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano'nun yakında Budapeşteyi ziyaret edeceğine dair olan haberi büyük bir alâka ile karşılamıştır.

Çekoslovakya'da vukua gelen değişikliklere ve Karpatlaraltı Rutenyasına telmih eden aynı mehafil, Ciano'nun ziyaretine büyük bir ehemmiyet atfetmektedir.

Yarı resmî mehafile göre Hariciye Nazırı Csaky, bu ayın 19 unda Budapeşteye gelmesi muhtemel olan Kont Ciano'nun muvasalatından evvel Berlinde gidecektir.

Suriye Başvekili Paristen dönüyor

Paris 13 (A.A.) — Suriye Başvekili Mardam Bey, dün akşam Marsilyaya hareket etmiştir. Oradan vapurla Suriyeye dönecektir.

Mardam Bey, hareketinden evvel Hariciye Nazırı Bone ile görüşmüştür.

Amasyada bir köylü bir tarla meselesinden katil oldu

Amasya, (Hususî) — Hasaptal köyünden Ali oğlu Sadık adında birisi bir tarla meselesinden dolayı aynı köyden Mehmed oğlu Hüseyini bıcağıyla öldürmüştür. Hâdiseye müdahale etmek isteyen katil Hüseyinin karısı ve diğer bir kadın da katil tarafından muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmışlardır. Katil adliyyeye teslim edilmiştir.

Londra vaziyeti tasrih ediyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

İngiltere, muhtemel sui tefehhümlerin önüne geçmek için başvekilin dünkü beyanatını tasrih ve tavzih etmek istemiştir.

Romada akisler

Roma 13 (A.A.) — Bir Fransız - İtalyan İttifakı takdirinde İngilterenin Fransaya askeri yardımına dair Çemberlayn tarafından dün Avam Kamarasında söylenen sözleri mevzuu bahreden «Messagero» gazetesi diyor ki:

İngiliz Başvekil bu mesele etrafında yeni hiçbir şey söylememiştir. Çemberlayn hukuki vaziyeti izah etmekle iktifa evlemiştir. Bununla beraber öyle ümid ederiz ki, İngiliz Başvekilin çok yerinde olan bu sözleri sesleri çıktığı kadar harbi diye bahıran bazı Paris gazetelerinin seslerini kısacaktır.

İtalyanlara iş yok

Roma 13 (A.A.) — Messagero gazetesinin öğrendiğine göre, Fransız mandası altında bulunan topraklarda Fransız idariyetine geçmek istemeyen İtalyanlar islerinden çıkarılmaktadır. Binaenaleyh milliyetlerini terketmek istemeyen İtalyanlar yavaş yavaş işsiz bırakılmaktadır.

Fransızlara göre

Paris 13 (A.A.) — Petit Parisien'in Londra muhabiri, İtalyan emelleri hakkında gazetesine aşağıdaki telgrafi yollamıştır:

Hiç kimsenin gözünden kaçmayan bir keyfiyet varsa o da, Akdenizde statükonun idamesinin İngiliz hükümetinin fikrinde İmparatorluk münakalâtının serbestisi bahsinde esaslı şartlardan birini teşkil eylemektedir.

Süveyş kanalı ve Mısır

Berlin 13 (Hususî) — Mısır sefiri bugün Hariciye Nazırı fon Ribentrop'u ziyaret ederek, Kahire hükümetinin Süveyş kanalı hakkındaki nohtal nazarını izah etmiştir.

İngiliz - Mısır anlaşması mucibince kanalı, yirmi sene sonra Mısırın idaresine geçecektir.

Bir İtalyan tayyaresi düştü

Kahire 13 (A.A.) — Bingaziden gelmekte olan bir İtalyan tayyaresi Heliopolis tayyare meydanı civarında geceleyin yere düşmüş ve parçalanmıştır. İçinde bulunan iki tayyareci ağır surette yaralanmıştır.

General Sirovi eski Başvekil Hodza'ya tabanca ile ateş etmiş

Budapeşte 13 (A.A.) — Virradat gazetesinin bildirdiğine göre, eylül ayında Prag hükümetinin siyasi zimamdarları ile o zamanki hükümet şefi Sirovi arasında yapılan şiddetli bir münakaşa esnasında General Sirovi, Machenk ve Hodzayı vatana hiyanet etmiş olmakla itham etmiş ve eski Başvekil ile Harbiye Nazırına tabanca ile ateş etmiştir.

Millî Şef Ankarada

(Baştarafı 1 inci sayfa)

sabah saat yedide Sumucaktan hareket etmiş ve saat sekiz buçukta Çankırıya gelmiştir. Sayın İsmet İnönü Çankırı istasyonunda vali, belediye reisi, vilâyet erkânı ve büyük bir kalabalık tarafından karşılanmıştır. Ve caddenin iki tarafında dolup duran halkın arasından, «yaşa, varol» sesleri ve şiddetli alkışlar toplanarak yürümüş ve Parti binasına kadar gelmiştir.

Cümhurreisi burada toplantı salonunda hazırlanan geniş bir masanın başına oturarak kısa bir müddet istirahat etmiş ve az zaman sonra halkla temaslarına başlamıştır.

Saat on üçe on kala Parti binasını terkeden Cümhurreisi kendilerini bir defa daha görmek için yollarda bekleyen binlerce Çankırılının arasından geçerek istasyona dönmüştür. Hususî tren saat 13 de büyük tezahürat arasında Çankırından ayrılmıştır.

Köylüler arasında

Yolda Tüney istasyonunda köylülerin toplandığını ve kurban kesmeğe hazırlanıklarını gören Cümhurreisi vagondan inerek köylülerle görüşmüş, köylü çocuklarını okşamış ve sevmiştir.

Kalecik kazasına bağlı bulunan Tüney köyünün kadın muhtarı Bayan Duca Cümhurreisine köyünün saygılarını arz etmiş, sayın İnönü muhtardan köyün muhtelif işleri hakkında malûmat almıştır. Gerek Tüney köylüleri, gerekse buraya İnönünün selâmlamak için gelmiş olan Satılar köyünün heyeti Cümhurreisine köylerinin su ihtiyacından bahsetmişler ve demişlerdir ki:

— Suyumuz yok, çeşmemiz yok, çaydan su içiyoruz.

İnönü köylülerin bu arzularıyla alâkadar olmuş, suyun kaça getirilebileceği hakkında kendilerinden malûmat almış ve bu işle meşgul olmak vâdinde bulunmuştur.

İnönü Tüney köyünün bir ihtiyarına sormuştur:

— Oğlun var mı, askerliğini yaptı mı?

Güler yüzlü ihtiyar cevap vermiştir:

— Bu yıl Ankarada yaptı ve geldi.

— Sıhhatte mi döndü?

— Eskisinden gülbüz, eskisinden neşeli.

Bundan sonra geçilen Dünbelek Ali bey istasyonları da İnönü görmeye ve alkışlamağa koşmuş köylülerle dolu idi.

Kalecik istasyonunda

Saat on altıda Kalecik istasyonunda buraya kadar otomobille gelen Başvekil, Dahiliye Vekili, Ankara vali ve belediye reisi Cümhurreisini vagonunda selâmlamışlar ve Ankaraya birlikte dönmüşlerdir.

Ankara meb'usları da sayın İsmet İnönü Kayış istasyonunda karşılamışlardır. Hususî tren saat on dokuzda Ankara garına dahil olmuştur.

Saat 18 de Ankaraya dönmüş bulunan Erzincan törenine iştirak etmiş bulunan vekiller ile Başşehirin güzidelere ve büyük bir kalabalık Cümhurreisini burada karşılamışlardır.

Mecdi Sadreddin

Ankara meb'usları

Ankara 13 (A.A.) — İstihbaratımıza nazaran, Ankara meb'usları Falih Rifki A-tay, Muammer Eriş, Muhtar ile diyanet işleri reisi Rifat Börekçi, Reiscümhur İsmet İnönü'yü, Küçükyozgatta selâmlamışlar ve refakatlerinde Ankaraya gelmişlerdir.

Kastamonululara selâm

Kastamonu 13 (Hususî) — Millî Şef İnönünün İneboludan refakatlerine aldıkları valimiz Avni Doğan Çankırıda kendilerine veda ederek Kastamonuya dönmüştür. Büyük İnönü Çankırıda kendilerinden ayrılan valimize Kastamonuda gördüğü tezahürat ve sevgiden mütehas-

Siyaset ALEMİNDE

Orta Avrupada Ukranya meselesi

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Çekoslovakya meselesinin tasfiyesiyle beraber ortaya bir Macar ve Leh ekalliyeti gibi bir de Ukranya davasının çıkmış olduğu inkâr kabul etmez bir hakikattir. Büyük Harbe aid hesablarm tasfiyesi sırasında mühim bir kısmı Sovyet Rusya, bir kısmı Lehistan ve kısmı çigiri de Çekoslovakyaya intikal eden ve heyeti umumiyesi eski Çarlık Rusyasının eczasından bulunan Ukranya, ötedenberi istiklâl peşinde koşmuş, senesini hâlis Rus bir memleketidir. Bu parçalanma neticesinde Ukranyalıların 20-25 milyon Sovyet Rusyada kalmış, 7-8 milyon Lehistan intikal etmiş, yarım ilâ bir milyon kadar da Çekoslovakya aid sayılan topraklarda ikamet etmekte bulunmuştur. Vakti ki Çekoslovakya'daki ekalliyetlerin vaziyetlerini tayin ve tasfiye zamanı gelmiştir; o zaman Çekoslovakya'daki Ukranyalılar da kendi mukadderatlarının kendileri tarafından tayin edilmesini istemiye başlamışlardır. Filvaki bu zümrenin bugünkü vaziyeti Çekoslovak devleti kadrosu içinde geniş bir muhtariyetle tesbit edilmiş ise de, Ukranyalıların bununla iktifa etmiye rek tarihi millî rollerini oynayabilmek için müstakil bir idareye sahip bulunmak isteyenlerin bir hayli kesif oldukları görülmüştür. Böyle bir iddia, bu üç devlete ad arazi ve bu arazi nüfusunun kendilerinden ayrılmasını icab eyleydiğinden, bittabi hiç birinin işine gelmiyordu. Bu sebebledir ki Lehistan devleti, kendisi için bir tehlike şeklinde gördüğü Ukranya qavasını kendi bakımından halletmek için Macarlarla müşterek bir hudud tesisine teşebbüs etti. Bu suretle Ukranyalılarla meskün Çekoslovak arazisinde Macarlarla Lehlerin arasında taksim edilmiş olacak ve dava, böylelikle kendiliğinden-sukut edecekti. Almanyanın bu teşebbüse muhalefeti, işin şeklini değiştirdi. Esasen Çekoslovakyanın bir kısmını irki sebeblerle işgal eden Lehistan, irkan kendisinden olmayan bir muntaka üzerinde herçibâdâbâd temellük iddia edemezdi. Bu sebebledir ki Alman muhalefeti karşısında davasını o şekilde tahakkuk ettileremedi. Fakat Almanyaya karşı duyduğu niemnunuyetsizliği de ifade etmiş olmak için bir hayli zamandanberi gayet resmî münasebet beslediği büyük komşusu Rusyaya karşı yakınlık emareleri göstermeye başladı. Bu arada Leh matbuatı da 1934 de Lehistanla Almanya arasında yapılan anlaşmanın yalnız Almanyaya istifadeli olduğunu iddia ederek sızlanmak yolunu tuttu. Orta Avrupa davasında Almanyanın elinde bir koz gibi görünen bu mesele, eğer Cermen siyaseti bakımından halledilirse, o zaman, Lehistanın yanbaşıda onun kadar nüfusa malik bir diğer devlet belirir ki bu hal Lehistanın hiç işine gelmez. Orta Avrupada politaa oyununu devam ediyor.

Selim Ragıp Emeç

Yugoslavyada hükümet partisinin zaferi

Belgrad 13 — İntihab kanunu mucibince Stoyadinoviç listesi, 300 den fazla azalık elde edecektir. Matchek listesi ise ancak takriben 70 azalığa malik olacaktır. Kanunun derpiş etmekte olduğu nisbeti elde edememiş olan Ljotitch listesi ise azalıkların tevziinde hesaba katılmıyacaktır.

Bursada bir bütün kaçakçısı yakalandı

Bursa (Hususî) — Cumalıkızık köyünden Kadri oğlu İbrahimin evinde kaçak bütün ve kaçak olarak yapılmış domuz kurşunu olduğu haber alınmış; yapılan aramada kaçak bütün ve yeni dökülmüş domuz kurşunları ve bu kurşunları dökmeye mahsus kalıb bulunmuştur. İbrahim ve kendisine bu kalıbı vermiş olan aynı köyden İsmail Tok ve annesi Hayriye haklarında takibata başlanmıştır.

sis olduğunu beyan etmiş, teşekkür ve selâmlarının Kastamonu halkına ibrâğını valimize rica etmiştir.

Okmeydanı cinayeti hâlâ esrarını muhafaza ediyor

Yakalanan Arnavud Lütüfi hiçbir itirafıta bulunmadığı gibi maktulün hüviyeti de henüz tesbit edilemedi

Okmeydanı cinayetinin faili olarak Arnavud Lütüfi adında birinin yakalandığını dünkü şehir taburumuzda yazmıştık. Lütüfi dün geç vakte kadar isticvab edilmiş ise de, mevcut şüphelerin tahakkukuna medar olacak hiç bir itirafıta bulunmamıştır.

Zabita ve adliyece yapılan tahkikatla bütün şüphelerin üzerinde temerküz etmiş bulunduğu Arnavud Lütüfi, Okmeydanında bahçivanlık etmekte olup, gene o civarda oturmaktadır. Otuz yaşlarında bulunan Lütüfi, evli olup çocukları da vardır.

Zabita ve adliyenin bütün şüphe ve tahminlerinin bu genç üzerinde toplanmasına ayrı, ayrı cephelerden sebebler vardır. Bu sebebler, zabitanın, gerek cinayet ve gerek Lütüfi hakkında yaptığı derin incelemeler sonunda elde edilmiştir.

Arnavud Lütüfi muhitinde uzun zamandır asabiyeti, kabadayılığı, ataklığı ile tanınmıştır. Bir çok kereler kavga, ve u-fak, tefek yaralama hâdiselerinden hakkında takibat yapılmış sabikalılardandır.

Lütüfi karısını çok fazla kıskanmakta olduğu gibi bir kaç sene evvel kocadan boşanmış genç ve güzel bir kız kardeşi de vardır ve bununla uzun bir müddetten beri dargındır. Kız kardeşiyle dargınlığının sebebi meçhul ise de, Lütüfin asabiyeti ve aşırı kabadayılığının bu dargınlığı tevliid etmiş olduğu tahmin edilmektedir.

Cinayetin işlenmesinde bu iki kadın dan birinin tevliid ettiği bir kıskançlığın âmîl olduğu tahmin edilmektedir.

Dördüncü tahmin ise, Lütüfin paraya ihtiyacı dolayısıyla bu genci, parasına ta-maan öldürmüş olmasıdır. Fakat, maktulün, Lütüfin karısı veya kız kardeşiyle münasebatta bulunmakta olması ve bu sebeble Arnavud Lütüfinin bu cinayeti işlemiş bulunması en kuvvetli tahmindir. Bilhassa maktulün bir don ve bir göm-lekle bulunmuş olması onun bir yatac içinde öldürüldükten sonra kuytu ve tenha mahalle bırakılmış olduğu zannını takviye etmektedir.

Bu kuvvetli tahminler üzerinde yürü-yen zabita, dün geç vakte kadar Lütüfiyi isticvab etmiş ise de, suçlu hiç bir itirafıta bulunmamıştır. Diğer taraftan, gene geç vakte kadar, Hasköy, Okmeydanı ve civarı bahçivanlarıyla bazı kimselerin sorgusu yapılmış olduğu halde, maktulün hüviyeti tesbit edilememiştir.

Lütüfin dul kız kardeşinin Erenkö-yünde oturduğu ve cesedin Hasköy ve civarı halkı tarafından tanınmadığına göre, maktulün Erenköy veya civarı abahisinden olmak ihtimali de mevcuttur.

Bütün bu tahminler şimdilik meşhûk-tür ve ancak maktulün hüviyeti an-laşıldıktan sonra vuzuh kesbedecektir. Bununla beraber Arnavud Lütüfinin bu cinayetin faili olduğu, zabıtaca muhakkak görülmektedir.

Zabita ve müddeumumilik tahkikata ehemmiyetle devam etmektedirler.

İstanbulda iki bin trahomlu çocuk var

Şile mekteplerinde baş gösteren trahom vak'alarını yeniden tesbit etmek ve icab eden tedbirleri almak üzere doktor Hulusi, mimar Şemsi ve müfettiş İzzet Şileye gitmişlerdir. Heyet aynı zamanda Şilenin mekteb ihtiyacını da tedkik edecektir.

İstanbul vilayeti sınırları içinde bulunan mekteplerde trahomlu sayısının iki bin aştığı tahmin edilmektedir. Evvelce şark vilayetlerinde trahomla yapılan mücadele pek gevşek olduğundan İstanbulda trahomlu çocuklara mahsus olmak üzere Yıldızda bir yatı mektebi açılmıştır. Son senelerde şark vilayetlerinde Sıh-hiye Vekâleti tarafından yapılan trahom mücadelesi iyi netice vermiş olduğundan İstanbulda trahomlu çocuk gönderil-memeğe başlamış, talebe sayısı azalan mekteb de geçen sene kapatılmıştır. İst-tabula şark vilayetlerinden bir çok çocuk gelmekte ve mekteplere yerleşmektedir. İstanbulda trahom mücadelesi a-çılmamış olduğundan bu yüzden trahomlu çocukların sayısının tezayüd ettiği görülmektedir. İstanbul Maarif müdür-lüğü doktorları vilayet mekteplerinde sıkı bir trahom kontrolü yapacaklardır. Kontrolün neticesi Maarif Vekâletine bildirilecek ve Vekâletten verilecek emre göre hareket olunacaktır.

Poliste :

13 yaşında bir yankesici para çalarken yakalandı

13 yaşında Süleyman adında bir çocuk, Köprü üstünde tramvaya atlamış ve arabanın kalabalık olmasından istifade ederek yolcuların birinin parasını çalmağı tasarlamıştır. Bu sırada Yuvakim isminde birinin pantolonunun cebinden bir hayli para çıkardığını gören küçük yankesici, dayanmamış ve pantolon cebinden para aşırarak hayli güç olduğu halde elini Yuvakim'in cebine daldırılmıştır. Fakat Süleyman bu işi muvaffakiyetle başaramamış ve suç üstünde yakalanmıştır. Zabita, tahkikata devam etmektedir.

Her alienin gelirini ve giderini bildiren muntazam bir hesab defteri olmalıdır. Hesabız hareayan pusulasız gemiye benzer.

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu

Döviz kaçakçılığı tahkikati devam ediyor

Gümrük muhafaza teşkilâtı tarafından mühim bir döviz kaçakçılığı hakkında tahkikat yapılmakta olduğunu dün yazmıştık.

Öğrendiğimize göre, muhafaza teşkilâtı bu kaçakçılığa aid tahkikatını bitirmek üzere. Diğer taraftan Galata sulh mahkemesi tarafından, resmî mühürle mühürlenmiş zarfın açılması hakkında da döviz kaçakçılığı tahkikati tekemmül ettikten sonra, bir karar verilecektir.

Kaçakçılık işinde alâkaları görülen ve Yunan tebaasında bulunan üç kişi bu günlerde tekrar adliyece tevdi oluncaklardır.

Müteferrik :

Vali ve be'lediye reisi Lütüfi Kırdar rahatsız

Evvelki akşam Manisadan gelen vali ve belediye reisi Lütüfi Kırdar yolda hastalandığından dün belediyece gelmemiştir. Bugün belediyece gelmesi muhtemel olan Lütüfi Kırdar şube müdürlerini çağırarak bir haftadanberi yapılan işler hakkında izahat alacak, yarın saat 11 de vilayet parti kongresini açacaktır.

Vilayet Parti kongresi yarın toplanacak

Yarın saat on birde toplanacak olan vilayet parti kongresinde kaymakamlarla, nahiy müdürleri de hazır bulunacaklardır.

Vilâyette :

Müfettişler dün yedi polis dinlediler

Dolmabahçede vukua gelen müessir hâdisenin tahkiki ile meşgul olan müfettişler dün öğleden evvel yedi polis dinlemişlerdir. Hâdise gecesini diğer semtlerden de polisler çağırılmış, kendilerine vazife verilmişti. Bu polisler, şahid olarak dinlenecektir.

Bir sabikalı dükkândan para çalıp kaçarken yakalandı

Kumbaracı yokuşunda manavlık eden Mustafa, dükkânda bulunmadığı bir sırada sabikalılardan Küçük Emin gelerek çekmece bulunan paraları çalmışsa da kaçarken yakalanmıştır. Suçlu hakkında takibata başlanmıştır.

Halk sandığı yakında faaliyete geçecek

Halk sandığı İstanbul Halk Bankası gubesi müdürü Sermed Halk Bankası umum müdürü Ata

Halk Bankası tarafından şehrimizde açılmasına karar verilen Halk sandığına aid bütün hazırlıklar ikmal olunmuştur. Sandık bir kaç güne kadar faaliyete geçecektir. Açılış töreninin Başvekil Celâl Bayar tarafından yapılması muhtemeldir.

Sandık müstakil bir anonim şirket halinde çalışacaktır. Sandığın hissedarları arasında İktisad Vekâleti, İstanbul Hususi İdaresi, İstanbul Belediyesi, Ticaret Odası, Ziraat Bankası ve Halk Bankası başta gelmektedir.

Sandığın sermayesi şimdilik 250 bin liradır. Bu sermayenin 100 bin lirası İktisad Vekâleti, 7500 lirası hususi idare, 2500 lirası belediye, 5000 lirası Ticaret odası, 2500 lirası Ziraat Bankası ve 132.500 lirası da Halk Bankası tarafından verilmiş ve bu sermaye tamamen tahsil olunmuştur. Sermayenin çoğaltılması veya azaltılması Vekiller Heyeti tarafından olacaktır.

Sandık ticaret ve sanayi erbabının mahsulât masnuatının umumî satışı, kendi hesabına organize edeceği gibi inkişafını temin için de, her nevi kredi muameleleri yapacaktır. Sandık ayrıca mevduatı da kabul edecek ve halen cari faiz nisbetleri üzerinden faiz verecektir. Borçlu muamele için faiz yüzde 8,5, açık krediler için yüzde 12 dir.

Zabita vak'aları gazetecilerden gizli tutulmuyacak

Yeni polis müdürü Sadreddin Aka, çok yerinde bir karar vererek bilûmum em-niyet âmirlerine gönderdiği tamimde, bema vuku bulacak hiç bir zabita vak'asının gazetecilerden gizli tutulmamasını bildirmiştir.

Demirin ölümü

Galatasaray lisesinin fen kolunu bu sene bitirmek üzere olan İktisad Profesörü Zühürün oğlu Demir geçenlerde gripe tutulmuş ve hastalık zatürreeye geçirecek kendi tabirince, eriyerek erimmiş ve gözlerini dün yaya yummuştur.

Demir, temiz yürekli, merd, tatlı ve şakacı olduğu için arkadaşları tarafından çok sevilirdi.

Demir, çalışkan, içi dolu, vâdkâr olduğu na rağmen, durgun olduğu için, Kapalı kutu diye öğretmenleri tarafından sevilir ve beğenilir idi.

Henüz 19 yaşını bitirmemiş iken genç Demirin ölümü alleli için sızlatıcı matem, arkadaşları için derin ve acıklı bir yara, Türk gençliği için de bir kayıptır.

Demirin cenaze namazı bugün (Çarşamba) öğleyin saat 12 de Beyazıt caminde kılınacak ve sonra alleli efradile arkadaşları ve dostları tarafından Edirnekapıda Şehidliğe götürülerek toprağına gömülecektir.

Yugoslavya ile yeni bir afyon satış anlaşması yapılacak

Anlaşma müzakerelerinde bulunmak üzere dün beş kişilik Yugoslav heyeti şehrimize geldi

Türkiye ile Yugoslavya arasındaki müşterek afyon satış anlaşması müdeti bu ay sonunda bitmekte olduğundan yeni bir anlaşma yapılmasına karar verilmiştir. Bu anlaşma müzakerelerinde Yugoslavyayı temsil edecek olan beş kişilik Yugoslav heyeti, dün şehrimize gelmiştir. Yugoslav heyeti, Yugoslavya İktisad ve Ticaret Nezareti başmüşaviri Dr. Obradoviç'in riyaseti altında, Yugoslav toprak mahsulatı ihraç müessesesi umum müdürü Dr. Markoviç, İktisad Nezareti müşavirlerinden Dr. Mihaloviç ve afyon inhisarı müdürü Suriyaçevi ile İktisad Nezareti eksperlerinden Kibaş'tan mütesekkilidir. Ayrıca şehrimizdeki Türk - Yugoslav afyon satış bürosu Yugoslav mu-rahhası Kibaş da, müzakerelere iştirak edecektir.

Yugoslav muarahhasları dün öğleden sonra Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürü Hamza Osman Erkanı ziyaret etmişler ve ilk temaslarda bulunmuş-tur.

Yeni anlaşma müzakerelerine bugün öğleden evvel Ticaret ve Sanayi Odası salonunda başlanacaktır. Bu müzakerelerde Türkiyevi Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürü Hamza Osman, İktisad Vekâleti ihracatı teşkilâtlandırma müdürü Servet Berkin, Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdür muavini Şakir Rifat Turah, Ofis İstanbul şubesi müdürü Vahid Demirkan, Ofis idare meclisi azasından ve Türk - Yugoslav müşterek afyon bürosu Türki-

ye mümessil Ali Sami ve Ziraat Vekâleti müşavirlerinden Aziz temsil edeceklerdir. Heyetimizde lüzumu kadar eksper de bulunacaktır.

Yeni anlaşma müzakerelerinin on beş gün kadar devam edeceği tahmin olunmaktadır.

Afyon satışlarında Türkiye ve Yugoslav hükümetlerinin müşterek çalışmaları, dünya afyon piyasalarında her iki memleket için iyi neticeler vermiştir. Alâkadarlar arasında, yeni anlaşma müzakerelerine büyük bir ehemmiyet verilmektedir.

Deri sanayicileri bir toplantı yaptılar

Deri fabrikatörleri dün Millî Sanayi Birliğinde bir toplantı yapmışlardır.

Fabrikatörler bu toplantıda takasa tâbi sanayi ham maddelerindeki ithalâtın güçleşmiş olduğunu ileri sürerek, bu hususta tedbir alınması için İktisad Vekâletine müracaat etmeğe karar vermişlerdir.

Dericiler, birçok memleketlerde sanayi ham maddeleri ithali için döviz kontenjanı verildiği halde memleketimizde takas yolile muamele yapılmamasına rağmen döviz temin edemediklerini ve bu yüzden sıkıntı çektiklerini iddia etmektedirler. Jüt iplik ve mensucat, kobra, ham kauçuk gibi diğer bazı maddeleri ithal edenlerin de aynı müşkülâta karşılaştıkları söylenmektedir.

Fransız Tiyatrosunda
17 Birincikanun Cumartesi Akşamı
saat 17 de: Meşhur Piyanist
LAZARE LEVY
nin KONSERİ
Fotolyer: 200 ve 250, Balkon
150, Localar 600 ve 800 kuruş.

Tepebaşı Dram Kısım
Akşam saat 20,30 da
Vindsorun Şen Kadınları
İstiklal caddesi Komedî kısım
Akşam saat 20, 0 da
Dama Çıkış Bir Güzel

ERTUĞRUL SADI TEK TİYATROSU
Taksiminde bu gece
(Erkekler kırkıncıdan sonra azarlar)
vodvil 3 perde. Yakında:
İnsan Mâbut

Blanche Neige et les sept nains
WALT DISNEY

Sinemamızın büyük muvaffakiyetlerinden: Ehli Salip ve Kleo Patra Baş artisti
HENRY WILCOXON
MARIAN MARSH
Bu mevsim için hazırladığı en güzel filmi
CEHENNEM MAHKÜMLERİ
BUGÜN
Matinelere itibaren
ALKAZAR
Sinemasında BAŞLIYOR

WALT DISNEY
tarafından son üç sene zarfında vücuda getirilmiş ve 3,000,000 dolara mal olmuş...
10 kısımlık ve mükemmel bir mevzuda
Uzun metrelî BİRİCİK ve HAKİKİ film
PAMUK PRENSES
ve 7 CÜCE
(Fransızca sözlü ve şarkılı)
SÜMER ve TAKSİM
sinemalarında Noel haftasında gösterilecektir.

Mevsimin en büyük filmi olan
AŞKIN GÖZ YAŞLARI
Türkçe sözlü ve Arapça Şarkılı
Emsalsiz ve mükemmel filmin
4 üncü HAFTASI BU AKŞAM
TAKSİM Sinemasında
Başlıyor. Baş rolde: Arap Mugannisi ABDÜLVEHAP. Bu şaheseri şimdîye kadar 60.000 kişi seyretmiş ve 60.000 kişi yer bulamayıp geri dönmüştür.

MEMLEKET HABERLERİ

Trakya'da bir çok tarihî eserler tamir ediliyor

Selimiye ve Üçşerefelinin tamiri bir program altına alındı Ekmekçi Ahmed Paşa kervansarayının da tamiri bitti

Selimiye'nin mermer sütunları Fethi usta tarafından tamir edilirken

Edirne (Hususî muhabirimizden) — Edirne'de ve Trakyanın büyük şehirlerindeki tarihî ve mimarî değerdeki eserlerimizin tamirleri büyük bir ihtimam ile devam etmektedir.

Bu tamirlerin en başında Selimiye ve Üçşerefeli gibi büyük mimarî eserlerimiz vardır.

Vakıflar umumî müdürlüğü (Selimiye ve Üçşerefeli) nin tamirini esaslı bir program altına almış ve her sene bütçesinde ayırdığı tahsisatla bu büyük Türk eserlerini kurtarmağa çalışmaktadır.

Selimiye ve Üçşerefelinin emsalsiz kıymetleri eski tamirlerde siva ve nakışlarla kapatılmış ve bozulmuş idi. Yapılan bu tamirlerde bu sıvalar raspa edilmekte ve nakışlar eski şekline sokulmaktadır.

Bundan başka Selimiye ve Üçşerefelinin şadırvan avlusundaki sütun başlıklarından iki tanesi de mütehasas Türk ustalarına — eski şekillerinin aynı olmak üzere — yaptırılarak yerlerine konulmuştur. Yukarıdaki resimlerde Türk sanatkarı Fethinin yaptığı sütun başlıklarile kendisinin çalışması görülmektedir.

Selimiye'nin şadırvan avlusundaki mevcut eskimiş kapıların yerine de eski kapıların aynı olmak üzere çok sanatkarane kapılar yaptırılmış ve bunlar bir hafta evvel yerlerine taktılmıştır.

Edirnedeki tarihî büyük âbidelerimizden İkinci Beyazid caminin de bu yıl şadırvan avlusu cihetindeki alçı çerçevesi tamamen yeniden yaptırılmış ve dış avlusunun giriş yerlerindeki duvarları tamir edilmiştir.

Camiin külliyyatından olan (Tib medrese) sinin esaslı bir şekilde tamiri için de vakıflar umumî müdürlüğü mimarî tarafından kesifleri yapılmıştır.

Yeni imar plânında eski eserlerin meydana çıkarılması hususundaki esas kararile kabul olunan ve plânı ona göre tanzim ettirilmiştir olduğundan şimdiden Edirne - Avrupa asfalt yolu üzerine rastlayan tarihî Yıldırım camii - bulunan evler tamamen istilâk edilerek amaları camiin avlusu içine alınmıştır. Aynı suretle Edirne - İstanbul yolu

üzerinde bulunan ve son zamanlara kadar bir süpürge imalâthanesi olarak kullanılmakta olan tarihî Ekmekçi Ahmed paşa kervansarayını da Trakya Umumî Müfettişi General Kâzım Dirik'in Ma liye ve Kültür Bakanlıklarını nezdindeki tavassutları üzerine Edirne eski eserler kuru muna devredilmiş ve Maliye Vekâletinin geçen sene verdiği (1000) ve bu sene verdiği (2070) liralık tahsisatla eser esaslı surette tamir olunmuş ve ortaya çıkarılmıştır. Bu eser Edirne'de mevcut tarihî kitabelerle, Karaman oğullarının, Tatarhanların ve diğer tarihî zevatın mezar taşları için açık müze haline konulacaktır.

Yeni imar plânına göre tarihî (Sarica Paşa) camii de muhafaza edilecektir. Camiin mezarlığında bulunan ikinci Viyana muhasarasını yapan Merzifonlu Vezir Kara Mustafa Paşa ile Bodin valisi İbrahim Paşanın kesik kafalarını saklayan mezarları da mermerden yapılmış bir anıt içerisine alınmıştır.

Büyük Sinanın sivil mimaride yaptırıldığı şaheserlerinden biri olan ve ayrı ayrı mal sahipleri bulunmasından dolayı esaslı tamiri yapılamıyarak harap bir vaziyete düşen (Büyük Rüstem Paşa) hanının kurtarılması için bu eserin istilâkile eski eserlere devri General Kâzım Dirik tarafından yüksek Başvekâlete arz ve teklif edilmiştir. Bu suretle bu büyük Türk eserinin de kurtarılmasına ve ortaya çıkarılmasına çalışılmaktadır.

Geçen sene Kırklarelinde Trakya fatihlerinden Hızır Bey'e aid olan caminin yıkık minaresi yeniden yaptırılmıştır. Bu yıl da bu tarihî abide esaslı bir surette tamir edilmiş ve etrafındaki barakalar yıktırılarak cami bütün mimarî güzelliğiyle meydana çıkarılmıştır.

İstanbul - Avrupa asfalt yolu üzerinde bulunan Havsadaki Sinanın büyük

Adanada su baskınına uğrayanların evleri niçin yapılamıyor?

Felâkete uğrayanlar toplanan paranın kendilerine verilmesini istiyorlar

Adana (Hususî) — Adana, Adana efkârı umumiyesinde menfi bir tesir husule getirmekte olan bir mesele ile meşgul bulunuyor. Bu hal, Adana seylâpezdeleri evleri meselesinden ileri gelmektedir.

Malûmdur ki Adana seylâbi Kırşehir felâketinden iki yıl kadar evvel vukua gelmişti. Bugün, Kırşehirde felâketzedeler için mükemmel evler kurulduğu ve felâketzedeler bu yeni evlerine yerleştirildiği halde, Adana seylâpezdeleri maalesef hâlâ açıkta ve çadırlar altında yaşamaktadırlar.

Bu vaziyet Adanalılar üzerinde çok fena tesirler husule getiriyor. Çünkü Adana seylâpezdelerine evler yaptırılması için binlerce lira verilmiş ve bu para bankaya konulmuştur.

Bu güzel fikri tahakkuk ettirebilecek maddî imkân olduğu halde, maalesef bu evlerin yapılması hakkında bir teşebbüs yapılmadığı gibi bu işle alakadar olan da yoktur.

Bu vaziyeti acı bir lisanla teşrih eden Adanadaki «Türk sözü» gazetesine, Adana Kızılay şubesi şöyle bir cevap vermiştir:

«On sené sonra seylâpezdeler için modern bir mahalle kurulacaktır. Bu mahallenin plânları dikkatli bir surette hazırlanmaktadır.»

Bu cevap hayret uyandırmıştır. Sanıldığına göre, Adana seylâpezdeleri bu vaziyeti vekâlete bildirecekler, ya bankada mevcut paraların kendilerine nakden verilmesi ve yahud evlerinin bir an evvel yapılmasını istiham edeceklerdir.

Vakıflar Müdürü İbrahim Kaya

Yurdda umumî meclis azalığı secimi

Niksar (Hususî) — Vilâyet meclisi azalıklarına parti namzedlerinden Hakki Taşdelen, Osman Özbek, Mustafa Özden seçilmişlerdir.

Kemaliyede

Kemaliye (Hususî) — Kazanımızda yapılan meclisi umumî intihabı neticesinde belediye reisi İsmail Haznedar'la eski meclisi umumî azasından Mustafa Demirsoy kazanmışlardır.

Orhangazide

Orhangazi (Hususî) — Vilâyet Umumi meclisi azalıkları secimi parti salonunda yapılmıştır. Azalıklara Refik Atay, Tahsin Tarakcioğlu seçilmişlerdir.

eseri Sokullu Vezire aid camiin 14.000 lira ile tamirine başlanmıştır.

Önümüzdeki ilkbaharda tamamen bitmiş olacaktır.

Edirnedeki tarihî anıtlarımızın tamirleri hususunda Edirne Vakıflar Müdürlüğü İbrahim Kavanın takdire şayan hîmmet ve gayretleri görülmektedir.

İbrahim Kaya, Selimiye'nin ve Üçşerefelinin geri kalan tamirlerini tamamen başarmış ve Selimiye avlusunu boş bir arsa olmaktan kurtararak güzel bir park haline getirmiş ve camilerimizin etrafındaki kerpiç ve samandan yapılmış olan eserleri istilâk ederek bu tarihî eserleri ortaya çıkarmıştır.

İbrahim Kayanın mesaisini takdirle karşılarız.

Kocaeli avukatları arasındaki ikilik izale edildi

Adapazarlı avukatların kurduğu ikinci baronun Vekâlet'in emrile Kocaeli barosuna iltihakı bekleniyor

İzmit, (Hususî) — I kânunuevvel 938 günü, yeni avukatlar kanununun mer'iyet mevkiine girmesi münasebetile İzmit, Adapazarı, Bolu, Geyve, Gebze, Kandıra, Karamürselde mevcut avukatlar İzmitte Adliye binasında toplanmışlardır. Bu toplantıya Ağır ceza mahkemesi reisi Nail Töre, Müddeiumumî Hamdi Doğu da iştirak etmişlerdir.

Çelse, açıldığı zaman, Adapazarı'dan gelen ve kendilerine iltihak eden Bolu avukatlarının, Adapazarı barosunu, Kocaeli barosu ünvanına kalbetmek fikri ve temayülünde oldukları görülmüş ve Kocaeli barosu ismini alacak baronun muamele merkezini de Adapazarı olacağı anlaşılmıştır.

İzmit, Kandıra, Gebze, Karamürsel ve Geyve avukatları bu fikre şiddetle muhalefet etmişler, uzun ve şiddetli münakaşalardan sonra, her iki tarafın anlaşması mümkün ve kabil olamamış, celse neticeye varılmadan sona ermiştir.

Bunun üzerine, İzmit, Gebze, Kandıra, Karamürsel, Geyve avukatları aralarında toplanmışlar ve Kocaeli barosunu tesekkül ettirmişlerdir. Baro reisliğine Sedat Pek, azalıklara da Aziz Koca, Nail Bilci, İrfan Şakir Öngören ittifakla seçilmişlerdir.

Bu seçimi yüksek Adliye Vekâletine ve İzmit Müddeiumumisi Hamdi Doğu'ya resmen bildirmişler, Vekâletlerimizde kabul ve muteber addedilmişlerdir.

Diğer taraftan, Adapazarı ve Bolu avukatları da kendi aralarında «Kocaeli

eli barosu» ünvanı ile ikinci bir Kocaeli barosunu kurmak istemişler ve bunu kuraarak reisliklerine Eşref Tanakolu getirmişlerdir.

Bu hususta malûmatına müracaat ettiğim kânunî ve meşru Kocaeli barosunun resmen reisi olan avukat Sedat Pek şunları söylemiştir:

«I kânunuevvelde, tarafımızdan davet yapılmadığı halde Adapazarı ve Bolu avukatları İzmitte gelerek Kocaeli barosunu kurmak istediklerini söylediler. Eski baroların ortadan kalkmak ve yeni baroya gireceklerin evsaf ve şeraiti kanuniyeyi haiz bulunup bulunmadığını tetkik etmeden kayıd ve tesçil yapılmadan böyle bir şey yapmağa imkân yoktu. Maahaza, kendi aralarında intihab yapmışlar. Fakat kayıdsız, tesçilsiz yapılan bu intihabın kanunî bir kıymeri olmadığı kanaatindeyim.

Biz, arkadaşlarla, yeni avukatlık kanununun emir ve tarifât dairesinde Kocaeli barosunu kurmuş bulunuyoruz. Geyve, Karamürsel, Gebze, Kandıra ve İzmitte vekâlet yapan bütün arkadaşlar baromuzda kayıd ve tesçil olundular. Teşekkülümüzü yüksek Adliye Vekâletine de bildirdik.»

Diğer taraftan, haber aldığımız göre, Adliye Vekâleti, keyfiyeti İzmit Müddeiumumiliğinden sormuş ve izah istemiştir.

Mevcut kanaatlere göre, İzmitteki avukatların tesekkül ettirdikleri Kocaeli barosu kanunen muteber olacak ve Adapazarlıların Kocaeli barosu için kurdukları ikinci baro, birinci baroya iltihak edilecek ve ortadaki bariz ikilik bu şekilde nihayet bulacaktır.

Bir kadın Bursa Otobüsünde bir erkek Çocuk doğurdu

Orhangazi (Hususî) — Bugün Bursa gitmekte olan şoför Halil Efeye aid bir numaralı otobüste Yeniköylü Emine isminde bir köylü kadın birdenbire sancılanarak bir erkek çocuğu dünyaya getirmişti.

Derhal otobüs tahliye edilerek lousa ile yeni doğan çocuk şoför Hasan Hüseyinin evine götürülmüş, çağırılan kaza ebesi tarafından sıhhi bakım ve tedavileri yapılmıştır.

Lohusanın ve yeni doğan çocuğun sıhhi durumu, istirahatlerinin temini hususunda Orhangazi şoförlerinin göstermiş oldukları candan alâka bilhas-sa zikre şayandır.

Çocuğun Orhangazide doğmuş olmasına âlem olarak adının Orhan olarak konulması muhtemeldir.

Çorlu kaza kongresi yapıldı

Çorlu kaza kongresi parti salonunda yapıldı ve neticede reisliğe ikinci defa Ziya Göray, Halkevi reisliğine Etem Süleyman ve azalıklara da doktor Sabri, Ali Osman, Refet Esenalı, Tahsin Dinçer, Mustafa Uzel seçilmişlerdir.

İzmir avcılarının bir grupun iki günlük av partisi

İzmir (Hususî)

İzmir Avcılar Cemiyeti azasından 5 kişilik bir kafile, Reis Mustafa Barutçunun başkanlığında Eşme kazasının Kolankaya civarında tertib ettiği iki günlük bir avda büyük bir muvaffakiyet elde etmiştir. Beş avcının bu güzel turnesinde 48 saat içinde 202 keklük, 1 çil keklük, 30 çulluk ve 4 tavşan olmak üzere 237 parça av vurmuşlardır. Avcılar, elde ettikleri avlarla İzmir'e dönmüşler ve arkadaşları tarafından törenle karşılanmışlardır.

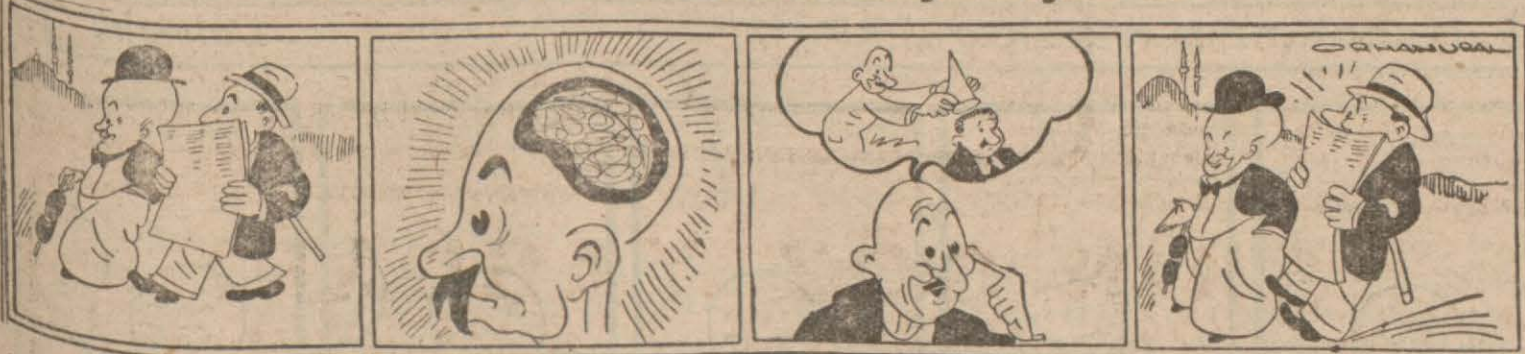
İzmir Avcılar Cemiyetinin 9 kişilik

237 parça av yapan grup avcılarla birlikte

diğer bir kafilesi de hususî bir otayla Aydın hattının 496 inci kilometresinde Eğirdire gitmişler ve orada dört gün avlanmışlardır. Eğirdir avı biraz tehlikeli olmuş ve bir pars avlanmıştır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey bir İtalyan ülmesi...

... İnsan beyninin resmini almıya, ve beyin neğrettiği mevcelere bakarak...

... O insanın neler düşündüğünü anlamıya muvaffak olmuş...

Hasan Bey — Desene bundan sonra insanlığımızdan çok şeyler kaybedeceğiz...

— Neye Hasan Bey? Hasan Bey — Birbirimizi aldatamıyacağız da...

Hâdiseler Karşısında

Tabii ve gayritabii

Vatmanın bulunduğu sahanlığın kapısı açıldı.

— Tabii birşey değil mi?
İçeri bir kadın girdi.
— Tabii birşey değil mi?
Kadın güzelce idi.
— Tabii birşey değil mi?
Kadın ayakta kalmış, oturacak yer bulamamıştı.

— Tabii birşey değil mi?
Kapıya arkasını, tramvayın içinde bulunanlara yüzünü çevirdi ve durdu:
— Tabii birşey değil mi?

Ha, şimdi gayritabii olan şeylere gelelim:

İkinci sırada oturan pos bıyıklı yamndakini dürttü:

— Nasıl?
— Nefis.

Aynı sıradaki bir kişilik yerde oturan okuduğu gazeteyi katladı. Ve gözlerini kadının yüzüne dikti.

Bir arka sıradakiler de konuşular:

— Sen ne dersin?
— Mükemmel!
— Yalnız boyu biraz fazla uzun.
— Bilâkis, tam boy.
— Saçlarının rengi.
— Diyecek yok. Hele hele gözleri.
Daha arka sıradakiler de konuşuyorlardı:

— Acaba evli mi?
— Parmağına dikkat ettim, yüzük var.

— Kimbilir, hangi ayağa kısmet olmuştur.

— Öyle.. Armudun iyisini...
Daha arka sıradakiler de başlamışlardı:

— Acaba, nerede inecek?
— O indi mi, ben de yokum birader.

— Ne yapacaksın?
— Peşine düşer, yerini yurdunu öğrenirim.

— Budala sen de sana hiç bakıyor mu?

— Sen ne anlarsın. Kadın kısmı böyledir. Bakar da baktığını belli etmez.

— Evini öğreneceksin de ne çıkacak, kendi halinde, namuslu bir kadın.

— Geç canım, biz biliriz. Dünyada kanmıyan kadın yoktur. İş kandırmasını bilmeli.

★

Tramvay durmuştu:
— Tabii birşey değil mi?
Kadın kapıyı açtı.
— Tabii birşey değil mi?
Ve tramvaydan indi.
— Tabii birşey değil mi?
Ah, şu gayritabii şeyler de olmasa...

İSMET HULÜSİ

Bunları biliyor mu idiniz?

Buzdan tahtta oturan gelin-güvey

18 inci asrın ortalarına kadar hüküm süren Rusya İmparatoriçesi Anna İvanovna, garib zevkleri olan zalim bir kadındı. Saray nedimlerinden ve asilzadelerinden Galitzne bir İtalyan kadını ile evlendi diye kızarak, ona gelini boşyarak yeniden Rusyanın en çirkin kadını ile evlenmesini emretti.

İmparatorluğun bütün cücelerinin ve maskaralarının bulunduğu bu düğün, bütün müştemilâtı buz olan bir sarayda yapıldı. Gelin ile güvey, buzdan yapılmış bir tahtta oturmağa mecbur edildiler.

Hava kuvvetleri için sarfedilen para

Alman istatistikçilerinden doktor Vagenfürün neşredilen hesaplarına göre, 1938 senesinde dünya hava kuvvetleri için tam 666 milyon İngiliz lirası harcanmıştır.

Kübalı kadınların göz banyoları

Bugün Kübada kadınlar, gözlerinin siyahlığını arttırmak için çok sıcak suların buharı ile bu gözleri açık tutarak banyolamaktadırlar. Bunun tesirinin görülüp görülmediğini bilmiyoruz. Fakat Kübah her kadın, tuvaletlerinin başında bu banyoyu sayar.

Avustralyayı otomobil ile kaç günde dolaşabilirsiniz?

Avustralyayı otomobille ancak 24 buçuk günde baştan başa dolaşabilirsiniz.

Frankonun yaşı

İspanyol millicilerinin lideri Franko 46 yaşındadır. Hitlerden 3, Mussoliniden de 9 yaş küçüktür.

Yüzen kaya

İrlanda'da Adamore'de bulunan bu yüzen kaya, efsanelere inanılacak olursa Gal'den denize doğru açılan Deklanas'nun önünden yüzerek ilerlemiştir. Sırtları ağrıyan İrlandalılar, bu kayadan sıhhat dilenirler.

GÖNÜLİSLERİ

Sahneden gelme Ev kadını

İzmirli Zeki:
— Evlenmek istiyorum, fakat sevdiğim kız bir artist, el'an da sahnede. Aileme danıştım, mutlak surette muhalefet ettiler. Mukavemetlerinin önüne geçmek için ne yapmalıyım?» diyor.

İzmirli Zekiye yol göstermekten içtinab edeceğim. Kendisine fenalık etmek niyetinde değilim. Almak istediği kız yakada bir çiçek, köşede bir süs, zevk için bir vasıta olabilir. Fakat ev kadını, çocuk annesi olmak kabiliyetini haiz değildir. Bunun sebebi de bugün fiilen yapmakta olduğu sanat'tır.

Artistleri umumiyet itibarile mah-

kûm ediyorum, sanmayınız. Şehir Tiyatrosunun sanatçıları arasındadır, ev hanımlıkları ile de tanınmış birkaç sima bilirim. Şahsan tanır, takdir ederim. Fakat merdivenin basamaklarını bir, iki tane indiğiniz zaman iş değişir, birden düşersiniz. Fransızlar:

— Sahne sarhoşluk veren zehirlerin başında gelir. İlk çıktığı gün iptilâ halinde insana yerleşir. Tesiri mezarâ kadar sürer, derler, doğru dur.

İzmirli Zeki, kendine zevce olarak kadın kadıncık bir ev hanımı ara.

★

Samatyada Bayan (Ş. Ş.) a:
— Siz söylememiş olunuz, ben de işitmemiş olayım.

TEYZE

Kadın Köşesi

Kürkle süslü manto

Bu tilki derisile süslü bol manto yepyeni bir silüet yaratıyor. İnce, uzun boylulara fevkalâde yarar.

Arka tamamile düz. İfaka yok. Önde, aşağı indikçe genişliyen iki kürk parça.

Her kadın bilmelidir:

Kitap yapraklarındaki yağ lekeleri nasıl temizlenir?

Leke yerine bir kurutma kâğıdı koyup üstüne yakmayacak kadar sıcak ütüyü bastırınız. Yağ lekesi kalmayınca kadar kurutma kâğıdını değiştirerek aynı usulde devam ediniz. En son izleri de (Bain-Marie) yolile hafifce iltılmış (Essence de trebentine) e resim fırçasını batırarak yavaşça siliniz. Kâğıdın renginde hasıl olacak sarılığı da gene resim fırçasını saf (Alcool) e batırıp üstünden geçirin.

Sinek lekeleri

Kitap yapraklarındaki sinek lekeleri daima keskin sirke ile temizlenir.

Kan lekeleri

Kitap yapraklarındaki kan lekeleri; temiz bir bezi Perborate de soude, yahud (Klor - chlare) mahlûlüne batırıp kuvvetlice üstüne bastırınız. Ve hemen su ile siliniz.

Petrol lekeleri

Amonyak mahlûlü ile hafifce siliniz. Mürekkep lekeleri çıkarmak için Eauoxygene ile siliniz.

Kitap kablardaki lekeler nasıl temizlenir?

Kitap cildleri üstündeki bütün küçük lekeler yumuşak ve sıcak ekmek içi ile temizlenir.

Kitap kablardaki yağ lekeleri

Leke yerlerini, temiz bir bezi Benzine veya Magnésieye batırıp siliniz.

Mahkemelerde

Erenköyde karısını öldüren Hasanın muhakemesine başlandı

Katil Hasanla maktul Fatmanın 13 yaşındaki çocukları: "Ben babamın mücrim olduğu yerde şahidlik yapamam," diyerek şahidlikten feragat etti

Bir müddet evvel Erenköyünde Kozyatağında bir aile faciası olmuş, Hasan isminde bir genç, karısı Fatmayı bakkal Mehmedin dükkânı önünde bıçaklayarak öldürmüştü, kadının sevgilisi Hasan da yaralamıştı.

Üsküdar Müddeiumulîğinin yaptığı tahkikat tekemmül ederek suçlu Türk ceza kanununun 449 uncu maddesine göre lüzumu muhakeme kararı ile Ağırceza'ya verilmiştir.

Dün yapılan sorgusunda katil Hasan vak'ayı şu suretle anlatmıştır:

— Karım nikâhında olduğu halde evimden kaçmış, Hasan isminde birle münasebet peyda etmişti. Aralarındaki bu münasebet bir hayli ilerlemiş olacak ki bir gün karım evini terk ve çoluğunu çocuğunu yüzüstü bırakarak aşkınlık Erenköyünde tuttuğu bir odaya kaçmıştır. Sonradan bunların ev sahiblerine kendilerini karı koca olarak tanıttıklarını öğrendim. Muteaddid defalar yalvardım ve bir gün evine de giderek «üç çocuk ve ben seni bekliyoruz, çocuklarını öksüz bırakma gel.» dedim. Bana «peki, sen git, ben gelirim» cevabını verdi. Uzun günler yolunu bekledim; gelmedi.

Beni bir gün merkeze şikâyet etmişler, güya onları tehdit ediyordum diye. Orada sorgumuzu yaptılar ve beşer dakika ara ile bizi bıraktılar.

Bakkal Mehmedin dükkânının önüne gelince onlara rasladım. Karımın sevgilisi bana silâh çekmek istedi. Ben de bıçağımı çekip onların üstüne atıldım. Sonrasını bilmiyorum.

Katil, mahkemenin bıçağı nereden aldığı ve niçin üstünde taşıdığı sorusuna cevaben de:

— Hasanın arka cebinde tabanca görmüştüm. İcabında nefsimi müdafaa için almıştım, demiştir.

Bundan sonra suçlunun ve ölen Fatmanın en büyük çocukları 13 yaşındaki Halilin şahid olarak dinlenmesine başlanmıştır. Fakat çocuk bütün dinliyenlerin gözlerini yaşartan hazin bir sesle:

— Ben babamın mücrim olduğu yerde şahidlik yapamam. Fakat bir sözüm var bay reis; biz üç küçük çocuğuz; anamız öldü, babamız mevkuf bize kim bakacak.

Bu işte babam masumdur. Bizi perişan vaziyete düşüren anamdır, anam demiş ve şahidlikten feragat etmiştir.

Mahkeme, diğer şahidlerin dinlenmesi için muhakemeyi başka bir güne bırakmıştır.

16 ve 14 yaşındaki kızları fuhşa sürükleyen iki adam mahkemeye verildiler

On beş gün evvel Beyoğlunda Ziya Duman ve Sami Altaş isminde iki kişinin genç kızları fuhşa teşvik ettikleri anlaşılınca yakalandıkları ve sorgu hâkimliği kararı ile tevkif edildiklerini yazmıştık.

Suçlular hakkında Adliyece yapılmakta olan tahkikat sona ermiş ve her ikisi de dördüncü sorgu hâkimliği ka-

rarile asliye üçüncü ceza mahkemesine verilmişlerdir.

Suçluların duruşmalarına yakında başlanacaktır. Evlerinde yapılan aramalarında ikisi 16 ve biri 14 yaşında üç genç kız bulunmuş ve bu sebeble suçluların genç kızları fuhşa teşvik cürmünden muhakemeleri kararlaştırılmıştır.

Genç kızların yapılan muayenelerinde bunlardan yalnız 14 yaşındaki kızın bakire olduğu anlaşılmıştır.

İpekli kumaş kaçıran bir kadın mahkemeye verildi

Dün İlimanımıza gelen Fransız bandırarlı Teofil Gotye vapuru yolcularından Öjenji adında bir kadının vaziyetinden şüphelenerek gümrük muhafaza memurları, kadının üzerinde yaptıkları arama sonunda beline sarılı olarak bir miktar kaçak ipekli kumaş meydana çıkarmışlardır. Kaçakçı kadın, asliye beşinci ceza mahkemesine verilmiş tir.

Toplantılar:

Türkiye san'at mekteb'eri mezunları cemiyetinin kongresi

Bu faydalı cemiyetin yıllık kongresi Eminönü Halkevinde toplanmıştır. Muvakkat reisliğe İstanbul San'at Okulu Müdürü Yusuf Ziya seçilmiştir. Cemiyet başkanı doktor Hafız Cemal Lokmanhekim söz alarak, kurumun dört yaşına bastığını, aza sayısının çoğaldığını, yurdumuzda kız ve erkek san'at mekteplerinin adedi 50 ye balığ olduğunu, birkaç sene sonra 100 ü tecavüz edeceğini, resmî ve hususî fabrikalarda cemiyet azalarının birer (teknisyen) ve mütehassıs olarak büyük işler gördüklerini, gündüz ve akşam kız san'at ve enstitülerinden mezun olan azanın alle ocaklarına yeni hayat, sıhhat, refah, iktisad bahsettiklerini, muallim buldukları mekteplerde sayımlı takdir sekilde vazife gördüklerini, hükümetimiz tarafından Avrupaya tahsil için gönderilen azanın muvaffak olduklarını, çıraklıktan yetişen elektrikçilerle san'at okullarından mezun elektrikçilerin piyasada 15 kilovata kadar elektrik tesisatı yapabileceklerini ilân eden tallimatnâmeden dolayı Nafta Vekâletine müracaat eden cemiyet idaresinin, san'at mekteplerinden çıkan elektrikçilerin ehliyetli ve iktidarlı oldukları cihette himayeye muhtaç bulduklarını bildirdiğini ve himayelerini rica ettiğini, kıymetli Vekil Ali Çetinkayanın san'at mekteplerinden mezun elektrikçilerin 25 kilovata kadar tesisatı elektrikçi yapabileceklerini, ehliyet imtihanı verilerse, mühendis bulunmayan yerlerde ten memuru ünvanını alabileceklerini bildirerek, cemiyetin tavassutu ile iş fabrika tarafından işverne ve İngiltereye tahsil için 3 talebe gönderildiğini, birçok mezunlara fabrikalarda iş tedarik olunduğunu izah etmiştir.

Cemiyetin bir senelik hesapları murakıplar tarafından tetkik edilip tasdik olunmuştur.

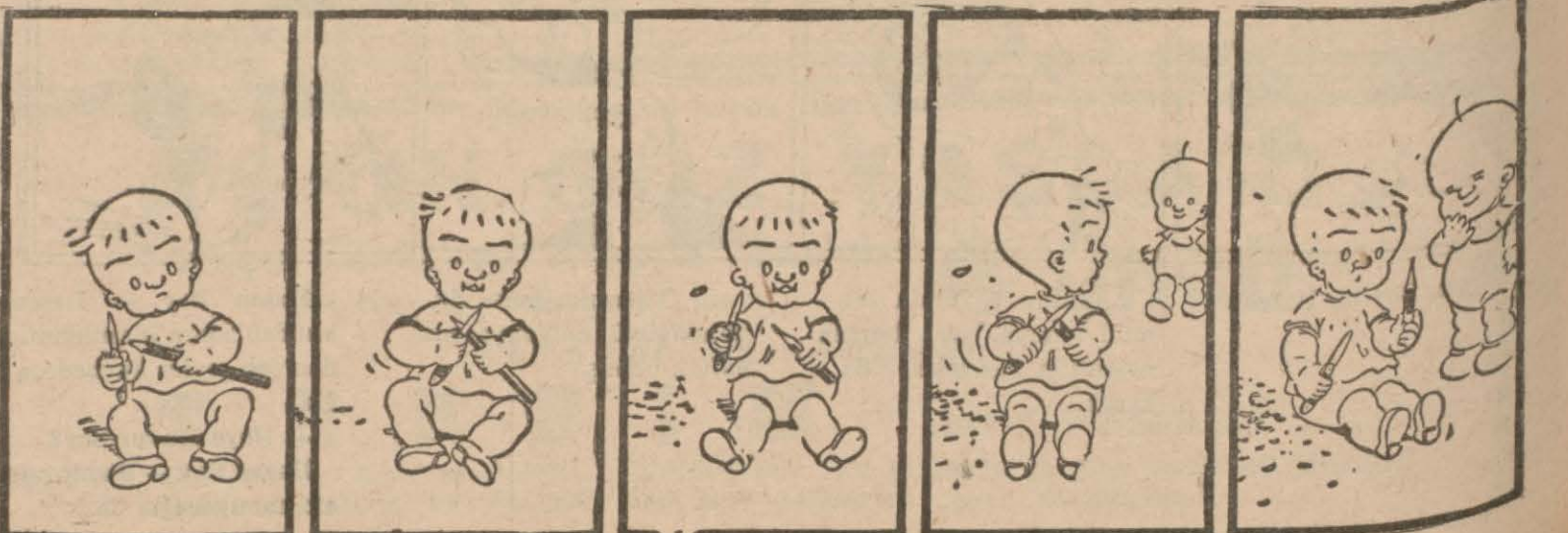
Nihayet gizli rey ile Sadık İğm, Halli İğmen, Sırrı Dökünter, Özdöl, Ali Karyok, Fahri ve Lokmanhekim heyeti idare azaları, Orhan Baz, Bürhan ve Kemal Doğul yedek azalıklara ittifakla intihab edilmişlerdir.

Profesör Mazhar Osmanın konferansı

Beyoğlu Halkeviden: Perşembe günü saat 18,30 da Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında ordinarius profesör Mazhar Osman Uzman tarafından «Öjenik» mevzuunda mühim bir konferans verilecektir.

Bacaksızın maskaralıkları:

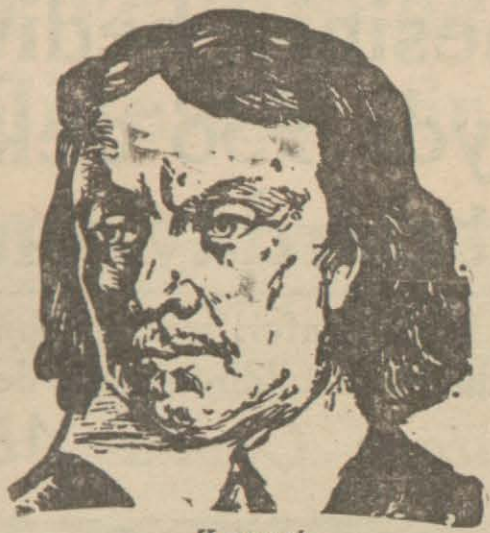
Dalgınlık

TARİHTEN SAYFALAR

Satılık kral ve kiralık parlamento

Yazan: Kadircan Kafli

Kromvel

1642 senesi İnkincânunun dördüncü günü Londrada bir ihtilâl çıkmıştı. Bunu bilhassa fakir halk, gemiciler, kayıklar çıkarmışlardı. Çünkü kral parlamento-nun üç büyük şefini tevkif için emir vermişti. Bu emir yapılamadı, çünkü kral birinci Şarlin dediği gibi «kuşlar uçup gitmişlerdi.»

İhtilâl altı gün sürdü ve sokaklar kanlı çarpışmalara sahne oldu. Nihayet onuncu gün kral Londradan çıkmaya mecbur oldu.

Fakat her şey bu kadarla bitmiyor, belki başlıyordu. Çünkü birinci Şarlı kral ile anglikanları ve asilzadeleri kendi tarafına çekmiş, memleketin garb ve şimal taraflarına hâkim olmuştu. Parlamento ise cenub ve şark taraflarını e- linde bulunduruyordu. Şehirli, fabrikatörler, tüccarlar, gemi sahipleri gibi mühim halk sınıfları parlamento tara- fını tutmuşlardı.

Kral, İrlandayı; parlamento da İskoçya- yı kazanmak için çalışarak muvaffak oldular. İskoçyalılar İngilizlere yemin ettiler:

«Sevgi ve imanla birleşmiş olan kardeşler gibi beraber yaşayacağız.»

Kralın ordusu çok muntazam ve cesur asilzadelerden ibaretti. Parlamentoya üstünlük gösteriyordu. Bunlara «süvari- ler» deniliyordu.

Parlamentonun askerleri saçlarını kısa kestikleri için «yuvarlak başlılar» adını almışlardı. Bunlar, inzibatsız, hoyrat bir takım serserilerden, sefil köylülerden ibaretti. Üstelik, bu ordunun generalleri hâlâ krala karşı hürmet hisleri besliyor- lardı. Kralın ordusunu mağlûb etmekten korkuyorlardı.

Bu sırada Kromvel adında bir yüzbaşı ortaya atıldı. Askerler üzerinde d'ni ta- assubun mühim tesiri olacağını, iyi kul- lanıldığı takdirde büyük faydalar vere- ceğini tahmin ediyordu. Bunu tabiike başladı. Çok sıkı bir disiplin kurdu.

İhtilâl harbinin mukaddes harb haline soktu. Bundan başka asilzade olmayan- ları zabıt yapmadı. Kralla harbetmekten çekinmeleri istihfaf etti ve haykırdı:

— Krala rastlarsam piştovumla derhal ona nişan açacağım.

(2 Temmuz 644) te iki ordu Marston- Moor'da karşılaştı. Kromvelin alayı bü- yük muvaffakiyet gösterdi; kral ordusu- nun bütün hücumları kayalıklara çarpan dalgalar gibi parçalandı ve (Demir cep- he) adını aldı.

Bunun üzerine parlamento bütün or- dunun «Kromvelin alayı» şeklinde ter- biye edilmesine karar verdi. Bir sene sonra böyle bir ordu birinci Şarlı bir da- ha kendisini toparlaması mümkün olma- yacak şekilde ricate mecbur etti. «Na- seby» de yapılan bu harbin sonunda Kromvel general oldu.

Birinci Şarlı bıkmak ve yorulmak bil- miyordu. Ertesi sene İskoçyaya gitti. Çünkü onlarla birleşmenin İngilizlerle anlaşmaktan daha kolay olacağını umu- yordu. İskoçyalılar onun İngilizlerle, kendilerinin yaptıkları şekilde, anlaşma- nı istediler. Fakat kral bunu kabul et- medi. O, İngiltereye, her dilediğini ya- pan, parlamentoya boyun eğmeyen bir kral olarak, zaferle dönmek istiyordu.

İskoçyalılar kızdılar.

İngilizler kralı almak için adam gön- dirdiler; alamadılar. O zaman araya pa- ra girdi. İskoçyalılar çok istiyorlardı, bi- rinci Şarlı için yapılan bu satış pazarlığı pek uzun sürmedi. İngilizler kralı (400,000) stlin liraya satın aldılar. Bu para Fransız parası ile elli milyon frank eder. Arka arkaya yenilen beceriksiz bir kral için şüphesiz pek yüksek bir bedel- dir.

★

O sırada İngilterede din kavgaları, hiç değilse anlaşmazlıklar vardı. Bir ta- raftan kral hapsedilirken diğer taraftan mentoda çokluk Püriten yani protestan idiler; bunlar peskoposların otoritelerini kabul etmiyorlar, yalnız papazları tanı- yolarlardı. Müstakiller denilen diğer parti bu başka türlü hareket ediyorlardı; ordu bu Erkanın elinde bulunuyordu. Ne za- mandanberi birlikte hareket eden parla-

Günün meseleleri

İstanbulda turizm için yapılacak çok şey vardır

Son asırların iktisadi faaliyetleri me- yanında büyük bir ehemmiyetle zikredi- len turizm cereyanları her memleket- te ön plânda mevki almaktadır. Bu cereyanı temin için her şeyden evvel propaganda faaliyeti gözönünde bulundurulur. Bu faaliyete fazlasıyla ehemmiyet atfeden memleketler arasında bilhassa İtalya, İs- viçre, Almanya ve Fransıya zikretmek lâzımdır. Hattâ bu memleketler arasında propaganda faaliyeti bakımından bir rekabet bile hâsıl olmaktadır.

Avrupa devletlerinin kâffesinde tu- rizm cereyanları ile meşgul olan resmî teşekküller mevcuttur. Meselâ Fransa- da (Maison de France), Almanyada (Mer Reisebüro), İtalyada (Çit) gibi resmî bü- rolar mevcuttur. Hattâ Balkanlar'da bile bu tarz bürolar vardır ki meselâ Yugos- lavyada (Putnik), Bulgaristanda (Bul- garia) ilh. bu meyandadır.

Buldukları şehrin en işlek caddesin- de muntazam teşkilâtli bürolara malik olan bu teşekküller, mensub oldukları memleketin demir ve hava yolları, vapur vesaire gibi bütün seyahat vasıtalarının biletlerini satarlar.

Bundan başka iç ve dış turizm hakkın- da faaliyet gösterdikleri gibi bilhassa iç turizme çok ehemmiyet vererek millî el- ler vasıtasıyla kendi memleketleri hak- kında muntazam propaganda yaparlar.

Her memleketin kendine has olan bir turistik mahiyeti vardır. Meselâ Parise yabancıların çoğu eğlenmek gayesiyle git- tikleri gibi (Vişi) ye de münhasıran su tedavisi ve (kür) için giderler. Dünyanın başı başına bir turistik şehri olan İstan- bul, ecnebi seyyahı celbedebilecek husu- si meziyetlere maliktir. Bunların başın- da Türkün ve Bizansın şaheserleri, Sul- tanahmed, Süleymaniye ve Ayasofya gi- bi muazzam abideleri, Topkapı vesaire gibi cihanda bir misli daha mevcut ol- mıyan müzeleri bulunduğu gibi seyyah- ları bîhakkın teshir eden yeşilliklere bü- rümüş (Boğaziçi) si vardır.

Türkiyenin büyük şehirleri belediyele- ri meyânında yalnız İstanbul Belediyesi- nin ve resmî mahiyette olmak üzere bir turizm bürosu mevcuttur. Bu büro mü- tevazi bütçeyle, bugüne kadar birçok fa- aliyet göstermiştir:

- 1 — (Boğaziçi sizi bekliyor) adı ile renkli bir duvar afişi.
- 2 — İstanbulu kuşbakışı gösteren «fo- to - afiş» i. (Bu afiş muhtelif lisanlarla basılmıştır).
- 3 — İngilizce, almanca, italyanca 30 bin aded broşür.
- 4 — Şehirde otomobil ve tercüman üre- tlerini gösteren tarifeler.
- 5 — İstanbulu bir günde görmek için lazım gelen talimatı havi bir broşür. (En son neşredilmiştir) gibi neşriyat yaparak bunları dünyanın her tarafındaki seya- hut acentalarına tevzi etmiştir.

Bundan başka Balkanlarda intişar e- den (Balkan Herald) gazetesinde Türki- ye ve İstanbul hakkında muntazam neş- riyat yapılmaktadır. Büro Yeni Zelanda'ya çıkan The Timaru Herald gazetesinin 24 Eylül nüshasının 9 uncu sayfasında da resimli neşriyat yapılmıştır.

Seyahat acentalarının tertibi ile her yıl İstanbula gelen otuz yakın büyük transatlantik seyyah gemilerindeki sey- yahları gezdiren yetmiş yakın ve muh- telif lisanlar bilen tercümanlar Belediye Turizm şubesinin mürakabesi ve üstle- rinden eksilmiyen nezareti altında cla- rak çalışmakta ve şehrimizin eski eser- leri hakkında ilmi malûmat vermekte ol- dukları gibi memleketimizin yeni rejimi- ne dair de propaganda yapmaktadırlar.

Bütün bu izahat gösteriyor ki İstanbu- lun turistik mevzuu biraz meşgul olun- duğu takdirde son derece şayanı ehem- miyet bir mahiyet alacaktır. Yeni Vali Lûtfi Kırdarın bütün şubası faaliyete sistematiik bir çalışma esası koyduğu ve kurduğu şu sırada bu mevzuu karşı gös- terilecek slâka, İstanbul Belediyesinin turizm şubesini, mevzuunun ehemmiyeti- le mütenasib bir uzviyet haline getire- ceğidir.

Türkiye tıp encümeninin toplantısı

Türkiye Tıp Encümeni mutad toplantısı- nı çarşamba günü yapacaktır. Toplantı saat 18,30 da Elubba Odasında yapılacaktır.

SİNEMA

Fred Astaire ile Ginger Rogersin birlikte çevirdikleri yeni film

Ginger Rogers ve Fred Astaire bir arada

Her meslekte olduğu gibi sinema âle- minde de bazı artistlerin ömrü çok kısa, yıldızları çok sönük olduğu halde bazı- ları da ebedî bir hayat ve şöhrate nail olurlar.

İşte bu ikincilerin en başında danslar- ile herkesi teshir eden güzel çift, yani vaktile ciddiyetle maruf bir muallime olan Ginger Rogers ve hususî hayatında neş'eden eser bulunmadığı halde (neş'eli uçun erkek) denilen Fred Astaire gel- mektedirler.

Bu sanatkarlar yeni tanınmağa başla- dıkları vakit senede ancak üç film hazırlar iken şimdi senede yalnız bir tek film yapıyorlar. Bunun da eskilere nazaran daha orijinal ve zengin olmasına çalış- yorlar. Bilhassa her film için muhakkak yeni birkaç dans numarası ve birkaç gü- zel şarkı hazırlıyorlar. İşte bunların son filmlerinden biri olan: (Shall we dance) bu uğraşmaların ve didimelerin en güzel bir nümunesi olarak gösterilmektedir.

Yazılan tenkidlere göre bu filmin cid- den mükenmel olduğuna inanmamız lâ- zım geliyor.

(Shall we dance) filminin bazı sahne- leri büyük bir transatlantiğin en muh- teşem salonlarında çevrilmiştir.

Manzara itibarile ciddi pek zengin ol- an bu film müzik ve dans noktasından da zevkalâdedir.

Amerikanın en fazla tanınmış ve se- vilmiş üç büyük müzisyeni bu filmin şar- kılarını tam altı ayda hazırlamışlardır.

Ginger Rogers ile Fred Astaire de bu filmdeki dansları yapabilmek için 1600 saat beraber çalışmışlardır.

(Shall we dance) filminde patenlerle buzlar üstünde yapılan akrobatik dans- laria, en lüks bir tiyatro sahnesinde ya- pılan maskeli dansların herkesin hayret ve takdirini celbedecek kadar fevkalâde olduğu söylenmektedir.

Amerika ve Avrupayı bir zevk ve neş'e

ansanın en cazibeli yıldızlarından biri olan Edwige Feuillere, Pariste ye- ni yeni filmier çevirmeğe başlamıştır. İstanbulda çevrileceğini evvelce haber verdiğimiz «Beyaz Esire» filminde rol almaktan Edwige Feuillere vazgeçmiş bulunmaktadır.

Bu güzel yıldızın yakında Amerika- ya gideceği söylenmektedir. Resimde Edwige Feuillere «Marthe Richard Fransa hizmetinde» filmindeki çehresi- le görülmektedir.

(Chall we dance) filminden güzel bir sahne

[Bu güzel filmin başlıca sahnelerinden biri de Ginger Rogers'in maskesini taşıyan bir çok güzel kızların dans numaraları yapmalarıdır. Film kumpanyası yıldız yüzünün maskesini en meşhur sanatkarlara yaptırmış ve bunları teksir ederek bu filmdeki rol için kullanmıştır.]

(Devamı 10 uncu sayfada)

ATATÜRKÜN HATIRATI

27 - 28 Eylül 335 gecesi, gece yarısına bir saat kala telgraf başında, Kerim paşa ile karşı karşıya geldik

— 27 —

Binaenaleyh millet, berhayat oldukça ve tezebbüsatı fedakâranesine devam eyledikçe ademi muvaffakiyet mevzuu bahsolaamaz.

Generalin sorduğu sualden maksudu aslinin ne olabileceğini araştırmak istemedim. Fakat verdiğim cevabın, tarafımdan takdirle karşılandığını bugün hâlisile zikretmek isterim.

Eylülün 25 inci günü akşamı, Ankara'da bulunan 20 nci kolordu kumandan vekili Mahmud Beyden aldığım bir şifre telgraf mefadı şu idi: «Bu gece İstanbul telgrafhanesinden Fuad Paşayı telgraf başına istediler. Dahiliye nezaretinir vilâyet şifresile bir şifre yazdırdılar. Bunun hülâsası, padişahın beyannamesindeki ırgadâtı âlimaneye tatbiki hareket suretile halâsi vatan müyesser olacaktır. Harekâtı milliyeye, âlemi medeniyette menfur gayeler suretinde tecelli ettirildi. Hükümetle milletin ayrılığı müdahalei cebebiyeti davet edecektir. Konferans hakkımızda karar verirken, bu ihtilâf nişanei hayır ve selâmt olmayacaktır. Neticede; müdiranı harekât ile görüşmek üzere, zevatı âliye ile, bildirilecek yerde, mülâkâtı emri vaki suretinde arz ve vaktin darlığından cevap beklenilmektedir. İçtihadatı fikriye riayeti, şahsa ve şerefe aid masuniyeti temhidatı müselese ile ilâve ediyor. Telgrafi yazan, bu zat, erkânharbiye mirlivalarından Abdülkerim Paşadır. Bu telgrafa ticaret ve ziraat nazırı Hadi Paşa vesatetile ve aynı şifre ile cevap intizarındadır. Mumaileyin, bu hilesi ile müracaatın bizden olduğunu ilân ve işaa etmek olduğu anlaşılıyor. Telgraf başında intizarda bulduğunuzdan bir dakika evvel kabul edilip edilmeyeceği ile ne cevap verileceğinin işarı müsterhamdır. Ali Fuad Paşa hazretlerine de yazılmıştır.»

Mahmud Bey'e, aynı günde saat 7 sonra da makine başında verdiğim telgrafta şunları bildirdim: «Kerim ve Hadi Paşalara, Fuad Paşanın Ankara'da bulunmayıp meşgul olduğunu ve fakat görüşmek arzu eyledikleri takdirde, Sivasta bulunan, heyeti temsiliye ile ve bu heyet meyânında bulunan Mustafa Kemal Paşa ile makine başında arzu eyledikleri tarzda görüşmek mümkün olduğunu bildirirsiniz. (Onlar görüşmek arzusunda iseler) kaydında dikkatli bulunmak lâzımdır.»

Mahmud Bey, Kerim Paşanın Ankara'ya çektiği telgrafi aynen bize de yazdı. Muhteviyatı, aşağı yukarı Mahmud Beyin hülâsa ettiğinden ibaretti.

Mühim bir muhabere

Hükümeti merkeziye ile yaptığımız (rüptür) ün on beşinci günündeyiz. Kararı milliyeye karşı vazî muhalefet alan bazı yerler, hahınahah, cereyanı milliyeye mutavaata mecbur edildi. Hükümeti merkeziyeye hâdim bazı memurlar ya fîrar ettiler veya mahkûm vaziyete ilka edildiler. İstanbulla, bütün memleketten, hergün hükümeti merkeziyenin ıskatı talebine aid, binlerce telgraflar yağdırılmaya başlandı. İtilâf devletlerinin, Anadolu'da dolaşan zabıt ve memurları harekâtı milliyeye karşı bitaraf olduklarını, (memleketin vaziyeti dahiliyeye karşımayız) sözünü, her tarafta açıktan söylemeye başladılar. Bu vaziyet karşısında nâhayet, padişah ve Ferid Paşa, narekâtı milliyeye müdiranile itilâftan başka çare kalmadığına ve fakat herhalde, muhafazai mevki eylemek şartı ile, bu itilâf yolunu bulabilecek vasıtalar araştırmaya başladıklarına hükümlenursa hata edilmiş olmaz itikadındayım.

İsmi geçen Abdülkerim Paşa merhum, benim çok kadim arkadaşım idi. Çok namuslu, hamiyetli ve temiz kalbli bir vatanperverdi. Selânikte ben kolağası, o binbaşı olarak bir büroda çalışmış, senelerce hususî arkadaşlık etmiştik. Merhumun etvar ve akvalinden tarikat mensubininden olduğu anlaşılıyordu. Bazı tekelere müdâvemet ettiği de görülmüştür. Fakat herhangi bir şeyhe mürid olduğunu bilen yoktur. Çünkü, kendisini «İkâdât ve vicdânî telâkkiyatında, derecatı maneviyede - hazreti evvel, büyük hazret - kabul ediyordu ve dairei uhuvvetinde bulunanlara hazret, kutub vesaire

gibi - kendisince muhatabında gördüğü istidada göre - makamlar tevcih ederdi. Bana da (kutbulaktab) derti. Şimdi izah edeceğim muhabereimde de bu noktalara tesadüf edeceğiz.

Kerim Paşanın, kendine mahsus, bir usulü beyan ve tarzı tahriri vardı. Kerim Paşa, çok samimi ve zamanında pek çok mucibi şöhreti olan yüksek bir belâgatle görüşür ve öyle yazardı. Kendisinde, ikna hassa ve kudreti olduğunu da zan ve farzedilirdi. Bizim, Selânikte bulduğumuz sıralarda, orada ordu kumandanlığı ve ordu müfettişliği ile bulunmuş olan, Hadi Paşa, Kerim Paşayı izah ettiğim evsafı ile beynelihan muhterem ve mahbub olarak tanıyıyordu.

İşte, Ferid Paşanın kabine arkadaşı, Hadi Paşa, sıkışmış olan padişahın ve Ferid Paşanın, pek münasib bir vasıta ile imdadına yetişmek istiyordu. Kerim Paşa Ali Fuad Paşayı da Selânikten tanıyordu.

27-28 Eylül 335 gecesi, gece yarısına bir saat kala telgraf başında, Kerim Paşa ile karşı karşıya geldik. Tarafeyn yekdiğerini şu sözlerle tanıdı:

Sivas — Mustafa Kemal Paşa, telgraf başındadır. Kerim Paşaya söyleyiniz, buyursunlar, diyorlar.

İstanbul — Zatı samileri, Mustafa Kemal Paşa hazretleri misiniz, ruhum.

Ben — Evet, muhterem Kerim Paşa hazretleri, dedikten sonra.

Kerim Paşa — Sivasta Mustafa Kemal Paşa hazretlerine: adresini yazdırdı ve (Paşa söyleyiniz anlar; hazreti evvel karşımızdadır) sözlerini, bir nevi parola gibi ilâve etti. Kerim Paşa, «âfiyeti âlileri iyidir inşallah kardeşim» diye başladı.

Kerim Paşa ile 27-28 Eylül, gece yarısından evvel saat 11 de başlayan bu muhabereimiz, gece yarısından sonra saat 7 buçuğa kadar, tam sekiz buçuk saat devam etti. Üç safhaya ayrılabilen bu muhabereimiz, eseri cedid denilen büyük tabaka kâğıtlardan yirmi beş sayfa doldurdu.

Bu muhabereinin vukubulduğu gecenin ferdası yani 28 Eylül günü hülâsası, tekmil kolorûlara şifre ile bildirildi.

Muhtelif yerlerde millî galeyan

Hükümeti merkeziye tarafından, kolordu kumandanı olarak Konyaya gönderilen Said Paşayı 30 Eylülde İstanbulla iade ettik. Konya valisi Cemal Beyin fîrardan evvel, tertib ettiği ilk Bozkır hâdisesinin önüne geçmek için, yirminci kolordu ve Niğdede 11 inci fırka marifetleri ve muavenetleriyle, tedabiri mukataziye alınarak İstanbulun zuhuruna intizar ettiği fenalığı, tevkif ettik. Ereğli, Bolu, Adapazarı, İzmit havalisinde teşkiline çalışılan kuvayimilliyeye Eylül ayının son günlerinde büyük hassasiyet göstermeğe başladı ve o civarlardaki kuvayimilliyeye rüesası, kabinenin temerrüdü halinde İstanbulla harekete müheyya bulduklarını bildiriyorlardı. Bu nusus, 28 Eylülde, bütün memlekete ve bittabi İstanbulla da tamamen bildirdik. Ancak, İzmit şehrinde 2 Teşrinievvel gününde menfi denebilecek yeni bir vaziyet karşısında kaldık. O tarihte İzmit mutasarrıfı Suad Bey namında bir zat idi. Kendisini telgraf başına çağırarak. Son günlerdeki tebligatımızın tamamen alınıp icabatının yapıp yapılmadığını sordum. Mutasarrıf bey, verdiği izahatta diyordu ki: «Tebligatı aldım. İhtilâf ve şurîş olmaması için, ahaliyi serbest bırakarak dinlemeyi, en doğru hareket buldum. Menfi şayiât vardır. Heyeti temsiliyeden izahat istemek ve bilhassa maksadın (İtilâd hükümetini evvelki şekline ihya olup olmadığını kat'iyen anlamak azminde dirler. Bendeniz, en bitaraf bir adam olmak üzere muhafazai sükûn ve asayişle mükellefim.); (Bendeniz, ner kim ve her ne için olursa olsun neticesi mehu' bir maceraya başkalarını sevk etmeği doğru görmem.) (Teenni ve ihtiyat edilmesi taraftarı olduğumu tam bir tecrüben üzerine arz ederim.)

Verdiğim cevap, aynen şu idi:

«İzmitte zerre kadar ihtilâf ve şurîş meydana vermemek, esas vazifeniz olduğu gibi tarafımızdan da hassaten rica edilmiş bir husustur.

(Arkası var)

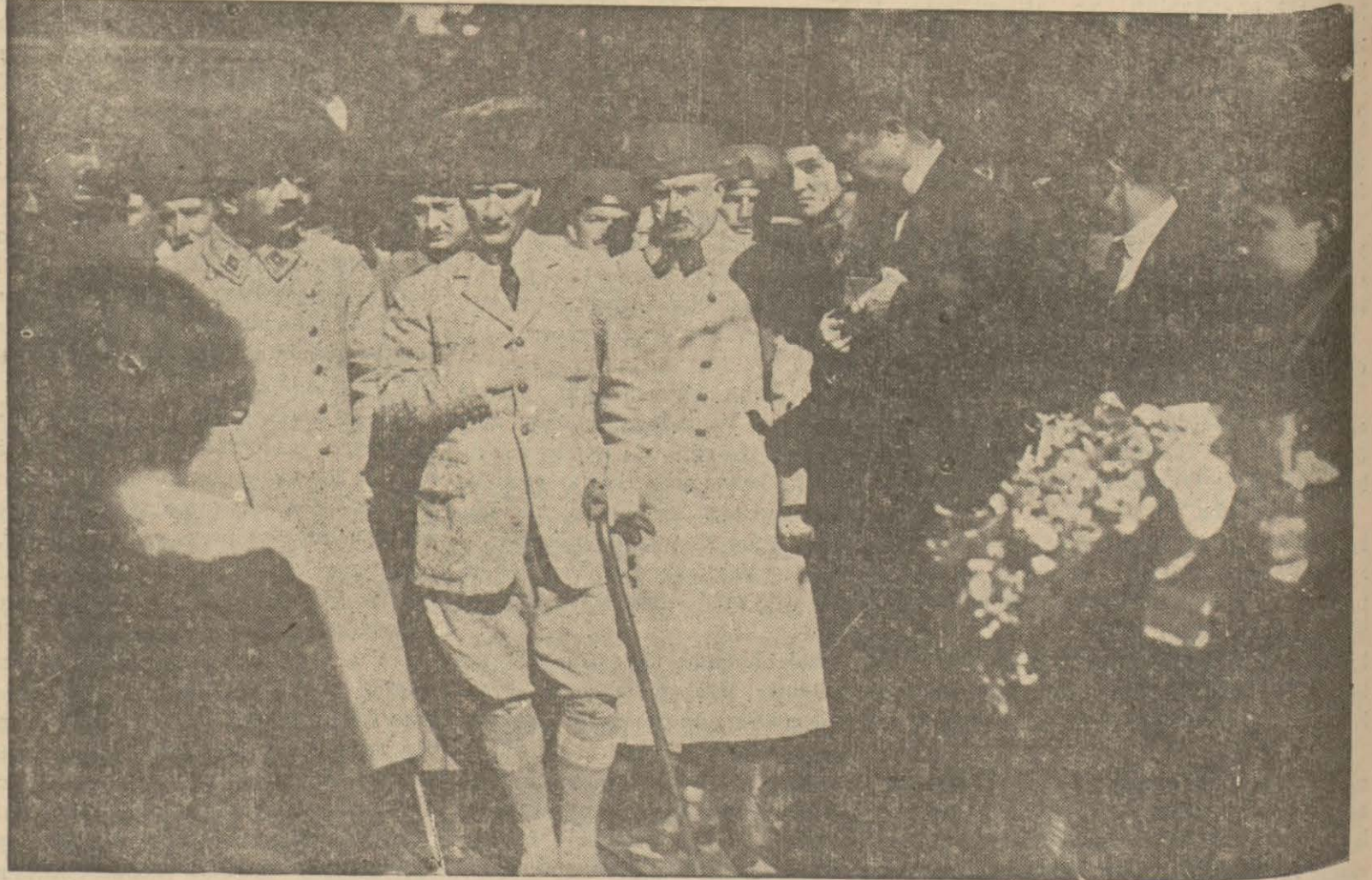

Atatürkle 24 sene

Atatürke annesinin hediye ettiği saat olmasaydı 938 deki acıyı daha Anafartalardayken duyacaktık

Mustafa Kemal'in kazandığı büyük zaferi İstanbul hükümeti halktan saklıyordu, Onun Kolordu Kumandanlığını bildiren irade de 47 gün gizli kalmıştı

Anlatan: Cevad Abbas

Atatürk İzmir İktisad kongresinde

— 3 —

Bir avuç Türk askeri, kanında fıtrî kahramanlık taşıyan ve Atatürk gibi, bütün zabıt ve kumanda heyetlerinin itimadını kalbinde toplıyan ve pek dar olan mıntakada kademevarî tertibat alan bu bir avuç Türk askeri, şimdi, «O» nun emrini bekliyor. «O» nun emrini yerine getirmek için tek bir kütle halinde ileri atılmağı düşünüyor ve bunun için sabırsızlanıyordu.

Atatürke «tam» haberi gelince, krt'aların yanına gittik. Adedleri beş bine yakın olan bu kahraman kütle, bir tek silâh patlatmadan, yalnız süngü hücumile düşmanın üzerine atılacak idi. Maksadımız şu idi: Düşmanı denize kadar sürmek!

Bu mukaddes vatanî vazifeye hazırlananların içinde, yani fırka addedilen bu kuvvetin başında, miralay olmasına rağmen Atatürkün daima «Paşam» diye hitab ettiği, onun büyük muhabbet ve teveccühünü bihakkin kazanmış bulunan ve Selânikte kolağası Mustafa Kemal'in erkânharb reisi olan Ali Rıza Paşa vardı. (*)

Aynı zamanda bugün kahraman ordumuzun güzide korgenerallerinden olan yüzbaşı Galib fırka erkânharbiye reisliği vazifesini yapıyordu.

Atatürkü, çocukluğundanberi büyük bir itimad ve emniyetle, sarsılmıyan bir muhabbetle takib etmiş bulunan Kütahya mehb'usu Nuri Conker merhum da alaylardan birisine kumanda ediyordu.

Maksada ulaşmak için, beklenen ne idi? Atatürkün dudaklarını oynatması, hücum emrini vermesi!

İşte, bu bekleyiş, bu hücum emrine intizar o kadar derin ve lâhuti idi ki bugün o heybetli ve heyecanlı sahneyi anlatmaktan tamamen âcizim...

Ağır, ruha ürpertiler veren bir sükûnet içinde ve birdenbire, Atatürkün sesi işitildi. Bu ses, gök gürültüsüyle uyanan bir adamın ürpermesini içimizde canlandırıyor.. Artık, yalnız gözümüzle gördüğümüzü değil, elimizle tuttuğumuzu zannettiğimiz maksadı mıza koşmak için şakırsızlanıyorduk. O, diyordu ki:

(*) Başvekkâlet Hususî Kalem Müdürü Bakı Sedesin babası.

Cevad Abbas Büyük Harbde

« — Askerler! anamız, bizi, bugün için doğurdu. Düşman zayıf ve korkaktır. En ileride ben yürüyeceğim! Acele etmeyin. Kırbacımı kaldırdığım zaman siz ilerliyeceksiniz!.. Takib edin beni!»

Atatürk bu sözlerden sonra kırbacını kaldırdı ve yürüdü.

Bir an geçmemişti ki Türk askerleri, en önde giden kumandanlarını en geride bırakmışlardı! Mehmedcikler, mühim haket vatanlarını kurtarmak için, bir hamaset volkanının lavları olmuşlardı.

Düşmana öyle saldırıyorlardı ki bunu görseydiniz gözleriniz yaşarır, göğsünüz kabarıp ve tüyleriniz ürperirdi... Sanki dik ve kesif bir süngü ormanı hareket gelmiş, karşısına ne çıkarırsa parçalıyarak, didikliyerek, yok ederek ilerliyordu!

Hamilton, hatıratını yazarken - Herhalde kendisini hakla göstermek için olacak - tarafımızdan topçu istihzaratı yapıldıktan sonra, Türk neferlerinin kovanlarından boşanan arılar gibi hücum geçtiklerini tasvir etmiştir.

Halbuki, biz ne topçu ateşi açmış, ne de tek bir tüfek patlatmış idik!

Çelik Türk sinelerinin ilerlemesi ilâhî bir uğultuyu andıran seslerle birleşiyor. Bu sesler, süngü şakırtılarını, düşman feryadlarını boğuyordu. Az

sonra, hücum sellerimizden bir kısmı sahile kadar ilerlemişti.

Doğan güneş, Türkü muzaffer eden erlerin süngülerini parlatıyor, bu zaferi kutluluyordu. Galibiyetin tahakkurundan birkaç saat, daha doğrusu iki saat bile geçmeden, bütün düşman donanması Conkbayırına ateş etmeğe başlamış idi. Düşman piyadesi de muhabbet taarruza geçmek için toplamağa çalışıyordu. Bulduğumuz yer, sekiz muhtelif cins topçu ateşine hedef oluyordu: 38 lik güllerden tutunuz da 2,5 luk nordamfild tanelerine varınca ya kadar...

Size, muharebenin şiddeti hakkında tam ve kat'i bir fikir verebilmek için söylemeliyim ki bulunduğumuz sahada üzerine çelik parçası düşmemiş bir tek metre murabba' yer yoktu.

Bu muharebede bütün günü avcı hatında geçiren Atatürkün kat'ibi üzerinde annesinin yadigarı olan demir saat bulunmasaydı, 10/11/938 de duyduğumuz acıyı, o zaman, daha elim bir şekilde duyacaktık! Çünkü «O», muazzam inkılâbın başaramadan gidecek, Conkbayır «O» na «Anı!» olacaktı!

İstitraden şu noktayı söyleyeceğim! O gün, Atatürkten bir bataryamız he-definin değiştirilmesi emrini almış, bir ne tefhim için bataryanın yanına gitmişim. Dönüşte, vazifemi başardığı mi ayakta arz etmek mecburiyetinde idim. Atatürk, söze başladığım zaman, ceketimin ucundan tutarak:

« — Başına bir parça yiyeceksin! O » tur da anlat!» buyurmuşlardı.

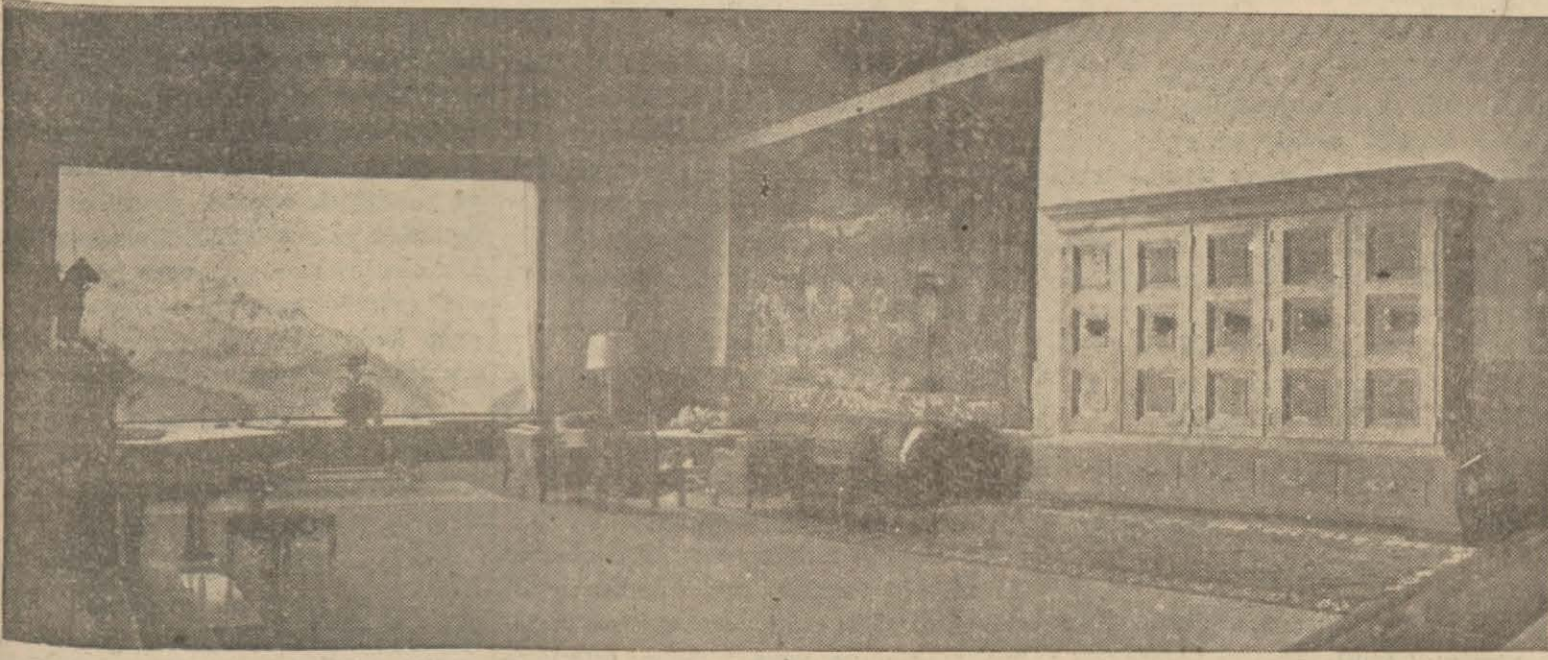
İşte, belki de size basit gözükken bu ihtarlar, Atatürkün, bana olan teveccüh ve sevgisinin ilk kıvılcıkları oluyordu. Nitekim, o gece, bu muhabbetin filen tahakkukunu gördüm. Fevkâlâ deden terfiin yazılmış, inha edilmiş ve harb madalyası ile de taltif olunmuş idim!

Şimdi, her iki günü hülâsa edelim! Bu hülâsayı, mütareke günlerinde Anafartalar harb tarihini yazmağa başlıyan Atatürkün, notlarını tesbit eden ken vesikaların tetkikinden sonra yazdığımız neticeye göre söyleyeceğim.

(Devamı 10 uncu sayfada)
Yazan: Sabih Alaçam

Mimar ve mühendis Hitler

Alman Devlet Reisi ile kendi plânlarına göre yapılan ve döşenen sayfiyesinde şehirciliğe aid bir mülâkat

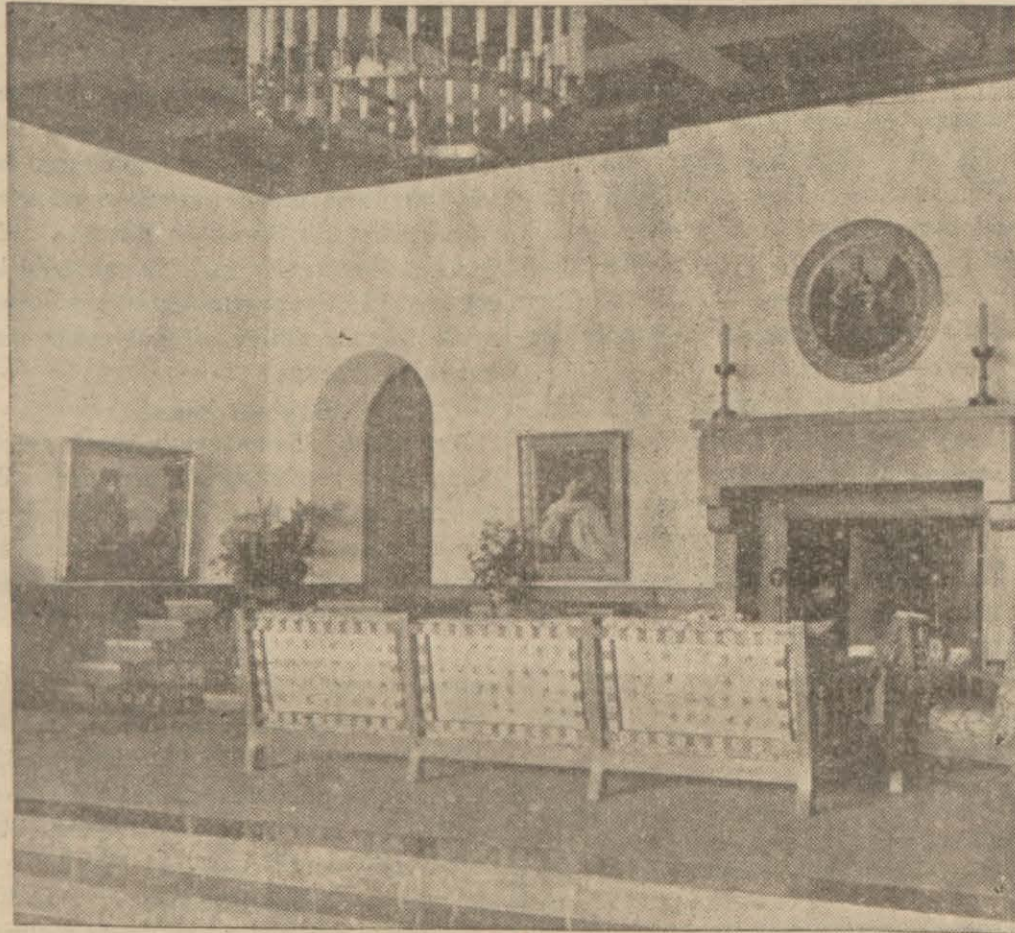

Hitlerin kendi plân ve fikirlerine göre yapılab döşenen sayfiyesinin büyük holü

«Pariste çıkan İllüstrasyon mecmuası 1937 yılı başlarında Almanyanın ekonomik ve sosyal inkişafına büyük bir etüd tahsis etmişti. Aradan 24 ay geçti ve bu müddet zarfında dünyayı üst üste eden birçok hâdiseler vukua geldi. İşte bu hâdiseleri yerlerinde görmek ve yeni toprakların Alman ekonomisinde yaptığı değişiklikleri objektif olarak tetkik etmektir maksadile İllüstrasyon mecmuası iki yıl evvelki etüdü yapmış olan muharriri tekrar Almanya'ya göndermiştir. Aşağıda okuyacağınız satırlar bu seyahatin mahsulüdür.»

★

İki yıl ara ile Almanya'yı bir defa daha görmek maksadile Parisi terketmeden önce Alman sefaretine Alman devlet reisini görmek arzusunda olduğumu bildirmiştim. Sefaret bana büyük ümit vermediği için hududu aşınca bu tasavvurdan vazgeçmiştim. Fakat Garbi Almanya'da oldukça uzun bir yürüyüş esnasında tamamen yeni mimari eserlerini o kadar çok ve sık olarak görmeye başladım ki ricamı tekrar etmeye hemen hemen karar verir gibi oldum. Berlinin muazzam inşaat tezgâhlarını kısa bir ziyaret bu düşüncemi emri vaki yaptı. Şimdi işin zor tarafı kararın tatbik sahasına çıkarmaktı, hiç değilse ben öyle sanıyordum. İnsana hayret veren Alman süratini hesaba katmadan düşünmüştüm. İkinci-teşrin ayının 22 nci günü sabahı arzumun Alman hariciyesinden yüksek bir memura söyledim. Aynı gün akşam saat 7 de Alman hariciyesinden beni görmeye gelen bir memur Führerin 25 İkinciteşrin Cuma günü beni Berhtesgaden civarındaki sayfiyesinde kabul edeceğini haber verdi. Aynı zamanda devlet reisine sormak

Büyük holün dibindeki küçük salon

Ribentropun bir yaveri mülâkatın saat birde yapılabacağını, saat 12 yi 40 geçte devlet reisinin otomobilinin gelip beni alacağını, resmî tercüman Doktor Şimitin de mülâkatta hazır bulunacağını haber verdi.

Münih şehrinde Reihenthal köyüne kadar 120 kilometre süren bir otostrad (otomobil yolu) vardır ki yekdiğerine müvazi dört tane şerid halinde çam ormanlarının haşmetli tabloları arasından geçer, yamaçlara tırmanır, derelere iner, tekrar yükselir ve nihayet gözlerimizin önüne geniş bir ufuk açılır. Führerin evi yamaca yaslanmıştır.

Otomobil sonuncu bir virajı müteakib köşkün dış merdivenleri önünde durdu. Doktor Şimit bu köşkün plânlarının Führer tarafından çizildiğini, gerek dış ve gerek iç dekorasyonunun ondan alınan fikirlere göre yapıldığını söylemişti: — Eve dikkat ediniz, sahibinin hüviyetini görürsünüz! demişti. Bu söz üzerine de tessüs hissim artmıştı.

İçeri girdik. Önümüze duvarları ve tavani tamamen beyaz, uzun bir galeri açıldı.

Führer beni dibde, kabul salonunda bekliyordu. Şimdi size sorduğum suallerle aldığım cevabları nakledeyim:

İlk sual

Ekselânsınız hayata Viyana nefis san'atlar mektebi mimarı kısmi talebesi olarak atılmışlar, kendilerine öğretilen nazari bilgilere maddî mecburiyetler altında edindikleri pratik bilgileri eklemişlerdir. Ekselânsınız bu iki taraflı öğrenmenin entellektüel teşekkülü üzerinde mühim bir tesiri olduğu düşüncesinde midirler? Bu takdirde ekselânsınız nazari bilgiyi mi, yoksa amelî bilgiyi mi tercih ederler?

İlk cevap

İnşaata taallük eden her şeye atfettiğim hususî alâkanın derin köklerini mu-

hakkak ki tabii meyillerimde aramak lâzımdır. Diğer taraftan büyük muharebeden evvel mimar olmak kararında idim. Zaten fitri kabiliyetlerim de Führer ve Şenseyle sıfatile üzerime terettüb eden hususî vazifelerde tatbik sahası bulmaktadırlar.

İkinci sual

Millî sosyalist fırkasının programında: «Yaratıcı Alman için yeniden bir yuva yapmak istiyoruz. Kuvvetli bir nesil için sıhhi, aydınlık, hava ve güneş alır evler yapacağız» denilir.

Ekselânsınız bu hareket düsturunu biraz tasrih ve tevsî etmek isterler mi? Diğer taraftan bu faaliyet hissesinde merkezi hükümetle belediyelere düşen vazifeler nelerdir?»

İkinci cevap

Şehre aid tanzimat ve tesisatın makul şeklide inkişafının sosyal kıymeti; şüphe yok ki, evvelâ ahval zaruretinden doğma haksızlıkları, sıhhat ve sosyal hayatta ıslah etmek, hattâ tamir etmek imkânında mündemiçtir. Bahsettiğim haksızlıklar insanîyetin inkişafı sırasında sayısız şahısları mâhdud havah sahalarında, hep bir arada oturtmak mecburiyetleri olmuştur. Bunun içindir ki, mesken inşası milletin müşterek idaresine terettüb eden bir vazifedir. İhtiyaç ve zaruretlere göre hususî veya umumî bütün teşekküller muadelenin halinde yer almak vaziyetindedirler.

Üçüncü sual

Alman mimarlığının ve tezyinatılığının birkaç senedenberi yeni istikametler almış olduğu aşikârdır. Bugünkü stil sade ve faydasız tezyinatattan sıyrılmıştır. Hatlar düzgün, hacimler mütevazindir. Alman mimar ve tezyinatçılarına ilham veren karakteristik noktalar nelerdir?

Üçüncü cevap

Almanya'ya hâkim olan esas fikir şu-

(Devamı 10 uncu sayfada)

Birdenbire genç kızın elinde bir tabanca görüldü

Karşısında oturan güzel delikanlıyı vurmak istiyordu, mahallebici dükkânı altüst oldu
İstanbulda dün akşam geçen bir sevda hâdisesi

Saat 18. Bu saatte adliye tatil olduğu halde, cürmü meşhud müddeiumumiliğinin kapısı hınca hınç kalabalık. Bütün gözler, hayretle karışık, kapının yanındaki bir noktaya bakıyor:

İki polislin arasında, bir sandalyeye yığılmış, mütemadiyen ağlıyan bir genç kız.

Üstünde siyah bir manto, başına atıverdiği siyah başörtüsü ancak sarı saçlarının bir kısmını örtebiliyor. Yüzü solgun ve gözleri mütemadiyen ağlamaktan kızarmış...

Bir kaç meraklı, genç kızın yanındaki polislerden birine sokuluyorlar:

— Ne yapmışlar bu zavallıya.

Polisin cevabı kısa ve kat'i:

— Çekilin işgal etmeyin.

Bu cevap, tatmin etmekten uzak bütün cevaplar gibi, derhal tesirini yapıyor; muhayyeleler ve zekâların uyanışı ile beraber, fısıltılar da artıyor, tahminler bir dakika içerisinde, dudaklarda birer hakikat haline bürünerek çıkmaya başlıyor:

— Zavallıyı kocası terketmiş!

— Hayır, gece sokak ortasında, iki kişi önüne çıkmış, kaçırmak için yakalamışlar kızcağızı...

Bu sırada, bir çığlık. Boşalan göz yaşları. Güzel kız dudaklarında kımıldanmış, tahmin yürütenleri şaşkırtan, bir kaç kelime:

— Ben, onu vurmak istemedim. Silâh benim değildi, o bırakmıştı masaya...

Bakışları az uzakta, kalabalık arasında, genç, yakışıklı bir adama döndü ve sonra, mırıldanır gibi ilâve etti:

— Nişanlımdı?!

Genç kız, nihayet gözlerindeki yaşları mendilile silerken, anlatmaya başladı:

— Ben, dedi daha o vakit 17 yaşında, hayatı tanımamış bir çocuktum. Sanki şimdi tanıdım mı?.. Onu bilmem; fakat öğrendim hayattan. Seninle bir ay sonra evleneceğiz, dedi, inandım, nişanlandık. O kadar ki... Bir musevi olduğum halde kocamın müslüman olduğunu düşünerek, dinimi değiştirdim. Adım Peria idi, Müveddet oldu. Altı ay onun evinde, aına odalarımız ayrı, gönüllerimiz bir olarak, yaşadık. Altı ay sonra da n'kâh olmadı ve bu hâl tâ beş ay evveline kadar sürdü...

Bana noterlikte resmî senedle tazminat verdi; bir sene müddetle aylık bağladı. Ve işte hepsi bu kadar; beş sene süren ümidlerin, tatlı hayallerin neticesi... Fransuva isminde bir başkasile evlenmeğe karar verdik. Kâğıdlarımız belediye dairesinde asıldı; istikbalimi kurtardım diye, seviniyordum. Tam bu sırada, yeni bir sukutu hayal, ikinci bir darbe. Me-

ğerse, benimle evlenmeye karar veren adam evli ve çocuklu imiş. Bugün, gene eski nişanım Sadıgn mağazasına giderrek, kendisiyle görüşmek istedim. Hiç olmazsa onun fikrini alı, ona sorar, da nışırım, diyordum. Ne de olsa, 5 sene birlikte yaşadığım bir adamdı. Beni o ci-vardaki bir mahallebici dükkânına gönderdi, kendisi de arkadan geldi. Bir müddet sükûnetle konuştuk, vaziyetimi anlattım, bana nasihatler verdi. Ağladı hattâ... Sonra, tekrar gelmek üzere ayrılarak, dükkânına gitti. İkinci defa gelişinde, kendisinden ciddi bir nasihat istedim. Bu sırada, cebinden bir tabanca çıkararak, masanın üzerine bıraktı, bir-

denbire aşağıya indi, mahallebiciye: — Yukarıdaki kadının elinde bir tabanca var. Çabuk bir polis çağırın» diye haykırdı. İşte, o vakit...

— O vakit...

— Başım döndü, bütün eşya benimle beraber dönüyordu. Şaşa kalmıştım, inenamiyordum buna.. Onu iyi bir adam tanırdım, bana ne yapmış olsa, o dakikaya kadar gözümde gene iyi bir dosttu. Silâhı aldım, aşağıya inerek, yere fırlattım. Fakat... fakat, ona söyledikleri gibi ateş etmek istemedim. Yalan bu...

Tekrar, hıçkırıklarla ağlamaya başladı.

Bu henüz 22 yaşındaki genç kız hakkındaki iddia, onun anlattıklarından bambaşka idi. Ağır ve fecidi. Müveddet, bu iddiaya nazaran, yeni nişanlısı ile birlikte bir kaç defa genç adamı ölümlü tehdid etmişti. Nihayet, hâdisesinin günü Sadıgn mahallebici dükkânına çağırılan, onun üzerine üç el ateş eden, ve sonra silâhı atışlemeye çalışarak nişanlısının peşinden koşan; bütün bu işleri yapan, bu ufak tefek, sarışın kızdı. Hâdisede tasamim ve tasavvur vardı. Eğer tabanca patlamış olsaydı, genç adam mutlaka vurulacak, ölecekti.

Fakat, zabıtaca yapılan tahkikatta, suç âleti olan tabancayı muayene eden mütehasısın verdiği raporda, silâhın horozunun düşmediği, içindeki kurşunların tesirsiz olduğu ve tabancanın ancak gösteriş için kullanılabileceği, anlatılmıştı.

Tahkikatı yapan müddeiumumî Turgut, bütün bu deliller karşısında, şu neticeye vardı:

Hâdisesinin silâhla tehdit mahiyetinde ve ceza kanununun 191 inci maddesine uygun bulunmaktadı.

Müveddet, bu suçun maznunu olarak, asliye 3 üncü ceza mahkemesine sevkedildi.

Duruşma sırasında, davacı Sadık ilk iddiasında, yani nişanlısının kendisini öldürmek istediğinde ısrar ederek, şöyle dedi:

— Müveddet ile beş ay evvel ayrılırken, noterlikte bir sened tanzim ederek, kendisine 400 lira tazminat verdim, ayrıca 800 lira değerinde eşya bıraktım. Bundan başka, ahlâki bozulmamak şartı ile bir sene müddetle 30 lira aylık veremeyi de taahhüd ettim.

Şahidler dinlendi. Bunlar hâdisesinin hakkında fazla bir şey bilmediklerini, kızın elinde silâh olduğu halde, delikanlının arkasından koşarken gördüklerini, sonra silâhı arkasından yere attığını söylediler.

Genç kız ise, kendisine sorulan suallere karşı, yukarıda yazdıklarımızı tekrarlardı ve ağladı.

Bu sırada, delikanlının bakışlarını da, hafif bir yaş tabakası örtmüştü.

Müddeiumumî Fehmi ise, tabancanın patlama kabiliyeti olup olmadığının kat'î surette anlaşılması için, mütehasısın celbine lüzum gördü.

Mahkeme, bu talebi kabul ederek, duruşmayı talike karar verdi.

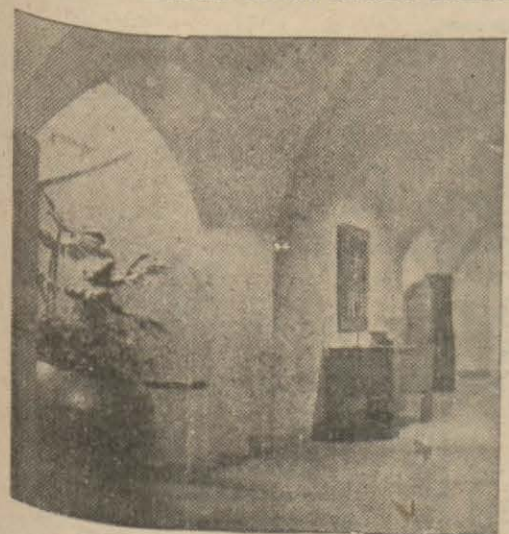
Ve bu vak'ının kahramanının, mahkemededen çıkarken, söylediği ilk söz şu oldu:

— Saat sekiz olmuş. Eyvah, annem merak etmiştir. Zavallı kadın...

İçini çekti ve etrafındakilere baktı. Bu hitab ve bu bakış aleyhindeki iddia ile bir tezat teşkil ediyordu.

Gavsî Ozansoy

Koridor

İstedğim suallerin listesini tercüme ettirmek üzere alıp götürdü.

Çarşamba günü Şimali Almanya'yı Cənubi Almanya'ya bağlayan 700 kilometrelik (Otostrad) üzerinde uçuyordum. Benimle hemen hemen aynı zamanda Berlin'den bir hariciye memuru hareket etmişti. Suallerimin tercümesini devlet reisine götürüyordum. Ertesi Perşembe günü Münih şehrinde kaldığım «Dörtnevisim» otelinde beni telefonla arıyarak ertesi Cuma günü saat onda Berhtesgaden'de «Grand otel» de hazır bulunmağığın söyledi.

Söylenilen saatte Hariciye Nazırı Von

Fotoğraf tahlilleri

Kayıtlara bağlanmak istemiyen bir tip

Manisadan İbrahim, karakterini soruyor:

Elime ayağına abuk hareketleri vardır. Yalnız kayıtlara pek bağlanmak istemez, hürriyetini fazla sever. İyi muamele ile başkalarının hizmetlerine sevkedilebilir.

Ağır başlı bir tip

Konyadan Şekip, karakterini soruyor:

Ağır başlıdır. Kendisini birdenbire meydana vuramaz, tenkide, muahazeye pek tahammülü yoktur. Sertliklere aynı suretle mukabelede bulunmak ister. Temizliği ve intizamı sever.

Zeki ve sevimli bir çocuk

Adanadan Mahir, karakterini soruyor:

Zeki ve sevimlidir. Yaşına rağmen hareketlerinde olgunluk vardır. Kendi fikirlerinin kabul edilmesini, hürriyetine müdahale edilmesini ister.

Süsü seven, sevgi ve heyecana yer veren bir tip

Çamlıca'dan Şermin, fotoğrafının derinliğini istemiyerek karakterini soruyor.

Güzel ve zarif giyinmek için lâzım gelen tedbirleri almakta ihmali değildir. Giydiğini yakıştırır sevgisiz ve heyecansız kalmağa razı değildir.

İyi halleri kolaylıkla taklide mütemayil bir genç

Bir okuyucu, muz karakterinin tahlilini istiyor:

Zeki ve içli halleri vardır. Sakat yollardan iyi sözlerle ve güzel nasihatlerle kolaylıkla dönebilir.

Yumuşak başlı bir tip

İstanbuldan Emin, karakterini soruyor:

Bazan kendisine mahsus inatçı tavır ve hareketleri varsa da umumî surette yumuşak başlı ve uysaldır. Başkalarının direktifleriyle olduğu kadar da kendi başına hareketlerde bulunabilir.

Menfaatlerini dağıtmıyan bir tip

Fatihden İbrahim, karakterini soruyor:

Kendine aid olmıyan işlere karışmaz, menfaatlerini pek dağıtmaz. Alaylı, neşeli işlere pek yanaşmaz. Rahatına düşkünlük gösterebilir.

Son Posta

Fotoğraf tahlili kuponu

İsim
Adres

DİKKAT

Fotoğraf tahlili için bu kuponlardan 5 adedinin gönderilmesi şarttır.

Tarihten sayfalar

(Baştarafı 7 inci sayfada)

Fakat gene parlamento ile ordu bozuştı. Kromvel şimdi İngilterenin en büyük ve kudretli kumandanı bulunuyordu. Harb bittigi için ordunun terhis edilmesi fikri, bu adamı da, askeri de kızdırdı. Kromvel bitirle görüşerek «gevezeleri susturmak lâzım geldiğinde» anlaştı.

Ordunun terhis için rey alınacağı gün Kromvel parlamentoyu bastı. Ayağını yere vurarak haykırdı:

— Gidiniz, artık sizin adınızın anıldığı duyulmasın!

Otuz silâhşör salona girdi; sayımlar dışarı atıldı. Kromvel parlamento binasını kilitledi ve kapıya şunları yazdı:

Kiralık mobilyasız ev
Kromvel «Cümhuriyetin hâmisî lord» adı altında başı başına idareyi ele aldı. Tam bir diktatör oldu. Beş sene sonra (13 Eylül 1658) de (59) yaşında olduğu halde hummadan öldü. Hemen hemen bütün hükümdarlar, hattâ birincî Şarlin yeğeni olan Fransa kralı bile, bir kral ölmüş gibi, ona matem tuttular.

Hataya külliyetli miktarda yiyecek ve giyecek maddeleri sevk edildi

İzmir (Hususî) — İskenderun Ticaret Odasının İzmir Ticaret Odası nezdinde yaptığı teşebbüs üzerine, bu hafta İzmirden Hataya külliyetli miktarda yiyecek ve giyecek maddeleri sevkine başlanmıştır. Bu suretle Suriye'nin bazı müşküller çıkarması ile kiş mevsimi ortasında zorluklarla karşılaşan Hatay müstehliklerinin arzu ve ihtiyaçlarını yerine getirilmiş olacaktır. Dün, İzmirden Hataya mühim miktarda kuru üzüm, kuru incir, Ayvalık zeytinyağı, tasfiye edilmiş yağlar, konserve, kuru yemiş ve Nazilli fabrikası mamulâtından basmalar ve kaput bezleri sevk edilmiştir.

Diğer taraftan İzmirde bir Türk-Hatay şirketi teşekkül etmek üzeredir. Bu şirket, İş Bankasının açacağı kredilerden de istifade ederek, Hataylı tüccarlara kredi açacak ve Hataya ihracatı bulacaktır. Şirketin sermayesi 3 milyon liradır.

İzmirdeki ihracat evleri Hatayda şubeler açmak arzusunadırlar. Bazı tüccarlar bu mevzuu tetkik için Hataya gideceklerdir.

Bol bol reşel yiyecek kuvvet lâzımına muhtaç olmasın.

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu

Mimar ve mühendis Hitler

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

dur: Eseri ihtiyaca tevfiik etmek, aynı zamanda da güzel yapmak. Diğer tâbirle müfid ile güzel arasında mevcut olduğu ötedenberi söylenmekte olan zıddiyeti biz reddediyoruz. Zaten cemaat tarafından başarılmakta olan büyük yapılarla sadece küçük büyük memur için iskân imkânları aramıyoruz. Aynı zamanda bu cemaatin hayatının terbiye edici ve sembolik eserini bulup göstermeyi istihdaf ediyoruz. Bunun içindir ki güzelliğe zâhiren verilmiş görünen taviz hakikatte bu binalardan beklenen hedefin kendisi gibi telâkki olunmaktadır. Binaenaleyh milletler ve ırkların güzelik meşhuru hakkında ayrı ayrı kanaatler besliyorlar, aralarında mevcut ayrılıklar kendi yaratılışlarının ihtiyaçlarına tevafuk ediyor demektir.

Dördüncü soru

Mimarî bahsinde bir eseri yapan fedakârlık yapmak mecburiyetinde kalırsa ekselânsınıza göre faydalı olanı mı hoş olanı mı tercih etmelidir?

Dördüncü cevap

Bir binanın estetik tesiri ile o binanın ifa edeceği vazifeye uydurulması keyfiyeti arasındaki mübâyanet o binanın zâhîrî maksadına veya bilâkis estetiğini tercih ile halledilmez. Bu davanın halli faydalı ile güzel arasındaki matlub irtibatı temine muvaffak olamıyan mimarı değiştirmekle kaimdir.

Beşinci soru

Almanya'daki Duisburg garı ile Fransa'daki Havr garı arasında bir fikrî benzerliği vardır. Bu benzerlik umumî büyük yapıların bundan sonra gayri şahsî, beynelmilel bir karakter almakta olduğuna delâlet etmez mi? Bu takdirden bir ırkın millî dehasının mimarî eserlerinde artık tesadüf edilip edilemeyeceği suali hatıra gelmez mi?

Beşinci cevap

Biz bütün Almanya'yı mimarî eserlerinde üniformalaştırmak arzusunda değiliz. Bu bahiste zarurî müsaadekârlıklarda bulunuyoruz. Bu müsaadekârlıklar teknik ve estetik muadeleleri halden masun bulundurmamakla beraber bir şehrin veya bir peyzajın umumî karakterine tevafuk ediyor.

Altıncı soru

Ekselânsınızın şehircilik bakımından politikası ve düşüncesi nedir? Ekselânsınız modern bir şehrin nasıl olmasını tasavvur ediyorlar?

Altıncı cevap

Nasyonal sosyalizm her yerde mevcud

hayat şartlarını ıslah etmeye çalışıyor. Bu, her şahs için böyledir. Fakat mimarî meselelerde mevzuu bahsolan nokta, öğretmek ve terbiye etmek bahislerinde nümune clacak örneklerin yaratılmasıdır. Bu münasebetle Almanyanın mimarî karakterini gösterecek yapılarla doludur. Üzerine birkaç şehir seçtik. Partimizin merkezi olan Münih, kongrelerin toplandığı Nürenberg, sonra en büyük ticaret limanımız Hamburg bu aradadır. Fakat diğer taraftan eski Almanyanın birçok şehirleri için olduğu gibi Almanya'ya bağlanan yeni topraklar için de büyük genişlikte plânlar hazırlanmaktadır. Bu plânlar, her birinin mahalline göre ya yekdiğerinin aynı, yahud da benzer neticeler vereceklerdir. Çalışmamıza hakim olan esas fikir, şu veya bu şehrin hususî şekilde inkişafı değil, mümkün olduğu kadar yüksek bir medeniyet seviyesini vasat olarak kabul edip yaymaktır.

Yedinci soru

Ekselânsınız evlere mi, yoksa çok katlı apartmanlara mı taraftarlar?

Yedinci cevap

Almanya gibi nüfusu çok kesif mevkelerde, şehir hududlarının boyunu alıp yürümelerinin önüne geçmek istenildiği takdirde münhasıran şahsî evler inşa etmek mümkün değildir. Bu imkânsızlığın bir diğer sebebi de ekonomik hâdisedir. Binaenaleyh bu sahada lâzım olan şey (lâzım) ile (mümkün) ü telif etmektir.

Sekizinci soru

Ekselânsınızın şehircilik kelimesinden kastettikleri mana nedir?

Sekizinci cevap

Alman şehirciliği gibi bu derece geniş miyasta ve tek karakterli bir inkişafatın, varlığını bilen ve içtimal insicamından mağrur olan bir milletin terbiyesi bahsinde bilhassa müessir neticeler beklemekte kendimizi haklı buluyoruz.

Ülev vapuru dün ilk seferini yaptı

Denizbankın yeni getirttiği Ülev vapuru dün ilk olarak 2,15 Ada postasını yapmıştır. Ülev vapuru bugünden itibaren Suat vapuru ile beraber Kadıköy ve Haydarpaşa hattında işliyecektir.

Yurddaş!

Doğan çocuğuna nüfus tükrebresi kartı gibi, bankada bir tasarruf hesabı açtır. Çocuğuna büyük iyilik etmiş olursun.

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu

Atatürkle 24 sene

(Baştarafı 8 inci sayfada)

Anafartalarda, evvelce de arzettiğim gibi, 7 alay ve 36 tane 7,5 santimetrelik topla taarruz yapmış idik. 7 alayın silâh adedi de ne kadar idi biliyor musunuz? Beş bir, sekiz yüz süngü idi!

Bu küçük kuvvet, kendinden kat kat üstün olan düşmanı, 60.000 kişilik bir orduyu yenmiş ve Sula limanına sıkıştırılmış idi.

Kahraman Türk kuvvetinin azlığına rağmen, başlarında Atatürk gibi bir askerî dehanın bulunmasıyle takviye edilmiş, bu suretle harikalı bir muvaffakiyet elde olunmuştu!

Hiç unutmam, Atatürk ile karşı karşıya oturduğumuz, vesikaların tetkikiyle bu neticeye vardığımız an, kendimizi tutamamış, Atatürkün eline sarılmış, öpmüştüm.

Cevad Abbas Gürer, anlattığı sahneyi yeniden yaşıyor gibi gene sözlerine fasıla verdi. Biraz düşündü. Tekrar ağır ağır anlatmağa başladı:

— Ertesi günü yani 28 Temmuz Conk bayırı muharebesinde karşımda bulunan düşman kuvvetini, kat'i olarak ifade edemeyeceğim. Ancak, hasım ordusunun kuvveti hakkında bir fikir verebilmek için, size ufak bir misalden bahsedeceğim: Düşmanın dört liva generali, Mehmedçiklerin süngüsüyle «hatı harb» dışında kaldığına göre hasımın en aşağı bir kolordusu mağlûb olmuştu. Generallerin öldüğünü bizzat Hamilton itiraf etmektedir.

İşte, bu iki günlük muharebe neticesinde Çanakkale boğazı kurtulmuş, şimal ve cenup gruplarımız esaretten ve İstanbul'da düşman çizmesinden kurtulmuş idi!

Askerî tarihlerin az kaydettiği bu büyük muharebenin zafer ânîlîğini idare eden Mustafa Kemal takdir etmek şöyle dursun, mafevkleri onun

muvaffakiyetini derin bir sükût içinde bırakmışlardı. Hatta İstanbul kıymetli matbuatı bile bu zaferi haber alamamıştı. Nitekim, muharebede yararlılık gösterenlerden bir miralay, -yukarıda ismi hürmetle geçen Ali Rıza miralay Mustafa Kemal'in inhasile General olduğu halde, o, gene miralaylıkta bırakılmıştı! Yalnız, Alman ordularını, Alman ordularının mukadderatını, o zaman elinde tutan İmparator Vilhelm II, Mustafa Kemale birinci demirsalib harb madalyasını vermişti.

Hatta 47 gün saklanan ve küçük memurların ancak büyüklerin gözünden kaçırılmalarıyle tebliğ edilebilen bir irade görmüştük. Bu iradede, 19 uncu fırka kumandanı Mustafa Kemal'in kolordu kumandanı olduğu bildiriliyordu!

Bu hâdiseyi olduğu gibi anlatmak bir vazifedir. Bu anlattıklarım Büyük Atatürkün, ne gibi şartlar altında ve ne kadar nankör bir muhit içerisinde çalıştığını, memleketine, büyük hizmetlerini yaparken, nasıl kışkanç ve dar bir zihniyetle karşılaştığını göstermesi itibarile bugün için, yarın için bir ders olsun.

★

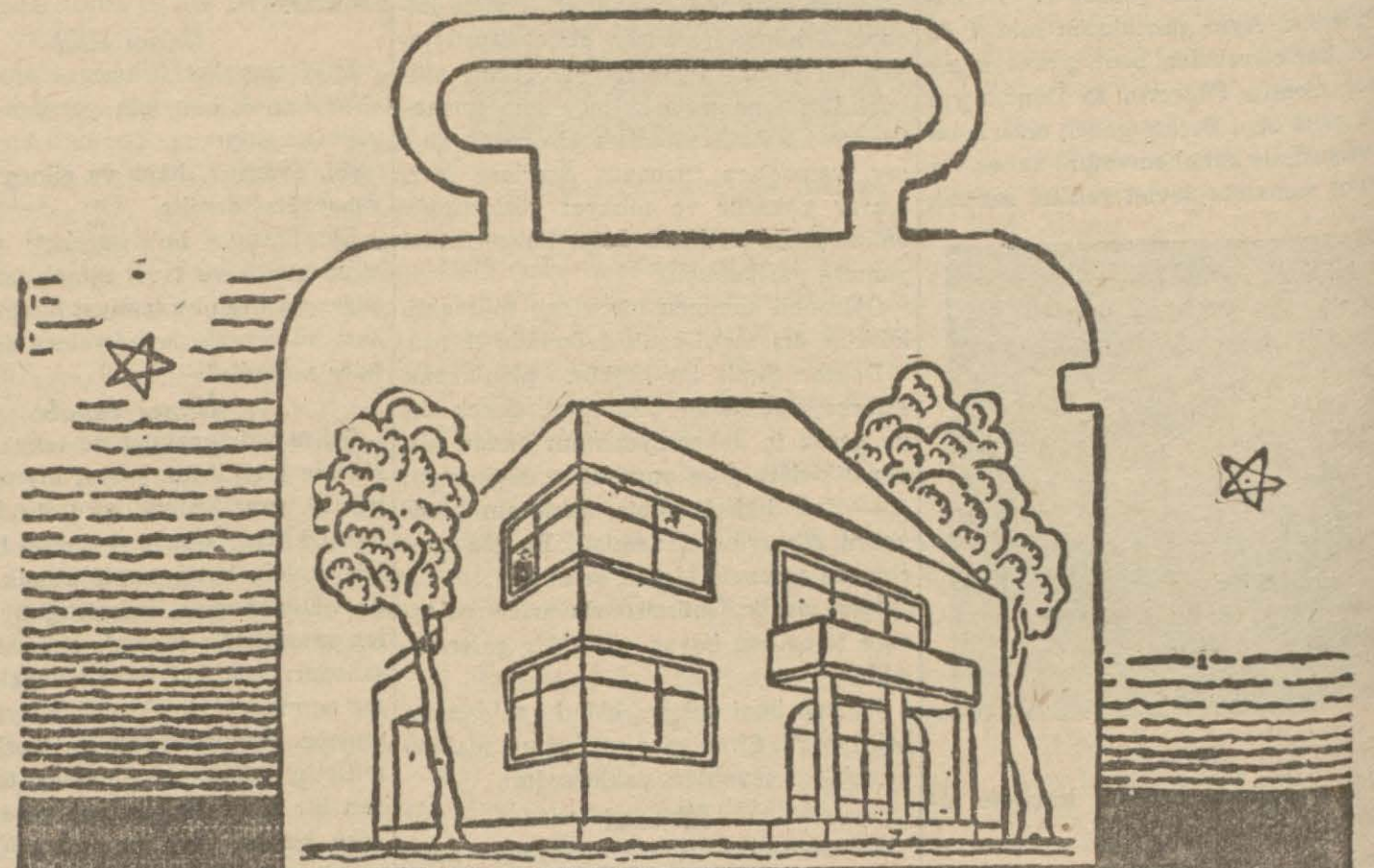
Artık akşam oluyordu.

Güneş, körfezi örten bulutlara kızılığını serpmiş, ağır ağır sulara iniyordu. Yavuz, karşımda idi. Onun koyunda taşıdığı mukaddes tabutu şimdi tekrar görüyor gibiydim. Sayın muhatabımla birbirimize bakiştık. Her ikimizin de gözlerinde birer damla yavaş vardı!

(Arkası var)

Yurdun varlığı çocukla kaimdir. Bakımsızlıktan ölen yavruları düşün. Yüda bir lira ver. Çocuk Kurumuna öye ol!

BUGÜN · KUMBARANIZA · ATAGAGINIZ · 5 · KURUŞ

YARIN · KURACAGINIZ · EVİN · TEMELİDİR

T. C.
ZİRAAT BANKASI

Köylülerimizin başlıca dilekleri: Mekteb, fabrika

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İsmail demiştir ki:
— Köyüm 270 hanedir. 1668 nüfusu vardır. Mektebimiz yatılıdır. Ben çiftçilikle meşgul olurum.
— İndü burada İsmailin sözünü keserek demiştir ki:
— Görüyorum ki bu taraflarda köylülerin 250 den fazla hanesi var. Arzumuz işte böyle köylülerimizin 250 haneden az olmamasıdır. Fakat yapamıyoruz.
İsmail izahatına devam ederek:
— 30 dönüm arazim var. Benden fazla arazisi olan da var.

Toprağı olmyan köylü
— Arazinin üçte birini su basar.
— Köyünüzde toprağı olmyan köylü var mıdır?
— Çoğunun arazisi yoktur. Satıcılık yapılar, ticaret yapılar, geçinirler.
— Böyle toprağı olmyan bir köylüyü bana burada bulabilir misin?
— Dolu paşam.
— O halde senden sonra böyle birini bul, bana gönder, konuşayım.

Atlı ziraat
— Atlı ziraat neden yapmıyorsunuz?
— Bütçemizi düzeltmedik, yapacağız.
— Yani heves ediyorsunuz.
— Evet ediyoruz. Yalnız araba ve puluk tedariki lazımdır.
— İsmail bundan sonra tohumu el ile atıklarına, tohumu temizliyemediklerinden zarar gördüklerini anlattı ve ilâve etti:

El san'atı
— Ticaretimiz yok. Yani bir fabrikamız yok. Bu havalide bir de alay vardı. O da gitti. Köylüler Karabükte, Ankaraya gidip amelelik ediyorlar. Köyümüzde el san'atı olarak tiftikten iplik eğirirler. Tosyaya gönderirler. Orada kuşak dokurlar. Yemiş olarak Ankara armudu ve ekşi elma yetiştirir Köyde ester yetiştir mek hevesi de baş gösterdi.
— Köyde kız kaçırma, kumar, sarhoşluk var mıdır?
— Yoktur. Yalnız arasıra kız kaçırma vak'ası olur.

"Bilgi, iyi alet"
— Başlıca işiniz bilgi ile iyi aletle çektiğiniz emekle, daha fazla mahsul almak olmalıdır. Bunun için tertib bulmalıyız. Benden hatırmada kalacak bir şey istiyorsanız söyle.
— Nahiyeimizin tam teşkilatlı olmasını istiyoruz. Bir doğum oluyor. Yaşadık için reneper üç gününü kaybediyor. Dünyanın her tarafından buraya pazar kurulduğu zaman tüccar gelirmiş. Hindistan, Suriyeden. Katır ticareti, at ticareti yapılmış. Şimdi gelen yok...

Bundan sonra, Çankırı valisi bu köyde bir kadının sahip bulunduğu arazi hakkında idare heyetinin vermiş olduğu istisnâ kararını Devlet Şurasının bozduğunu, bu yüzden yayladan köylünün serbestçe istifade edemediğini anlatmıştı.
İsmail, Cümhurreisinin huzurundan ayrılmadan evvel temennilerini ve ricalarını hülasa ederek vilâyet merkezinde bir fabrika, bir jandarma mektebi, bir lise gibi müesseseye ihtiyaç olduğunu söylemiştir.

Cümhurreisi gülümseyerek:
— Bir topçu alayı vardı, neden bıraktınız, gitti.
— Affediniz paşam, ihmal ettik. Çok nadim olduk.
— Sizin bu işte ne kabahatiniz var. Köyüne selâm söyle. Bana topraksız bir köylü bulup göndermeği uнутma.

Ziraat aleti
Müteakiben Orta nahiyesinden Yusuf Duran dinlenilmiştir. Yusuf Nahiyeinin 2 binden fazla nüfusu olduğunu, beş sınıflı mektepleri bulunduğunu, fakat idare etmediklerini söyleyerek ilâve etmiştir:
— Kara sabañla ziraat ediyoruz. Pul-luğumuz yok. Demir tırmığımız yok. A-ğaç tırmıkla idare ediyoruz. Kalburlu tohum temizleriz. Makinemiz yoktur. Kö-yünde (50) dönümden fazla arazisi olan yoktur. Topraksız 10 hane vardır. Köyden dışarıda çalışan 150 köylümüz var. Senede 6 ay dışarıda kahrılar. Ankara, Zonguldak ve İstanbulda çalışırlar. Bizde reneperlikten başka bir iş yoktur, evlerde kadınlarımız kilim yapılar. Bazı kadın iki, üç, bazısı senede bir kilim dokur. İki kilimden ücret olarak 5 lira alır.

İpliğini başkası temin eder, boyatır, ona verir. O da dokur. Kendi hesabına yapan binde bir bulunur. Erkek için de şalvarlık ve abalık dokurlar.
— Siz kaç nüfussunuz?
— Beş kardeşlik. Hepimiz birlikte otururçuk. 37 nüfustuk, yeni ayrıldık.
— Daha iyi. 37 kişi bir evde oturur mu? Kim kime kumanda edecek.
— Olmuyor paşam, doğrudur.
— Benden ne istersin, söyle bakalım?
— Nahiye merkezimizin tam teşkilatlı nahiye olması, yahud kaymakamlık olması.

"Eski köy hayatı bizdeki"
— Eşkiyalık nasıl, kumar var mı?
— Bizde böyle şeyler yoktur. Eski köy hayatı bizdeki...
— Başka bir diyeceğin yok mu?
— Odun almak hususunda müşkülâtımız var. İki senedir gübremizi yakıyoruz.

Ziraat makineleri
İsmet İnönü bu köylünün ifadeleri üzerine temizleme makinesi ve pulluk temini hakkında ziraat müdürünü dinledi. Ziraat müdürü dedi ki:

— Ben evvelce Afyonda, Kırşehirde bulundum. Orada gördüm. Köylüler bu makineleri kullanamıyorlar. Makinenin başında behemehal bir adam lazımdır. Esasen evvelce Vekâlet buraya bir makine göndermiş. Köylerde istiyen, alan olmamış, ambarda duruyor.
— Hayır paşam, bizim köye böyle bir makine geldiğinden haber vermediler. Müracaatlarımız cevabsız kaldı, şahsım namına istemiyorum, bunu köy namına istiyorum.

Cümhurreisi valiyi denerik:
— Köylü makine istiyor. Makineler ambarda ne olacak bunlar?
Ziraat müdürü cevap verdi:
— Yeni selektör makinesi yazdık, gelecektir.
İnönü tekrar etti:
— Yeni gelecek. Fakat evvelce gelmiş te ne olmuş?
İsmet İnönü arzularını iyi anlatmağa muvaffak olan köylüye memnuniyetini izhar etti:
— İyi konuştum, çok teşekkür ederim, dedi.

"Doğruyu söylemek lazım,"
Köylü ayağa kalktı. Huzurundan ayrı-lacağı sırada İnönü dedi ki:
— Bana doğruyu söylemek lazımdır. Bu sadece Cümhurreisine behemehal doğruyu söylemek icab ettiği için lazım değil, aynı zamanda işin yürümesi ve görülmesi için de lazımdır. Bana yanlış veya eksik söylersen bu işleri görüşürken bana ek-sişini tamamlıyacaklar, veya yanlışlığını söyleyecekler olacaktır. Onun için doğ-ruyu söylersen ben de müşkülâtsiz işi takip eder, neticelendiririm.

Cümhurreisi ambarda duran temizleme makinesi etrafında vali ve ziraat müdüründen yeniden tafsilât almağa lüzum görüldü ve bir müddet bu meseleyi görüş-tü.
Çankırılı olan meb'us Talât Kızılıma-ğın etrafının tetkike lâyık bir yer olduğunu tebarüz ettirerek dedi ki:
— Burası ikinci bir Adana olur. İyi buğday yetişir, Kaliforniya buğdayına benzer diye rapor bile vardır.
İnönü cevap verdi:
— Adana gibi olmasından vazgeçtim, şimdikinden bir misli fazla eksinler, iyi eksinler, ona da razıyım.

Bundan sonra Şabanözü köyünden Osman Kurd dinlenildi. Osman köyünde or-takçı ve yardımcı olmadığını, söyleyerek vilâyette bir lise açılmasını ve buraya bir alay asker gönderilmesini temenni etti.
İnönü sordu:
— Burası sana uzak, askerinin köyünüze ne faydası olacak?
— Burada zahire para ederse faydası bize de dokunur.

Köylünün el yazısı
Topraksız köylülerden Tut köyünden Şuayib Dikmeci Cümhurreisinin huzu-run'a geldi. İnönü Şuayibe ismini, ö-nündeki not defterine yazdırdı:
— Aferin, yazın ne güzel... Nerede öğ-rendin?
— İlk mektepte. Şimdi amelelik e-điyor-um. Karabükte, Kırıkkaleye, Ankaraya gidiyorum.
— Bu üstündeki iş elbisesi mi?
— Hayır, her günkü elbiseim.

— İçerisi güzel. Yalnız palton harab...
— İş başında ne giyersin?
— Köyde dokunmuş bir pantolonum, bir de ceketim var.

Başında kaç nüfus var?
— Beş kişiyi bakıyorum.
— Yevmiye olarak ne alıyorsun.
— Seksen kuruş. Günde otuz kuruşunu yerim.

Pahalı değil mi?
— Beş kuruş yatak parası veririm. Tütün lerim, altı buğuk da ona. Geriye kalanla üç öğün ekmek.

Demek ki ell kuruş biriktiriyorsun. Se-nede kaç ay çalışabiliyorsun dışarıda?
— Hasta olmazsam 6 ay, 8 ay çalışırım.

Neden temelli bir iş tutmuyorsun.
— Kazınca, taş kırma, kerpiç ve bahçe işi yaparım. Bir san'atım yok ki devamlı bir iş bulayım.

Duvarcılık filân öğrenemiyor musun? Köydeki çiftçilerden daha iyi kazanıyorsun değil mi?
— Çiftçilik kolay ve iyi paşam, fakat ne-rede ve nasıl arazi alayım. Toprağım olsa, hem onu eker, hem de gene dışarıda iş tu-tar, iyice geçinirim.

Cümhurreisi Osman'dan ne gibi bir döneği olduğunu sordu. Cevap aldı:
— Çankırıda bir fabrika olsa devamlı çalışırım. Karabükte gittim, hastalandım gel-dim. Havası bize uyuyor.

Yevmiye en çok nerededir?
— Burada ve Ankarada. Amele bol olursa 40 kuruş, az olursa 30 kuruş.
Osman, İnönünün huzurundan ayrılırken hevesanlı bir sesle dedi ki:

— Paşam, sizi köylerde bekliyoruz, çoluk çocuk uykuyu, rahatsız bıraktık. Sokaklara dö-küldü, acaba gelmez mi diye köylü ağlaşıp durmaktadır.
— Sımdı olmaz, talihim varsa gelirim size.. Köyüne selâm söyle...

Millî ihtiyaçlar
Tevesül edilmiş işler, bu memlekette yüz-lerce senelerdenberi tevessül olunan işla-hat işleri gibi «gösteriş yapmak ve yahud

Çankırı yaşıtlarından İsmail Çubukcu başbaştan makine ile nasıl yaşı çıkarttığı-nı, köylülerin bu vağa neden rahbet göster-diklerini anlattı. birkaç senedenberi asırdan de vağı çıkartıldığını bu işin taammül etti-ğini anlattı ve vilâyete bir lise istemesini, bir de jandarma mektebi kurulmasını rica etti. İnönü su isareti yaptı:

— Jandarmayı değil, onun kalabalığını ist-tiyorsun. Nihâin başka mekteb değil de jan-darma?
— Kalabalık için istiyoruz. En fazla rica-mız fabrikadır. Bu memlekette başka fab-rikadan vana mahzun kalan var yoktur.

Dehşetli san'atle mesgul Nuri, bu san'atın muhitte bir zaman sönmekte yüz tuttuğunu, on senedenberi ilerlediğini söylemiş ve de-miştir ki:
— Derilerimizi, yurdun her tarafına satı-yoruz. Yalnız dolaba ve silindire ihtiyacımız var.

— İnönü bu san'atın Çankırıda ne kadar mensubu olduğunu sordu. Malîmat aldı. Nuri bu şetler temin edilirse malın daha yük-sük olacağını, güderti ve rıgan da yapabile-ceklerini isareti etti ve boyanın pahalı oldu-ğunu anlattı.

— Halk dağılıyor, memleketimiz küçül-m-üyor, iş yok, fabrika, askerî mekteb ve bir a-lay bizi canlandıracaktır, dedi.

İnönü kendisine sordu:
— Yazı yazmasını biliyor musun? Ne-rede öğrendin?
— Yeni yazıyı Halk mekteplerinde öğren-dim. İsmim çeviriyorum.

Gazete okuyor musun?
— Okuyorum.

Nuri bundan sonra san'atın Berlemesi için istedikleri makinelerin 800 liraya temin edilebileceğini tebarüz etti.

İnönü valiyi hitab ederek:
— Bunların işle alakadar oluyor musu-nuz? İşin temin edilmeyecek tarafı yoktur, dedi.

Müteakiben bir demirel ve savaç Mustafa Saka ile bir kelime dinlenildi. Kelavci islerin kesad ettiğini söyledi. Ve bundan sonra dinlenen bir dokumacı eskiden burada dört yüz tezeahim çalıştığını, sımdı tezeah ad-eğinin 20 ye indiğini söyledi. Cümhurreisi valiyi:

— Nicin azaldı?
Vali tatmin edici cevap veremeyince ve dokumacıdan malûmat aradığını görünce tekrar dokumacıya hitab etti ve bu azalma-nın sebebini erdan dinlemek istedi. Dokumacı ilk bulmakta müşkülâta uğrandı-ğını anlattı. Ve Adana mensucat fabrikası-nın ilk satışını, muhtelif eller vantsisile yaptığını isareti ederek İnönü elden ele ge-çince pahalılaşmasını söyledi. Sümer Bank U-mum Müdürü Nurullah Esad Sümer bu id-dia etrafında genis ve tatmin edici izahat verdi. Sümer Bank fabrikalarında mühimce bir iplik stokunun bulunduğunu, fiatların normal ve maktu bulunduğunu, anlattı.

Aynı mesele etrafında Ticaret Odası relâ-de dinlenildi. Relâ sermayelerinin bulunma-sını gösterdi. Dokumacı İnönünün ya-nından ayrılırken kendisine henüz bağlan-mıyan bir malûliyet masası hakkında te-menniyyatta bulundu İnönü:

— Ortada haksızlık varsa vesikalara tev-sik ederek bana bir istida gönder, takip etti-relim, dedi.

Dokumacı Hasan İkinin iplik buhranı id-diası etrafında tüccar Ahmed Dudur da din-lenildi. Toplantıya nihayet verilirken be-lediye relâ de şehrin arzı ve temennilerinin

"En üstün millet olmak millî davamızdır"

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tan sonra köylüler ve çiftçiler hayatı -da arttırma ve işletme hareketinin nasıl doğduğunu, on dokuzuncu asrın başlarında başgösteren ve hızlanan büyük sanayi ha-reketini takip eden o tarihlerde Avrupa ve Amerikadaki vaziyeti ilmi esaslara istinad e-derek canlı misallerle izah etmiştir.

Sayın Vekil, aynı tarihlerde Türkiyede İmparatorluğun vaziyetinden uzun uzadıya bahsederek kapitülasyon devresinin cebalet ve hiyanet vesikalari etrafında izahat ver-dikten sonra konuşmasına şöyle devam et-miştir:

«Ey Türk köylüsü,
Sen ne aslı, ne muazzam kudretsin. Ne yitit, ne âlicenab varlıksın.
Bu kadar zulme, bu kadar seneate, bu kadar ahmakca idareye katlanın da ayakta kalabilmek hiçbir irkin kârı değildir.

Sen, kudret ve asaletinden bir zerre kay-betmeksizin bütün vakarında dımdık durdun ve nihayet bütün bu mel'net idaresini kö-künden söküp gene sen attın.

Sen insanlık tarihinin, önünde her zaman hürmetle eğileceği en asıl kudretsin.

Büyük Başarı İnanımın sözleri
Türk inkılabının, senin gücünle yarattı -ğı bugüne gelince, bunda manzara bambaş-kadır.

Büyük idealist, büyük kahraman, büyük başarı inönünün öz sözlerinden istiare e-derek, Onun kelimelerle sana diyorum ki:
«Atıye kemal emniyetle bakıyoruz. Bi-zim, nüfusümüzü, hayatımızı en yüksek se-leviye medeniyete çıkarmak için her türlü menab ve vesaitimiz vardır.»

«Türkiye Cumhuriyeti, iktisadî istiklâlî gaye bilen bir nizam tesis etmiştir. Cümhuri-yetin sları, yüksek gayemizle teskil eyliyen iktisadî devlet idealini süratle tahakkuk et-tirmektedir.»

Millî ihtiyaçlar
Tevesül edilmiş işler, bu memlekette yüz-lerce senelerdenberi tevessül olunan işla-hat işleri gibi «gösteriş yapmak ve yahud

shara kendimizi beğendirmek için değil» bu memleketi layık olduğu en yüksek medeni-yet ve refah seviyesine ulaştırmak için -dir.

«Yurd gayrıkabilî tehir millî ihtiyaçlar ı-gindedir. Ve âbir milletin gayrıkabilî tehir olan millî ihtiyacatının temin vasıtaları, herşeyden evvci o milletin kendisinde aran-makı zaruridir.

Yapılacak işlerimiz çoktur ve çok çetin -dir. İktisadî ihtiyacatına göre idare edil-memliş bir memlekette iktisadî politika ta-kib etmek güç bir iştir. Fakat ne kadar me-tin olursa olsun, hiçbir millî meselenin hal-lî, millî şururun fhatası haricine çıkacak kadar mu'zak ve milletlin turmanıp da tepe-sine erişemeyeceği kadar sarp değildir.»

Arkadaşlar,
Önümüzdeki başarılması lâzım gelen bü-yük işler, şiradiye kadar tahakkuk ettirdik-lerimizden daha az ehemmiyetli değildir.

En üstün millet
En ileri, en refahlı, en üstün millet olmak millî davamızdır.

Memleketimizde esaslı bir köy ve ziraat kalkınması bu davanın seri ve sağlam ta-hakkuku için lüzumlu ana şartlardan biri -dir. Bunun tahakkuku ise mes'ud ve şuurî inkişafını gördüğümüz millî arttırma ve iş-letme hareketlerimizin bugünün teknik nos-yonlarına uygun, memleket ölçüsünde bir bünyeye ermesile, çok yakından alakalı -dir.

Büyük davası için millî ve tabii bütün şartlara malik olan Türkiye, mutlaka dün-yanın en refahlı, en ileri örnek memleketi olacaktır.

Köylü ve çiftçi içinde dolayan Devlet Beisine hürmet
Türk köylüsü, Türk çiftçisi,
Su dakikada senin isteklerini, senin ağ-rımdan dinlemek için aranda dolayan, askerî, siyasi, içtimâî, iktisadî zafere olduğu gibi, seni en yüksek refaha ve ziraat zafere de er-iştirecek olan Büyük Millî Kahramanın ö-nünde, senin adına da hürmetle eğilerek söz-leşimi bitiriyorum.»

Ankaradan İstanbula ikinci bir hat yapılıyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)
şam saat 18 de Ankaraya muvasalat et-miştir.

Vekiller, Ankara istasyonunda parlak bir surette karşılanmışlardır.
Gazetecileri trende kabul eden Nafia Vekili su beyanatta bulunmuştur:

— Beraber yaptığımız su seyahatteki intibamız Türk milletinin yapıcılık ka-biliyetinin milliyet hissini ve cümhuri-yete bağlılık aşkının, yurdumuzun te-rakki ve inkişafında en emniyet verici bir zıman olduğunu bir daha görmüş ve hissetmiş olmaktımdır. Erzincana ka-dar olan en ücra sahalarda gördüğümüz halk tabakalarının ve masum yavruların sevinç ve heyecanlarını tasvir edebilmek çok zordur. Demiryol işletme teşkilâtı-mızın her yerde tam bir intizam ve dik-katle çalışmakta olduklarına şahid ol-dum.

Artık Türk toprakları terakki ve ke-mal yolunu tutmuş durmadan yürüyen, çalışan, uğraşan, huzur ve refah âlemi-dir. Nafia mensubları ve-onun başında yürüyen fen adamları demiryolu memur ve müşahdemleri vazifelerini tamamen müdrük birer say ve hizmet âmilî olarak çalışmaktadırlar.

Asırların müşküllerini, hurafelerini i-fade eden Erzincan hattı güzergâhında şimdiden büyük bir faaliyet görülmekte-dir.

Dün bizi takiben Erzincandan hareket eden bir yolcu treninde 159 yolcunun mevcud olduğunu hayret ve iftiharla gör-düm.

Erzurum hattı
Erzurum hattının inşaatı çok ilerlemiştir. Havalar müsaid gittiğinden Erzincandan öteye ray ferşiyatına devam e-dilmektedir. Önümüzdeki 1939 seresinin cümhuriyet bayramı günlerinde her halde bütün ray ferşiyatının bitmiş ve hattın işletmeye açılmış bulunacağına kat'iyen emin bulunuyorum.

İran - Irak istikametlerine doğru in-sasına devam etmekte olduğumuz hatla-rın 200 kilometresi gelecek sene bitmiş olacaktır. 1945 senesine kadar inşaatın

Cümhurreisine hülasa etti. İnönü Tezi bi-nasından ayrılmadan:

— Çankırılılar için burada yaptığı temas-lar hakkındaki intibaları etrafında mütele-asını söyleyken ezümle dedi ki:
— Bir kaç iş, bir iki iş, üzerine düşününüz, iki ayda çıkarırız, halkı memnun etmiş olursunuz..

Mezdi Sadreddin

devam edeceğini tahmin ediyorum.
Ankaradan İstanbula ikinci bir hat
Ankaradan İstanbula Bolu üzerinden i-kinci bir hattın yapılmasına zaruret var-dır. Bunu elimizde bulunan işlere göre sıraya koyarak mecburiyetindeyiz. An-dolu işlerinden geniş miqyasta İstanbu-la doğru işlemekte bulunan trenler gün-den güne artmaktadır. Bu ikinci hat daha kısa olacaktır. Bu hat dolayısıyla İstanbul daha çok miktarda gündüz trenleri işlet-me imkânı hâsıl olacaktır.

İstanbul - Ankara asfalt yolunun henüz sırası gelmemiştir.

Hava istasyonları
Adana - İzmir - Diyarbakır hava ser-visleri için geniş meydanların ve telsiz istasyonlarının inşa ve tanzimle igtigal edilmektedir. Halen İstanbul hava ista-syonu olan Yeşilköy merkezinin planı tanzim edilmiştir. Yakında münakasaya konulacaktır.

Ankara radyo istasyonu
Ankara radyo istasyonunun Paris rad-yosu ile karışmaması için tedbirler al-dık, neticeyi bekliyoruz. İstanbuldaki köhne radyo istasyonu bir daha işlet-miye taraftar değilim.

Radyo makinelerinin P. T. T. idaresin-den tedarik edilmesi ve ucuz fiatla sa-tılması ve tamin olunması için bir kanun projesi hazırlanmaktadır. Yakında Bü-yük Millet Meclisine sunulacaktır.

Telefon hatları
İstanbul ile Ankara arasında Bolu ta-rikle üçüncü bir telefon hattının tesisi ve sekiz devrenin on iki devreye iblağı işi süratle ilerlemektedir.

Ankara Gençlik parkı önümüzdeki 1939 senesi nihayetinde bitecektir. Enebi şir-ketler elinde bulunan İstanbul tramvay, tünel, havagarı ve diğer imtiyazlı şirket-lerin satın alınması işi üzerindeyiz. Mü-zakereler tabii seyrini takip etmektedir.

Ötedenberi bir evvel bitirilmesinin istediğimiz Eminönü ve Sirkeci meydan-larının açılmasına çalışılmaktadır. Bu meydanların her halde yeni bir hız'a yak-kın zamanda istenilen şekli alacağına kat'i nazarla bakulabilir.

HALK OPERETİ
Bu akşam saat 9 da
"İÇİÇE", Büyük operet
Rejisör Ra'it Rıza
Müzik: Seyfettin Aşıl
Yazan: Yusuf Süvari
Orkestra, Bulca

"Son Posta,"nın Hikâyesi

8 VAPURU

Yazan: İbrahim Hoğrı

Kadıköy vapurları bir âlemdir. Her postanın kendine göre bir hususiyeti vardır. Bunlardan en meraklı, enteresant ve benim de size anlatmak istediğim, sabahları Kadıköyünden kalkan sekiz postasıdır. Köyün birçok şairlere mevzu olan güzellerini, genç kızların kablerini yakan delikanlılarını hep bu vapurda görürsünüz. Hem Kadıköy, İstanbul şehri için güzel vermekle kalmaz, edebiyatımızın bile en parlak simaları, şair ve muharrirleri, Kadıköylüdür, veya orada oturmuşlardır. İşte Ömer Seyfî'din, Ahmed Haşim, Salâhaddin Enis, Halid Fahri, Reşad Nuri, Yahya Kemal, Saib Zeki Aktaç, Mahmud Yesari, Turhan Tan, Suad Derviş, bir mahud hikâyede olduğu gibi bir de ben.. sahi.. hikâyeyi belki bilmezsiniz. Dinleyiniz o halde...

İngilizlerin ülkeler arası nam kazanmış bir mızahçısı vardır. Mark Tveyn. Bu zatı bir ziyafete çağırılmışlar, yedirmişler, içirmişler, ziyafetin sonunda, kendisine sayın edib demişler, bize edebiyattan bahset, mizahçı ev şahitini kırmamış, ayağa kalkmış, efendiler demiş, size gayet kederli bir mevzu olan, edebiyattan bahsedeceğim, zamanımızın mesele Hugo, Göte, Şekspir gibi büyük edibleri ölmüş bulunuyorlar... Mizahçı, sözünün bu noktasında birden düzmuş, fenalık geçirir gibi bir hal almış, masaya yığılmış ve gayet bitkin bir sesle:

— Ben de kendimi iyi hissetmiyorum! diye bir nükte yapmış, bu suretle kendisinin de büyük edib olduğunu ima etmek istemiş. İşte ben de, yirmi sekiz senedenberi Kadıköyünde oturuyorum diye kendimi büyük, parlak ediblerimizin arasına katıverdim.

Maksadım, size bunları anlatmak değil. Kadıköyünün sekiz vapurunu söylemek... Bu vapurun her köşesi güzel olmakla beraber, beş kuruşunuza kıyıp ta aristokratlık satın alarak lükse kurulmanız mümkün.. fakat orada aristokrasinin bütün icablarına uymak lazım. Şöyle sere selpe oturmazsınız.. Bütün sosyete ciddiyetini yüzünüze maske gibi takacak ve 20 dakikalık kibarlığınızı santim santim satacaksınız. Demokrasinin, halkçı zihniyetin en hüküm sürdüğü yer

alt kat, yahud Kadıköylülerin tâbiri ile bodrum çaladır. Efendim, o daracak merdivenlerden indiniz miydi (yalnız bu merdivenler neye geniş olmaz, şaşarım) yuvarının buz gibi iğreti havası silinir, sıcağ, samimi bir muhitte karşılaşırsınız. İşte şu köşede oturan, dudakları nar çiçeği gibi boyanmış, şapkasını efevari yana eğmiş ve bazı günler giydiği lâmeyi andıran ipek poplin tuvaletli küçük hanım: gördünüz mü, biliniz ki vapurun kalkmasına daha beş dakika vardır. Tatlı mor, önlü tay derisi kaplı mor tuvaletin içinde bir kat daha heykelleşen daktilo bayan, bugün yüzünü boyamamış ise, belli ki nezledir. Zaten gözlerine bakarsanız, siz de bana hak verirsiniz. Üniversiteler, her nedense fazla konuşmaktansa, yazılı, basılı notlarına bir kere daha göz atmayı deha faydalı buldukları için oraları bir kalem geçiveriniz. Sanki batabu almışlar gibi, hep aynı sıralarda oturan, Kadıköyün birçok ışıklı kitabının ovuncularına bir selâm sarkıtmadan yanlarından uzaklaşamazsınız.. hem, buna da hiç lüzum yok, zira bodrum palasın seyvar sakinleri hergün aynı yolu gidegele birbirlerine gözlerle asınladırlar. Bu göz aşinalığı, ruhiyat profesörü Şekibin daha iyi anlatacağı sebeb ve illetlerle, elbette ki bir takım ruhi tesirlerle gönül aşinalığına da çevrilmiyor değil, onun için de burada asla esrar tutunamaz. Muhakkak ki, güneş görmüş kar gibi çözüldü.. ve hence bodrum palas sakinleri, günün birinde Kadıköy evlenme memurunun önünde arzı endâm etmişlerdir.

Bodrum palasa ilk defa inen bir yabancı, haydi bu misalimizi bir cinsi lâtiften alalım. Genç kız, evvelâ şaşırır, yerini yadırgar, nereye oturacağını kestiremez. Yabancı ağıla düşmüş bir ceylan kadar ürkektir. Bodrum palasın eskileri, kodamanları yabancı bir varlığını kokusunu hemen alırlar. Gözleri parlar, tavırları değişir. Yeni geleni, şekline, tavrına göre karşılarlar. Bu karşılayış ya bir omuz silkiş, umursamama, kayıtsızlık, veyahud da engin bir ilgi şeklinde tecelli eder. Yabancı, ilk günleri pek sıkıldır. Yürüyüşleri aceledir. Bakışları

donuktur. Kararlamadan oturduğu yerde ilk işi, aynada kendisine bakmak, 4, 5 adımlık seyahatinin yüzünde ve dudaklarının üstünde biriktirdiği terleri silmektir. Elinde muhakkak ki bir kitab olacaktır. İlk günler bu kitabın tek bir satırını bile anlamadan, hattâ hattâ görmeden okuduğuna inanırız.. Maksad, yabancı ağıla sıkıldığını göstermemek, yabancı gözlerin bombardımanından kendisini kurtarmaktır.

Fakat günler geçip te, genç kız bodrum palasın gedikli haline geldi mi, artık - tabiatile - o eski sıkılganlıktan kalmaz. Artık bu samimi ocağın havasına o da alışmıştır. Ciddi, vakur ve kendinden emin bir halde merdivenleri iner ve köşesine oturur. Bu arada, bu genç kızın geçirdiği istihaleyi de derece derece, safha safha takip edebilirsiniz. İlkönceleri, giyinişinde bir parça ihmalcilik, hattâ daha ileriye gideyim hantallık bulabiliriz. Ne bileyim, saçları Marlen Ditrîh gibi değil de dümdüz olabirdi. Fakat yavaş yavaş tuvaletlerinin, kostümlerinin değiştiğini, zarifleştiğini ve kendisinin hakiki hüviyetini gösterecek bir mahiyet aldığı görürsünüz. Bodrum palasın tıpkı yapıcı, yetiştirici zarafet mektebinde sade, fakat manalı, bir surette saklanan genç kızın etrafında bir hayranlar kalesi genişler.. fakat bunlar, onun «nigehbanları»dır. Onu «fena gözlerden» korurlar. Ona uzanacak bir eli, sanki kendi harimlerine uzanmış gibi telâki eder ve hemen kırarlar. Zira, genç kız bodrum palas ailesindedir. Elinde uzun saplı siyah çantası, gayet muntazam hacaklarının üstünde yükselen minyon endamı, 16 ncı asır Türk münyatürlerini hatırlatan minyon yüzü, ceylan bakışlı gözleri ve hep düz renk kostüm tayyörler giyen, onun üzerinde gözlerini rengine uyan gök mavisi emperme abli ile bir sadelik şaheseri olan bir bodrum palaslıya «ham ahatın» biri yan baktığı için, herifçioğlunu bir daha oraya ayak basmaya töbe ettirdiğimizi hatırlıyorum..

Kadıköy vapurları bir âlemdir. Size bu

İstanbul Jandarma satınalma komisyonundan

Table with 4 columns: Mikdarı metre, Cinsi, Tahmin bedeli Lira Kuruş, İlk teminatı Lira Ku.

- 1 - Cins, mikdarı, tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarıda yazılı (21.000) metre kuruşunı renkte Amerikan bezi 15/B.Kânun/936 Perşembe günü saat 15 de Gedikpaşadaki Jandarma satınalma komisyonunca kapalı zarf eksiltmesiyle satın alınacaktır.
2 - Nümune, evsaf ve şartname her gün adı geçen komisyonca görülebilir veya şartname parasız alınılabılır.
3 - 2490 sayılı kanun şartlarını haiz isteklilerin usulüne göre tanzim edecekleri kapalı zarflarını eksiltme günü nihayet saat 14 de kadar makbuz karşılığı olarak komisyonca vermeleri. (8651).

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi ilânları

- Muhammen bedeli 80400 lira olan 1 aded tarak dubası ve şalanları 13/2/1939 Pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.
Bu işe girmek isteyenlerin 5270 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.
Şartnameleer 402 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (8998)
Muhammen bedeli 576009,93 lira olan 100 kilometrelik takriben 8000 ton ray 25/1/939 Çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.
Bu işe girmek isteyenlerin 26790,40 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.
Şartnameleer 2880 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (8808)

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

âlem anlatı anlatı bitiremeyeceğim için, bu seferlik yalnız 8 postasının bir köşesini açtım..

YARINKİ NÜSHAMIZDA: Maksadı ne imiş? Yazan: Mik Zoşçenko Çeviren: H. Alaz

Barsak depolarının açılmalarına müsaade edildi

Gayrişihhî bir şekilde oldukları için bir müddet evvel kapatılan barsak işleme depoları, barsak ihracat mevsimi dolayısıyla depoların kapalı bulunmasından çok zarar ettikleri hakkında Sıhhat Vekâletine yaptıkları müracaatları nazarı dikkate alınarak üç ay müddetle açılmalarına izin verilmiştir.

Gurabî efendi bu mektubu alınca şaşırıldı. Birdenbire, içinden bir şey köp-

muş gibi gönlü sızladı. Bu gurabet diyarında, Torik onun yegâne güvendiği insan, yegâne candan arkadaşısı idi. O da uzaklaşınca, ötekilerin etmiyecekleri eziyet yoktu. İkinci bir üzüntü de, buraya, yani kapıya kadar gelmişken, sulara kadar gidememek, hayatını zehirliyen müzmin romatizma ağrılarında kurtulamamaktı. Vakıâ Torik mektubunda, bunun memleket te telâfisi kabil olduğunu söylüyor, Bursa'yı, Yalovayı falan, tavsiye ediyordu. Lâkin Avrupanın adı vardı. Bir yerin adı da elbet bosuna çıkmaz, bir sır ve hikmete istinad ederdi. Hasılı, zavallı ihtiyar, elinde tuttuğu mektubu eviriyor, çeviriyor, ovuncağını kırmış bir çocuk gibi, oturduğu yerde içleniyordu.

Diğerlerinden önce çıkagelen Takvor onu bu vazivette buldu. Gurabî efendi, herkes tarafından terkedileli denberi hep böyle somurtuyordu. Binaberin Takvor, ihtiyarın bu haline alıştı. Fakat bu sefer, onun çehresinde okunan sade kuru bir infial değil, biraz da eleme benzer bir şeydi. Misis Fulblöd'ün esvab değişmek üzere yuvarı odasına çıkmasından istifade ederek, ihtiyarın yanına oturan Takvor, bu elemin sebebini anlamak istedi. — Neyin vardır? Hastasın? Gurabî efendi, dudaklarını büktü. — Keşki hasta olaydım! Ölüm bile şu dakikada aradığım şey. — Neden? Ne oloor? Paranı çaldır mışın genem? — Hayır. — O halde neden şikâyetçisin? Derdini demecan derman bulmaz. Gurabî efendinin omuzları: «Benim

SON POSTANIN EDEBİ ROMANI GURABİ EFENDİ AVRUPADA

YAZAN: Ercümen Ekrem Tala

Takvor: «Dur, gitme, sana deecek lâfım var!» diyordu.

derdimden size ne? demek istiyormuş gibi kalkıp indi. Fakat sonra, içinin tazyikinden, başka türlü kurtulamayacağına takdir ederek, baklayı ağzından çıkardı. — Necmi bizi bıraktı.. gitti.. Bu haber, erminin üzerinde, başına yıldırım isabet etmiş gibi tesir yaptı. — Sahi deorsun? İhtiyar, tasdik makamında başını salladı. Meraktan, âdeta çatlamak rad-desine gelen Takvor, sorgusuna devam etti: — Habar etmiştir? Yoksam adiyodemeğin kendi öğradı? — Mektub yazdı. — Ka, bu ne hentçe iştir? Bizim nohud eker gibi, bunda ekmeğe ne hakkı vardır? İstanbulla gitmiştir? — Hayır. Zannetmiyorum. — E, ne deor mektupta? Gurabî efendi elindeki kâğıdı uzattı. Takvor buna uzun uzun baktı, lâkin ibareleri bir türlü sökemedince iade etti. — Ben eyice görmoorum. Sen oku da ben diğneeyim. Bazı kelimeleri ikişer defa tekrar ettirerek, can kulağına dinledi. Para bah-

oruz.. dedi. Yoksam sen de bizi aroor-

— Kocakarı, karşılık olarak: — Zorman nerede, biliyor musun? diye sordu. — Seni ilen değildi? — Hayır. Sabahatberi, beni lokan-tada bağladı, görünmedi. Ben de acaba buraya mı geldi, diye baktım. — Yok. Ben de şimdi gelmişim ama, o bunda uğramış olsa, kocan der idi. Fazlasın! dinlemek istemeyip geridönmeğe hazırlanan kadının kolunu tuttu: — Dur, gitme! Sana deecek lafım vardır! — Önce şu oğlanı bulayım. — Onu soram da bulursun. Çalmaz-lar, merak etme! Deceğim kıyak em-niyetlidir. — Ne imiş? Çabuk söyle öyle ise. — Torik beyzadem.. — Ne olmuş Toriğe? — Hepsimizi de orta yerde, çorçop gibi birakarak kaçmıştır. İfakat hanım omuz silkti: — Ne yapayın bırakı ise? Allah yolunu açık etsin! Bu kayıtsızlığı, Takvor hayretle karşıladı. Bir şey demis olmak için: — Kocan da seni sorordu.. dedi. Gel, görün bir tefa. — Onun da boynu altında kalsın! Artık Takvor işi anlamıştı. Allahla ısmarladık bile demeden, rüzgâr gibilerklara karışan kocakarının arkasından bakıp, kendi kendine söylendi: — Vay babasına, be! Karı kıyak sev-dalanmış! Ey! Kırkından soram gelen devlet, yetmişinden soram doğan mu-habbet, müsavi kenet demişler. Mürsürmanların bir lâfı vardır: Ah minel-aşık! derler. İşte onun tablosu bundadır. O aralık, biri bu sözleri işitseydi de, Takvora: «Ya, sen?» deseydi, acaba ne cevap verecekti? (Arkası var)

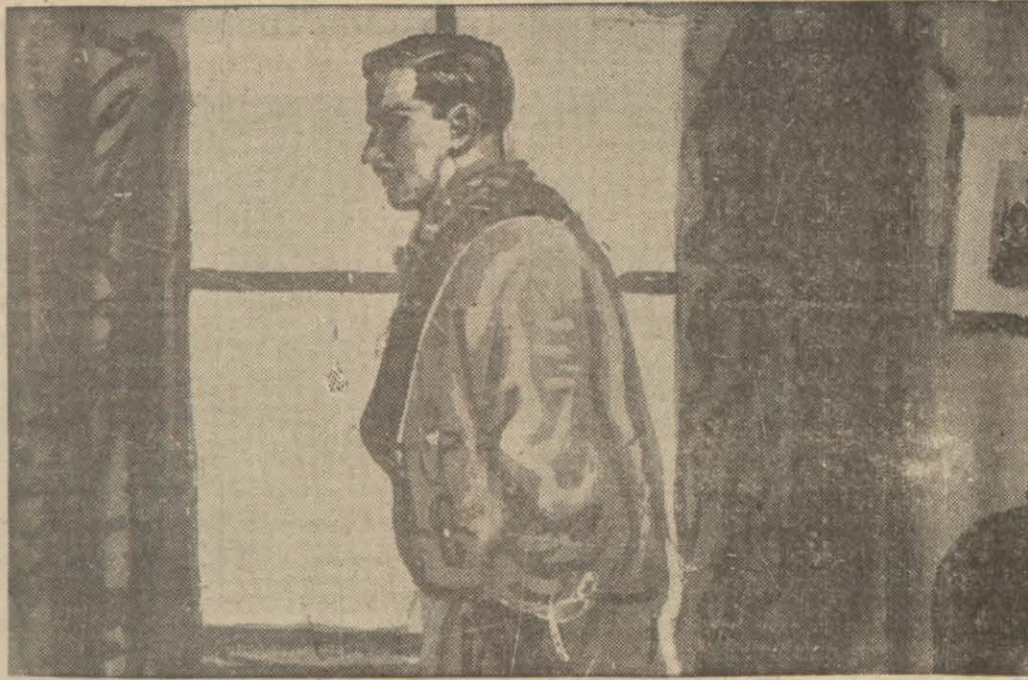
"Son Posta"nın macera romanı: 33

İlk Türk kadın casusu

Yazarı: Ziya Sakir

Garib bir aşk mektubu

Ellerini bol rop dö şambrının ceplerine sokmuştu.

tunç rengini andıran saçları, şeffaf

pembe rengi, tatlı alev kızılığı akset-

miş gibi hârelenen profili ona esatiri

bir mahlûk müstesnalığını veriyordu.

Şapkamı giydim. Ellerimin soğuklu-

ğunu ve titremesini ona hissettirme-

mek için, olduğum yerde durarak:

— Emirlerinizin hiç birini unutmu-

yacağım... Bonvayaj. Oruvar...
Dedim.

Onun bana yaklaşıp elimi sıkmasına

meydan vermemek için derhal bir as-

ker gibi, topuklarının üzerinde döne-

rek kapıyı geçtim Merdivenleri indim.

Yumusak pantoflarını sürüklüye-

rek beni takip etti. Sanki, hislerimi an-

lamış gibi, sokak kapısını açarak geri

çekildi. Benim serbestçe geçme yol-

verdi.

Tam kapıdan çıkarken, boğazı kuru-

muş gibi hırıltılı bir sesle:

— Oruvar, matmazel Frizal...
Dedi.

Kosarcasına süratli bir yürüvüs ile

doğruca pansiyona geldim. Odamın ka-

pısını, arkasından kilid'edim.

Çantamı açtım. Mektubu çıkardım.

Evvêlâ adrese baktım. Adres, şu...
(Pangaltı - Hamam - 24 No. - Ma-

Kadıköy Vakıflar Müdürlüğünden:

- 1 — Alemdağında Taşdelen mevkiinde yeniden inşa olunacak keşifleri yekünü (12704) lira (44) kuruş olan müdür ve makinist, revir, müstahdem bin-naları inşaatı maa müstemilâ: toptan götürü olarak kapalı zarf usulile 9/12/938 den 29/12/938 tarihine kadar eksiltmeğe konulmuştur.
- 2 — Bu inşaata aid projeler, Fenn ve hususî şartname ile eksiltme şartnamesi ve mukavele projesi parasız o'arak Ankarada Vakıflar Umum müdürlüğü İnşaat müdürlüğünden İstanbulda Vakıflar Başm'arlığından, İzmirde Vakıflar Müdürlüğünden alınabilir.
- 3 — Eksiltme 29/12/938 tarihine rastlayan Perşembe günü saat (14) de Kadıköy Vakıflar Müdürlüğü binas. dahilinde komisyonla yapılacaktır. Mu-vakkat teminat (952) lira (83) kuruştur.
- 4 — Bu eksiltmeye girecek olan mimar ve mühendisler 938 senesine aid Ti-carec odası vesikası ve gene bu yıla aid olarak Nafia Müdürlüğünden alın-mış on bin liralık tek bir bina inşaatını yapmış ve muvaffak olmuş oldu-ğunu bildiren yapı müteahhitiği vesikasını göstermesi lâzımdır.
- 5 — Teklif mektubları 29/12/938 Perşembe günü saat (13) e kadar Kadıköy Vakıflar Müdürlüğü Komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilmiş olacaktır.
- 6 — Kapalı zarfların ihzarında teklif mektubunun yazılışından ve bu zarfların tevdiinde, posta ile gönderilmesinde taliblerin (2090) sayılı kanununun 32, 33, 34 üncü maddelerine harfiyyen riayet etmeleri lüzumu ilân olu-nur. (8875)

1939. YILBAŞI

Hava Kurumu Büyük Piyangosu

Büyük ikramiyesi

(500.000) Liradır.

Ayrıca: 200.000, 150.000, 100.000, 70.000, 60.000, 50.000, 30.000, 20.000, 15.000 Liralık ikramiyelerle (400.000 ve 100.000) liralık iki adet mükâat vardır...

Keşide Yılbaşı gecesi yapılacaktır. Biletler - (2,5), (5) ve (10) lir-iktir... Vakit kaybetmeden hemen biletinizi alınız.

"Son Posta"nın siyasi tefrikası: 38

CIHAN HARBINİN
ŞARKA AİD KAYNAKLARI

Yazarı: Jean Piehon - Tercüme eden: Hüseyin Cahit Yalçın

Millî Arab komitesinin Suriyeli eşrafının Emir Hüseyine Krallık vâdleri ve İbnissuudla rekabet

— Himyarî ve Habeşî bir grup ki Yemende ve Asirde yerleşmiştir;

— Baloclarla aynı ırktan Âri oir grup ki Amman ile Bahreyn adalarında sakinlerdir.

Arab nasyonalistleri müstakbel imparatorluğa arabca konuştukları bahanesiyle gayri Arab ahaliyi de rapetmek iddiasında buldukları için tehlikeli bir kârişlik ihdas ediyorlardı. Diğer taraftan, Muhammed zamanında yeni bir dinin verildiği sükkün ve galeyân içinde mühim bir rol oynamış olan neşri din hissi artık mevcut değildi. Dinî vahdet muhafaza edilememişti. Birçok itizaller vukua geldi. Ekseriyeti bedevilerden ve harbden evvel, geçilmesi gayet zor, muazzam çöllerle birbirlerinden ayrılmış kimselerden tereküb eden bu halk için vatan fikrinin kıymeti yoktu. Her kabile komşusunu kıskanırdı. İçlerinden birinin otoritesini tanımak ve onu Arab imparatorluğunun başına geçirmek için muhtelif şefler arasında hiçbir itilâfa imkân görülüyordu. Şeflerin hepsi peygamber neslinin geldikleri iddiasında idiler. Binaaleyh halife vazifesini ifaya kendilerini ehil görüyorlardı [1]. Halbuki içlerinden çoğunun pek mahdud bir nüfuzu vardı. Uzaklarda kendilerinin siyasi ve dini nüfuzlarını temin için elzem bulunan malî menabiden mahrum idiler.

Cihan harbinden evvel, bu küçük Arab hükümdarlarından ikisi bilhassa dikkati celbediyorlardı. Bir tarafta genç Vehabî Emirî Abdülâziz İbnissuud, diğer tarafta da yeni Mekke şerifi Hüseyin bin Ali vardı.

Büyük İbnissuud neslinden gelen Abdülâziz İbnissuud Mehmed Alinin Necide yapacağı sefer neticesinde yıkılmış olan eski Vehabî imparatorluğunu tekrar kurmağa çalışıyordu. Mehmed Alinin o seferi Vehabî şefinin İstanbulda idamı ile neticelenmişti. Uzun müddet köyünde mülteci sifatiyle kalmış olan genç Emir İbnissuud, yirminci asır başlangıcında, birdenbire cidal meydanına atılmıştı. Rakibi Hail ve Djebel Chammar emiri İbni Rachid'in kuvvetlerine nihayet galebe çalmağa muvaffak olmuş ve 1901 ile 1906 senelerinde Riâhd'ı ve Necid vahalarını onun elinden almıştı. Aynı vechile, 1911 de, Hâsa sahillerinden Türkleri taretmeğe de muvaffak olmuştu. Arabları kendi idaresi altında tek bir kavim halinde birleştirmeğe ve hepsini sofu bir Vehabî haline sokmağa azmetmiş olan yeni Necid sultanı millî Arab komitesinin Suriyeli zımaamlarının direktiflerini takibe hiç te mütemayil görünmüyordu.

1905 te büyük Mekke şerifliğine tayin edilen Hüseyin bin Ali, Türk inkilâbı delayisile memuriyetine ancak 1909 senesinde vâsil olabilmışti. Fakat İbn Séoud kıymetli bir cengâver olduğu halde Hüseyin bilâkis tam bir Türk - Arab memuru tipini temsil ediyordu. Uzun seneler İstanbulda kalmıştı. Oğulları orada büyümüşti. Resmî birçok makamlar işgal etmiş, ezclümle Şuray Devlet azalığında bulunmuştu. Şark politikasının bütün incelikleriyle melûf olduğu için Arabistanda genç Türk kabinesinin sadık bir mümessili olacak gibi görünüyordu. Fakat gizlice pek büyük emeller besliyordu. Çünkü millî Arab komitesinin Suriyeli eşrafı ona bir gün Arablar kralı ünvanını alabileceğini telkin etmişlerdi. Bu muazzam hülyalar onu İbn Séoud ile rakib bir vaziyette buldurduruyordu. İbn Séoud Necid ile Hicaz arasında oturan Ataîba kabileleri üzerindeki hâkimiyet hakkını da onun elinden almak istiyordu.

Arabistan, coğrafi teşekkülünden dolayı, ancak sahillere hâkim bulunan Av-

[1] Hâfif, normal olarak, Kureysilere aid olmak icab ederdi. Fakat peygamberin ahfadının da buna hakları vardı. Hakları itiraz kabul etmeyen ve itiraza uğramayan yegâne şefler Mekke şerifleri idiler. Bunlar, harbden evvel, yalnız aşağıki şerif ailelerini akraba olarak tanıyorlardı:

- 1 — Şimdiki Fas sultanının ailesi;
- 2 — Yemen imâmı Emir Yahyanın ailesi;
- 3 — Arabistanın cenub kısmında Mekke şeriflerinin ailesi;
- 4 — Kürdüstandaki Berzingî şerifleri ailesi.

rupa devletlerinin hegemonyası altına düşmek için Türk hâkimiyetinden çıkabilirdi. Yakınşarkın bu parçasında İngiltere ile Fransa uzun müddet birbirlerine rakib olmuşlardı. 1870 den sonra, Fransa İngilterenin karşısında siliniyordu. Fakat buna mukabil, Türkiye'nin arkasından, Almanya Arabistana sokuluyordu. İngilizlerle Almanlar bütün Arab şefleri nezdinde entrikalar yapıyorlar, onlarla ittifaklar akdetmeğe çalışıyorlardı. Arab şefleri ise sarîh surette bir karar vermekten müctenib davranıyorlar, istikbal için terbestilerini muhafaza ediyorlardı.

Arab ayrılık hareketini, tâ başlangıçtan itibaren, bilhassa İngiltere teşvik etmiş, belki bu hareketi bile o ilham vermişti. İngiltere Almanyanın Osmanlı imparatorluğunda teşvik eylediği panislâmizm hamlesini müessir surette mağlûb etmek için bu fikri muvafık bulmuştu. «Millî komite» mensubları Mısırda İngiliz makamları nezdinde gayet müsaid bir kabule nail oldular. Çünkü İngiliz müstemleke memurları çoktanberi bütün Arab kabilelerini Hindistan yolu üzerindeki imparatorluk münakalelerini müdafaa için müsterek bir ittifak altında tutmak emelini besliyorlardı. Fakat, Londra hükümeti Arab nasyonalist hareketini teşvik etmekle beraber bunun bütün programını kabul etmekten çok uzaktı. Rahat rahat hükümler almak için tefrika, ve nifak icad etmek yolundaki eski politikalarına sadık olan İngilizler müteahhid ve kudretli bir büyük imparatorluğu, ne pahasına olursa olsun, kat'iyen arzu etmiyorlardı. Çünkü böyle bir imparatorluğun hükümdarı behemehal müstakil kalmak arzusuna düşecekti. İngilizler küçük devletlerden mürekkeb bir federasyonu daha ziyade arzu ediyorlardı. Bu sayede muhtelif şefler arasında çıkacak ihtilâflarda hakemlik etmek için İngilizlere lüzum hiss olunacaktı. İngilizler büyük bir Arab imparatorluğu lehine Mohammedrali, Koweit, Bahreyn, Mascate ve Hadramaut emirlikleri üzerindeki hâkimiyet haklarını vazgeçmek fikrinde de değildiler. Diğer taraftan, hilâfet meselesi İngiltere için pek nazikti. İngiltere Hindistan müslümanlarının hissiyatını da hesaba katmak mecburiyetinde idi. Hindistan müslümanları ise Arablardan ziyade Türklere taraftardılar. İstanbul halifesine sadık kalmak istiyorlardı.

Bu şerait altında, Londra hükümetinin Arab politikası pek ihtiyatkârane olmak lâzımdı. Bahusus Hindistandaki İngiliz makamları ile İngilterenin Kahiredeki mümessillerinin birbirinden farklı hareketleri bu ihtiyata bütün lüzum hissettiriyordu. İngilizler Mısırlılara güvenemezlerdi. Onlar İngiliz işgaline karşı protesto için Türklere muhib görünüyorlar ve İngiliz - Arab dostluğuna taraftar olmuyorlardı. Hidiv II Abbas Hilmi hidiv olur olmaz İngiltere aleyhindeki antipatisini gizlememiş ve İngilterenin Kahiredeki bütün mümessillerine bunu belli etmişti.

Delhi hükümeti İbn Séoud nezdindeki cemilelerini artırıp duruyordu. Fakat Necidin genç emirinin nüfuz ve satvetinin metanetine pek itimat edemiyordu.

(Arkası var)

İlân Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
Beş	sahifeler	60	»
Son	sahife	40	»

Muayyen bir müddet zarfında faclaza miktarda ilân yaptırılacaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarif deriş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

«Son Posta» nun deniz romanı: 35

Deniz Şeytani

Türkçeye çeviren: M. Süreyya Dülmen

Yelken tamircisi delikanlı

Bir gece, bir Hamburg kahvesinde, gemi sahiplerinden bir dostumla otururken:

— Bugün, demiştin, limandan geçen yelken gemilerini gördüm de bir vakitler güneş gurup ederken böyle bir geminin sereni üzerinde oturarak gemicilerden birinin armonik çalışını dinlediğim günleri hatırladım. Armoniğin ne olduğunu biliyor musunuz? Hani körüklü bir nevi el çalgısı? O gemileri gördükten sonra tekrar gemici olmağ arzu ettim ve ediyorum.

— Budala olma, diyordu, ben hiç bir vakit işitmedim ki diplomalı bir makine mühendisi tekrar örs başına avdet arzusunu izhar etmiş olsun!

— Fakat, dedim, benim tekrar olmak istediğim bir kaç gün içindir ve bu yolda bana yardımınızı rica ederim.

Nihayet dostumu, kendi gemilerin den birine beni gemici olarak göndermesine ve adada o geminin kaptanına yazılmış bir pusla vermeğe razı etmiştim. Tayfa olarak gönderildiğim gemi o esnada limanda demirli bulunan Hanah namındaki bir yelkenli idi. Gemiye gitmeden önce gemilere ve gemicilere eşya satan bir mağazaya uğradım, her şeyden evvel kendime bir gemici gömleği, bir mavi-beyaz gemici blüzü, bir kasket, bir battaniye, silte ve saire gibi bir gemiciye lazım olan eşyayı satın aldım. Battaniye ile silteyi daha evvel gemiye gönderdim. Giyecekleri ise beraber aldım ve bir arabaya atılarak rıhtıma sürmesini söyledim. Arabanın içinde zabıt üniformasını çıkararak beraberimde bulunan bavula yerleştirdim ve gemici elbisesini de sırtıma giydim.

Rıhtıma varınca arabadan inmıştim. İhtiyar arabacı birdenbire karşısında değişmiş bir şahıs görünce şaşalamıştı. Gözleri birdenbire büyüyerek:

— Biraz evvel, demiştin, arabaya binen deniz zabiti siz misiniz?

— Evet!

— Söyleyiniz, rica ederim ne yapmak niyetindediniz? Sizi buldukları zaman tanımamaları için elbisenizi değiştirdiniz değil mi? Siz muhakkak ki intihar etmek niyetindediniz!

Adamağzı aldanyordu. Kendisini, böyle bir niyette olmadığuma dair inandırmağa çalıştı:

— Hayır hayır, diyordu, bunu bana söyleyiniz.. ne yapmak istediğinizi pek âla anlıyorum.. Söyleyiniz rica ederim.. derdiniz nedir? Gençliğinize yazıktr oğlum.. Bu işten vazgeçin!

Baktım ki bu hayırhah ihtiyarı kandırmak güç oluyor. O vakit, hükümetçe mahrem bir işin tahkiki zımında memur edilmiş bulunduğuma, bundan dolayı kıyafetimi tebdile lüzum görmüş olduğumu uzun boylu ve kanaat telkin edici bir dille anlattım. Ve sonunda da bunun böyle olduğuna dair bir de yemin ilâvesine mecbur kaldım.

Arabacıya verdiğim teminat müessir olmuştu, yakamı bırakmağa muvafakat etmişti ve elbise bavulumu alarak otelin yolunu tutmak üzere yerine geçip te kircacı hayvanlara temas ettirirken başını çevirip:

— Tekrar emri olmak isterim ki benim düşündüğümü yapmıyacaksınız a?.. diyordu.

Ondan sonra ellerimi toz, toprağa bulaştırarak uğuşturdum. Yani bu suretle ellerimi bir gemici eli gibi kirlettim. Eski gemici yürüvüşümü şöyle bir prova ettim, centilmence etvar ve hareketimi unutarak aksini yapmağa çalıştım. Eskisi gibi pipomu dışlayarak yakıp yakamıyacağımı, bir gemici gibi şöyle afili tükürüp tüküremeyeceğimi yokladım. Ellerim pantolonumun ceblerinde olduğu halde — gemicilere mahsus bir refatir ile— gemiye yürüdüm.

— Hey!.. Orada mısın?

Diye geminin kaptan muavinine seslendim ve yanına varınca armatörün puslasını kendisine sundum.

Birkaç sual ve cevabdan sonra gemiye hoş geldiğimi söyledim ve:

«— Biraz evvel arabaya binen deniz zabiti sen değil misin?»

— Pek âla, Phelax Luedige, diyordu, haydi bakalım hemen işe başla!

— Yo...o, dedim, ben ancak yarın sabah işe başlayabilirim. Bu sözü, eski zamanın otorite sahibi bir denizcisine söyleyebilmek için bir hayli istiklâl sahibi olmak ve işten müstağni bulunmak lazımdır.

Ne ise, adamcağız bana şöyle bir baktı ama herhalde bu bakışların ifade ettiği manayı hüsnü telâkkiye imkân olamazdı. O da, zaten bakışlarıyla benim ertesi sabaha kadar işe başlayamayacağıma kanaat hasıl etmiş bulunuyordu.

Bu gemiyi şöyle bir gözden geçirmek üzere —promenad yapar gibi— geziyordum ve her yerden önce de mutfağın olduğu yere gelmiştim. Ge-

niş vücudlu, kızıl sakallı bir adam burada meşgul bulunuyordu. Kendi kendime:

— İşte, sen de bir vakitler Phelax iken bunun gibi hantal, bunun gibi tabiat ve zerafetten hali bir adamdın!

Diye düşündüm.

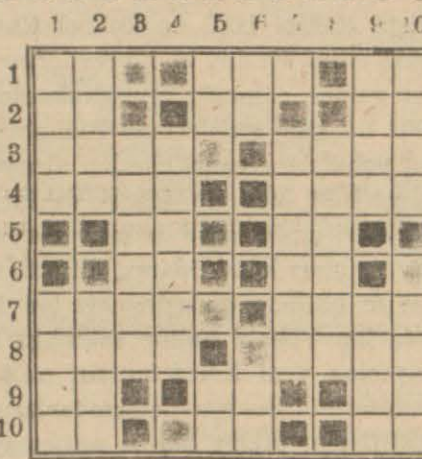
Gemiciler mangasında iki tayfa bir sandık üzerinde oturmuşlar, pipolarını dumanlıyorlardı. Onlar da, benim tam şimdi savuşturdüğüm gibi, bir hile ile işlerinden savuşmuş bulunuyorlardı. Bunların bende bir ünvan bulup bulmayacaklarını düşünerek kendilerine doğru yürüdüm. Hei a - dındaki biri:

— Adın ne arkadaş?

— Phelax.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

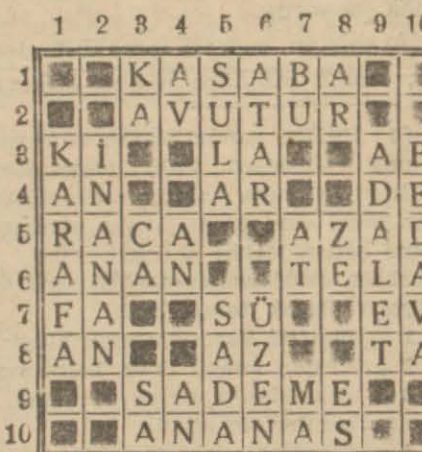

SOLDAN SAĞA:

- 1 — Rabit edati - Yed - Pismemiş.
- 2 — Kırmızıya benzer renk - Sporcu alkışı - Vilâyet.
- 3 — Su taşıyan - Terzilerin yaka içine koydukları.
- 4 — Hatırlar - Yels.
- 5 — Sonunda bir «M» olsaydı artırmak - İstifham nidası.
- 6 — İskambilde birli - Emmek masda - rındar emrihazır.
- 7 — Ceriha - Bu dahil.
- 8 — İnsanda iki, koyunda dört olan uzuv - Mezruat.
- 9 — Nefî İlhikası - Eklek - Yüz.
- 10 — Kırmızıya benzer renk - Lâhza - Beygir.

YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Para konulan demir dolab - Ekleme.
- 2 — Afiş - Alleler.
- 3 — Kaza ile.
- 4 — Taharrî etsek.
- 5 — Zevce ve yahud zevce - Hayret nidası.
- 6 — Bir nota - Genişlik.
- 7 — Gaz kabı.
- 8 — Elekten geçirmek.
- 9 — Kolay kolay dolmayan - Çünkü.
- 10 — Mahkeme kararının yazılışı - İnadedi.

Evveldi bulmacanın halledilmiş şekli

RADYO

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

ÇARŞAMBA 14/12/938

12,30 Müzik (Flamenko - Pl), 13,00 Saat ayarı ve haberler, 13,10 Müzik (halk türkülleri ve oyunlari, 13,50 - 14 Müzik (bir sonat - Pl).

18,00 Müzik (şarkılı cazband), 18,30 Konuşma, 18,45 Müzik (gitar ve mandolin), 19,15 Saat ayarı ve haberler, 19,25 Müzik (Türk müziği muhtelif şarkılar), 20,00 Müzik (Radyo orkestrası - şef: Praetorius).

21,00 Saat ayarı ve arabca söylev, 21,10 Müzik (ince saz faslı), 22,00 Konuşma (mizah saati), 22,15 Müzik (küçük orkestra), 23,15 Müzik güzel sesler, 23,25-22 Son haberler ve yarınki program.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Ziya Nuri), Alemdarda: (Esad), Beyazıda: (Belkis), Samatya da: (Rıdvan), Eminönünde: (Beşir Kemal), Eyüpte: (Hikmet Atlamaz), Fenerde: (Hüsameddin), Şehremininde: (Nazım), Şehzadebaşında: (İ. Halli), Karagümrükte: (Suad), Küçükpazarda: (Hikmet Cemil), Bakırköyünde: (İstevan).

BeYOĞLU cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Galatasaray, Garrih), Galatada: (Hidayet), Kurtuluşta: (Kurtuluş), Mağkada: (Feyzi), Beşiktaşta: (Nail, Halid).
Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardekiler:
Üsküdar: (İskelebaşı), Sarıyerde: (Nuri), Kadıköyünde: (Sihhat, Rifat), Büyükdada: (Halk), Heybelide: (Halk).

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilaçtır.

Herkes kullanabilir.

Zayı — Yeşilköy İlk mektebinden aldığı şahadetnameyi zayı ettim. Yenisini alacağımın eskisinin hükmü yoktur.
Celal Aygün.

SPOR

Kuleli askerî lisesi voleybol şampiyonu oldu

Kuleli, Bursa, Maltepe ve Deniz Harb okulu ve liseleri arasında futbol, güreş, boks şampiyonası da yapılacak

Şampiyon olan Kuleli voleybol takımı

Askerî liseler arasında her yıl muntazam bir surette tertib edilen muhtelif spor müsabakaları bu sene çok daha alâka uyandıran bir şekilde ve büyük bir intizam içinde cereyan etmiştir.

Askerî liseler müsabakalarında birincilere dört, ikincilere üç, üçüncülere iki, dördüncülere de bir puan verilmek suretile umumî bir tasnif yapılmaktadır.

Atletizm, voleybol, basketbol, hendbol, futbol, güreş, bokstan ibaret olan yedi spor faaliyetinin neticesinde, en çok puan alan askerî litemiz, liseler birincisi ünvanını alacak ve müfettişlik spor kupasını kazanmış olacaktır.

Kuleli, Bursa, Maltepe ve Deniz Harb okulu liselerinin iştirak ettiği müsabakalardan şimdiye kadar ancak atletizm ile voleybol nihayete ermiştir.

Voleybol turnuvasının son maçı Kuleli ile Deniz Harb okulu ve lisesi takımları arasında yapılmıştır. Kuleli lisesi, takımının büyük hâkimiyetle devam eden bu maçta Kuleli takımı (15-1) (15-12) gibi bir farkla Deniz Harb okulunu mağlûb ederek askerî liseler voleybol şampiyonu olmuştur.

Program sırasına göre yapılacak olan basketbol turnuvası da başlamış ve birinci maçta Kuleli 17 sayıya karşı 43 sayı ile Maltepeyi mağlûb etmiştir.

Halıcıoğlu 2 - 0 Yıldırımspor yendi

Halıcıoğlu - Yıldırımspor A takımları arasında yapılan futbol maçı 2-0 Halıcıoğlu takımının galibiyetle sona ermiştir.

Aynı küplerin B takımları maçı da 5-0 Halıcıoğlu takımının galibiyetle bitmiştir.

Türkiye grup birincilikleri başlıyor

İzmit (Hususî)— Türkiye grup birincilik müsabakaları bu ayın 17 sinde şehrımızde başlayacaktır.

Müsabakalara Afyon, Edirne, Bursa, Kütahya, Eskişehir bölgeleri şampiyonları ve Kocaeli mntakası iştirak edecekler.

Maçları idare etmek üzere İstanbul dan hakemler gelecektir.

Bütün İzmitin merakla beklediği bu müsabakaların çok zevkli ve heyecanlı olacağı tahmin ediliyor.

Edirne, Bursa, Eskişehir takımlarının kuvvetli olmaları söylenmektedir. Geçen seneki müsabakalarda Türkiye ikincisi olmuş olan İzmitin bu defa Kocaeli grubu birincisi olarak Ankaraya gideceği muhakkak sayılmaktadır.

Bursada güreş müsabakaları

Bursa (Hususî) — Halkevi spor kolu tarafından tertib edilen serbest güreş müsabakalarının üçüncüsü geçen akşam, Halkevi gösterit salonundan yapılmıştır. Saat yirmi buçukta, orta hakemî ve güreş antrenörü Necatinin idaresinde gü-

reşlere başlanıldı. Müsabakalara Acar İdmanyurdundan 9, Akınspondan 9, Bursagücünden 8 genç iştirak etti:

Alınan neticeler şunlardır:
56 kiloda Acar İdmanyurdundan Halli Kantar birinci, Akınspondan Ramiz Özalp ikinci, Bursagücünden Mustafa Uğur üçüncü.

61 kiloda Akınspondan Yusuf Kızıl birinci, ve Rıza Erbak ikinci, Acar İdman dan Kâzım üçüncü.

66 kiloda Akınspondan İsmail birinci ve Hüsnü Tombak ikinci, Bursagücünden İsmail Hakkı Ergün üçüncü.

72 kiloda Acar İdmandan Mehmed Ali birinci, Bursagücünden Osman Akgün ikinci, Akınspondan Mehmed Güçlü üçüncü.

79 kiloda Bursagücünden Hasan Doğan birinci, ve Salim ikinci oldular.

Bu müsabakalarda birinciliği Akınspondan ikinciliği Bursagücü, üçüncülüğü Acar İdmanyurdu kazanmışlardır. Birinci gelen klübe bir kupa, birincilere de birer altın madalya, ikincilere gümüş, üçüncülere bronz madalyalar verilecektir.

Teniste Fransızlar Danimarkalılara yenildiler

Her sene garbi ve şimali Avrupa tenisçileri arasında yapılan ve finalleri İsveçte oynanan (İsveç kralı kupası) maçlarının döminfinali Cumartesi günü Kocaeli'de yapıldı. Fransızların en iyi tenisçileri olan Bosu ve Borotro hasımlarına mağlûb olarak elimine oldular. Final Danimarka, İsveç ve Polonya arasında olacaktır.

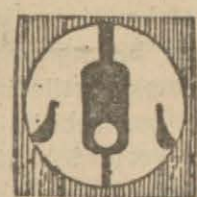
penhagda Danimarka ve Fransa takımları arasında yapıldı. Fransızların en iyi tenisçileri olan Bosu ve Borotro hasımlarına mağlûb olarak elimine oldular. Final Danimarka, İsveç ve Polonya arasında olacaktır.

penhagda Danimarka ve Fransa takımları arasında yapıldı. Fransızların en iyi tenisçileri olan Bosu ve Borotro hasımlarına mağlûb olarak elimine oldular. Final Danimarka, İsveç ve Polonya arasında olacaktır.

Meşhur bir İngiliz takımının 3 oyuncusu cezalandırıldı

22 Teşrinievvelde Leicester takımına yaptığı lig maçından sonra soyunma odasında maçın hakemini tahkir eden Aston Villa kiübü meneceri meşhur ve beynelmilel muallim Jimmy Hogan ile sağ müdafinin Massie bu hareketlerinden dolayı futbol Asosiyeshin disiplin komitesi tarafından beşer İngiliz lirası cezaya mahkûm edilmişlerdir.

Jimmy Hogan İngilterede olduğu gibi Avrupa da çok maruf bir futbol meneceri dirdir. Ceza gören oyuncuların üçü de beynelmileldir.

TURAN TİYATROSU
Bu akşam
ŞEYHİN OĞLU
Operet 3 Perde
Mezey Varyetesi
Localar 100 her yer 20
paradi 10 K.

Her allenin gelirini ve giderini bilir. Her muntazam bir hesap defteri olandır. Hesapsız harcayan puslasız gemiye benzer.

T. İŞ BANKASI'nın 939 KUMBARA İKRAMIYE PLANI

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kurallar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylül,
1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

İKRAMIYELER:

1 Adet	2000 liralık	=	2.000 lira
5	1000 "	=	5.000 "
8	500 "	=	4.000 "
16	250 "	=	4.000 "
60	100 "	=	6.000 "
95	50 "	=	4.750 "
250	25 "	=	6.250 "
435			32.000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

HACI BEKİR TİCARETHANELERİ

Muhterem Müşterilerine Şeker ve Şekerlemenin
AKİDE, KURABIYE, EZME, REÇEL ve HELVANIN
Mühassıs şekerçi ustasının eliade, nasıl birer neş'e
Sıhhat ve derman kaynağı
olabileceğini yüz elli sene evvel isbat etmiştir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Akba kitab evi

Her dilden kitab, gazete, mecmua,
mektep kitaplarının ve kırtasiyenin
Ankara satış yeridir. Undervud ma-
kinesinin acentasıdır.

Doktor

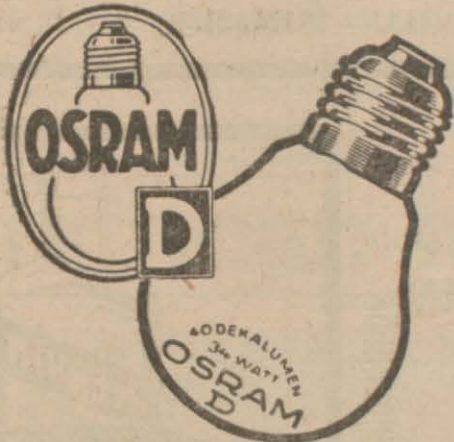
İbrahim Zati Öget

Belediye karşısında, Piyerloti
caddesinde 21 numarada hergün
Üçüden sonra hastalarını kabu-
leder.

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM

Eyi ve Ucuz Işık

isterseniz ziya kabili-
yetine erişilememiş olan
Osram-D-ampullarını
kullanınız.

Bunun için daima tecih
edeceğiniz içi buzlu

OSRAM-D AMPULLARI

AEG

Türkiye Vekilleri:

Elektron

Türk Anonim Elektrik Şirketi Umumiyesi,
İSTANBUL P. K. 1449

Türk Anonim Şirketi
İSTANBUL P. K. 1144

SEKSÜLİN

Ademi iktidar
Bel gevşekliği
Dermansızlık
Vücut ve Dima
Yorgunluklarına karşı
en emin ve müessir ilâcdır

Kutusu 200 Kuruş

BEŞİR KEMAL - MAHMUD CEVAD
ECZANESİ Sirkeci - İstanbul

SÜMER BANK

Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 6000 ton dolomitin Bartın suyu bo-
gazında Boğazköyü civarından ihracı, deniz tarikle Zonguldak
veya Filyosa nakli ve vagona tahmili işi bir müteahhide ihale
edilecektir. İsteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak
üzere 20.12.938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne
müracaat etmeleri ilân olunur.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I - İdaremizin Paşabahçe fabrikası için şartnamesi mucibince satın alın-
cak bir adet devvar ve seyyar bir buçuk tonluk elektrikli işkele vinci kapalı
zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

II - Muhammen bedeli şif İstanbul 13000 lira ve muvakkat teminatı 975
liradır.

III - Eksiltme 17/1/939 tarihine rastlayan Salı günü saat 15 de Kabataşta
Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV - Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

V - Eksiltmeye iştirak etmek isteyen firmaların mufassal fennî tekliflerle
beraber kataloglarını kaldırma indirme ve fren tertibatını açık olarak gösteren
resimleri kataloglarını birinci sınıf bir firma olduklarını gösterir evrakı ihale
tarihinden en az yedi gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü müski-
rat fabrikalar şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazamman vesika
almaları lâzımdır. Aksi takdirde eksiltmeye iştirak edemezler.

VI - Mühürü teklif mektubunu kanunî vesaik ile beşinci maddede yazılı ek-
siltmeye iştirak vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat
mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme günü en geç saat 14
de kadar yukarıda adı geçen Alım Komisyonu başkanlığına makbuz mukabilin-
de verilmesi lâzımdır. «8810»

I - İdaremizin Paşabahçe fabrikasında yaptırılacağı, 21/11/938 tarihinde ihale
edileceği ve bilâhare eksiltmeden kaldırılacağı ilân edilen betonarme döşeme-
lerle, sair müteferrik işlerin şartnameleri tadil edildiğinden yeniden kapalı zarf
usulile eksiltmeye konulmuştur.

II - Heyeti umumiyesinin keşif bedeli 15,202 lira 40 kuruş ve muvakkat tem-
inatı 1140,18 liradır.

III - Eksiltme 26/12/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 15 de Kaba-
taşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV - Şartname, keşif ve projeler 76 kuruş bedel mukabilinde inhisarlar u-
num müdürlüğü levazım ve mübayaat şubesi ile Ankara ve İzmir başmüdürlük-
lerinden alınabilir.

V - Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin diplomalı yüksek mühendis veya
yüksek mimar olmalı; olmadıkları takdirde aynı evsafı haiz bir mühassıs in-
şaatın sonuna kadar daimi olarak iş başında bulundurulacaklarını noterlikten
musaddak bir taahhüd kâğıdı ile temin etmeleri ve bundan başka asgarî 10000
liralık bu gibi inşaat yapmış olduklarına dair fennî evrak ve vesaiki ihale gü-
nünden sekiz gün evveline kadar İnhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesine
ibraz ederek ayrıca bir fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI - Mühürü teklif mektubunu kanunî vesaik ile beşinci maddede yazılı
inşaat şubemizden alınacak ehliyet vesikası ve % 7,5 güvenme parası makbuzu
veya banka teminat mektubunu, ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksiltme gü-
nü en geç saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu başkanlığına
makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. «8928»

İstanbul Belediyesi İlânları

Hususî idare emekli ve öksürüklerin 938 yılı üçüncü üç aylıklarının verilme-
sine bugünden itibaren başlanıldığından aylık sahiplerinin aylıklarını almak ü-
zere aylık cüzdanlarıyla beraber Ziraat Bankasına müracaatları. «9091»

SÜMER BANK

Karabük Demir ve Çelik fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 40,000 ton kireç taşının Irmak -
Filyos hattı üzerinde Balıksık istasyonu yakınından ihracı ve
Balıksıkta vagona tahmili bir müteahhide ihale edilecektir. İ-
steklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20.12.938
tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne müracaat etme-
leri ilân olunur.

HAVALARA GÜVENMEYİNİZ!

Hafif bir üşütme, mühim hastalıklara kapı açabilir
Halbuki alacağınız bir tek kaşe

GRİPİN

Vücudü bütün bu tehlikelerden sıyanetle Gripi tedavi ve ağrıları izale eder

GRİPİN

Gripin, soğuk algınlığı ve nezlenin, bütün ağrı ve sızılarının kat'i devasıdır.

Her yerde ısrarla Gripli isteyiniz ve Gripli yerine başka bir marka verilerse şiddetle reddediniz.

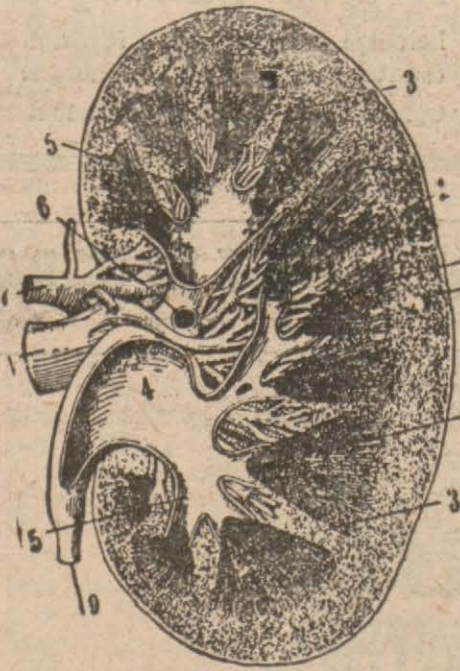
Tesiri anidir. Terkibindeki hususiyet dolayısıyla kalbe, böbreklere, mideye hiç zarar vermez. Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroplarını kökünden temizlemek için (HELMOBLÖ) kullanınız.

Helmoobleu

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır, kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozmak ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. Sıhha' Vekâletinin ruhsatını haizdir. Her eczanede bulunur.

DİKKAT: HELMOBLÖ, idrarınızı temizliyerek mavileştirir.

87 SENELİK MEVCUDİYETİ
esnasında olduğu gibi daima iyi cins malları her yerden müsaid şartlar ve ucuz fiatlarla satmağa devam edebektedir.

Trençkotlarımız, Koverkörtlerimiz, Renkontlarımız ve Gabardinlerimiz blçim, cins, ve gıkkık itibarile emsalsizdirler. Beyoğlu BAKER mağazaları

Kansızlık, kemik hastalıkları, dimağ yorgunlukları ile vitaminsizlikten çoğma bütün zayıflıklara karşı

KANZUK

KUVVET ŞURUBU

VİTALİN

Her annenin bilmesi icab eden bir kuvvet şurubudur. Çocuklarınıza Vitalin kuvvet şurubu vermekle onları sağlam, gürbüz ve neş'eli yetiştirirsiniz.

VİTALİN KUVVET ŞURUBU

Mektep çağında ki gençlerle emzikli kadın veya ihtiyarların hayati kudret ve kuvvetlerini artırır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHIPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Amerikan ve Avrupa Radyo cihazlarının bütün evsafını birleştiren yegâne Radyo GENERAL ELECTRIC

(Birleşik Amerika Mamulâtı)

VERESİYE SATIŞ

Satış yeri:

GENERAL ELECTRIC MÜESSESESİ

Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 28 de ve acentelerimizde

SİNİR AĞRILARI
ASABI ÖKSÜRÜKLER
BAŞ DÖNMESİ
BAYGINLIK
ÇARPINTI
UYKUSUZLUK ve
SİNİRDEN
ileri gelen bütün
Rahatsızlıkları
İYİ EDER